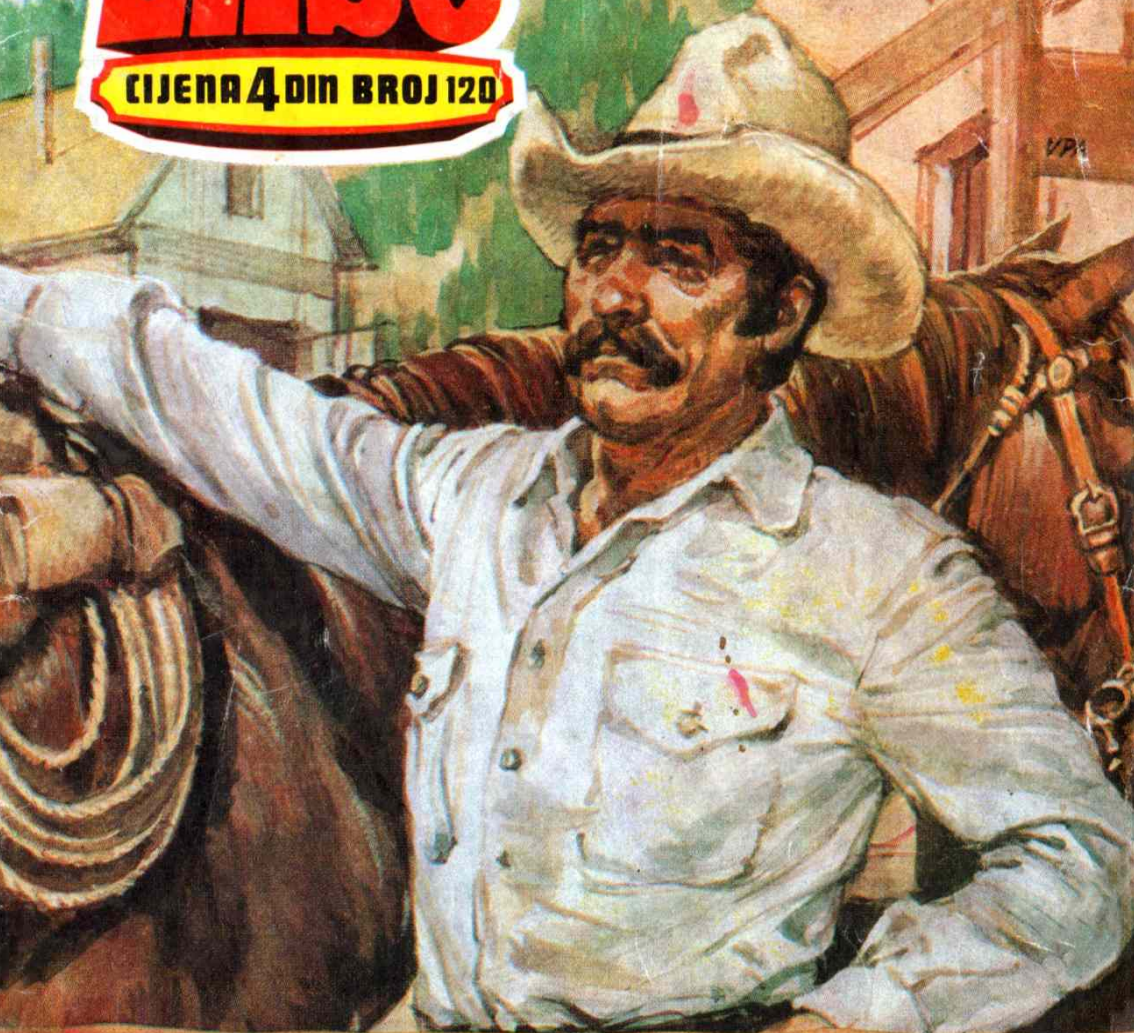

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 4 DIN BROJ 120

U SUSRET BORBI

J. T. EDSON

U SUSRET BORBI

»Laso« Nova serija 1976.

J. T. Edson: U SUSRET BORBI

Naslov originala: FROM HIDE AND HORN

(Copyright: J. T. Edson)

Recenzija: Lidiya Krieža, profesor

Preveo: Marjan Krmpotić, prevodilac

•Laso• — Izdavač OOUR izdavačke djelatnosti •Vjesnik• Zagreb (Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković
— Tisak OOUR novinsko-revitalna štamparija OOUR FMG •Vjesnik•
Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1978.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA,
Zagreb

Cijena 4 d Za inozemstvo: DM 1.60; ASCH 8; SFRS 1.60; HFL 1.30.

Osluženje plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za
prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRN broj 1935/2 - 1978 od 28 XI 1978

I

Donositelji loših vijesti nikad nisu dobrodošli, pa je mršavi dugajlija, odjeven u zgužvano i prašnjavo odijelo od duga putovanja, uzrujano kršio prste dok je pričao o svom neuspjehu. Joseph Hayden hladno ga je promatrao vrebajući pogledom, zavaljen u naslonjač u maloj hotelskoj sobi u Trockmortonu, Teksas.

— I tako je Goodnight uspio ponovo sakupiti novo stado, nije li tako? — upita Hayden britkim glasom.

— Tako mi reče onaj momak što ga sretoh na putu ovamo — odgovori pridošlica te nastavi: — Rekao mi je i to da je Mr. Wednesbury upravo ušao u brvnaru kad ga je zaskočilo tridesetak kaubojša s ranča G. Taj mi je momak priznao kako mu je jedva uspjelo izvući živu glavu.

— Vjerujem — posprdno će Hayden, jer se nije obmanjivao iluzijama o ljudima koje je unajmio njegov škrti, a sada pokojni ortak Wednesbury. — Ali, Goodnight nema trideset kaubojša sve skupa sa služinčadi oko kuće — sumnjičavo primijeti na kraju Hayden.

— Sada je s njim Dusty Fog — naglasi došlijak kao da je time htio opravdati svoj poraz i Wednesburyjevu smrt.

Hayden je već bio čuo za nj, iako nikad nije služio vojsku Dusty je bio poznat kao zapovjednik teksaških rendžera koji su natjerali strah u kosti

Jenkijima. Pošto je rat završio, vratio se u Teksas i prihvatio stočarstva kao nadzornik velikog ranča OD. O njemu se pričalo da je vrstan stočar i brz revolveraš, a njegov nizak rast mnoge je prevario jer je bio snažan rvač i čvrst borac šakama.

Hayden, doduše, nije znao što je sve od tog istina, ali to ga sada nije ni zanimalo. Njemu je bilo važno da je Dusty Fog nećak Charlieja Goodnighta, vlasnik ranča čija je stoka nosila žig OD, pa je s Dustyjem valjalo računati pri svakom spletkarenju protiv zdepasta, bradata rančera Goodnighta koji se borio za otvaranje novih puteva za gonjenje stoke u Young Countyju.

— Što si doznao u Minaral Wellsu? — upita Hayden.

— Ne baš mnogo. Došla je ona Sutherlandova kći s Markom Counterom i Ysabel Kidom kako bi nagovorila rančerske žene da skupe stoku i pošalju je Goodnightu za iduću gonidbu. Tad su se vratili Wardle, Hutze i svi drugi što su hvatali stoku koju je ukrado Chisum. Goodnight im je ponudio, čini mi se, da će povesti i njih i njihovu stoku u Fort Sumner. Tako će doći do dobrih goniča i dovoljno novaca da plati još jednu veliku gonidbu.

— Kamo? — upita iznenađen Hayden.

— Kako sam čuo, do željeznice u Kansas, ali mislim da se to netko grubo našalio s djevojkom koja mi je to rekla. To im nikad neće uspjeti.

Hayden je o tome mislio sasvim suprotno. Životni uvjeti u Teksasu bijahu više nego loši pa bi se ljudi usudili upustiti i u riskantnije pothvate samo da ih poboljšaju. Budući da je Teksas bio na strani Juga za građanskog rata, njihov je novac izgubio svaku vrijednost poslije poraza u ratu.

Stoka je bila njihovo jedino blago samo kad bi je mogli negdje prodati. Neke manje tvornice za preradu kože i loja otkupljivale su stoku, no plaćale su najviše tri-četiri dolara za odraslo goveđo.

Charles Goodnight i Oliver pronašli su novo tržište. Država je morala prehraniti 11.000 Indijanaca u rezervatima pa je vojska Sjedinjenih Država naveliko kupovala stoku. Tako su ta dva Teksašana odlučila svoju stoku prodati vojsci. I uspjeli su. Otjerali su dva oveća stada u New Mexico te tako utrli put i stekli vrijedno iskustvo prije nego što je o tom pukao glas Teksasom.

Iako nije bio stočar, Hayden je nanjušio golemu zaradu koju donosi taj posao. Grlo dugoroge stoke moglo se u Teksasu kupiti za manje od pet dolara, a u Fort Sumneru prodati vojsci za 16 centi po kilogramu žive vage. S krupnom junadi moglo se zaraditi pozamašnu svotu novca.

Hayden je otišao u Fort Sumner sa svojim ortakom Wednesburyjem da dobije ugovor o opskrbi vojske stokom. No premda je Loving poginuo u okršaju s Komančima, Goodnight je ponudio nižu cijenu u nadmetanju i obećao da će isporučiti tri tisuće junaca početkom srpnja. Dakako, računao je na rančera Johna Chisuma koji ga je trebao opskrbiti stokom. U tom je poslu bilo mjesta i za Haydena, ali to ovome nije bilo dovoljno. Zanimjela ga je pohlepa za zgrtanjem golema bogatstva.

Shvativši da će mu Goodnight biti zapreka, Hayden ga se pokušao otarasiti. Uz pomoć pokvarenog Chisuma, Hayden se nadao kako će mu uspjeti da u Goodnightovo stado potajice pomiješa oko tisuću grla ukradene stoke, gdje bi je našli njihovi vlasnici, što bi diskreditiralo Goodnighta i uvalilo ga u grdne neprilike. No Goodnight je na vrijeme saznao što mu se sprema i ot-

jerao je ukradenu stoku. Iako su Haydenovi ljudi natjerali njegovo stado u stampedo, šteta nije bila velika i gubici su ubrzo nadoknađeni. Odlučivši da osobno prisustvuje Goodnightovoj propasti, Wednesbury je poveo nekoliko ljudi u Young County i ondje poginuo, a da ništa nije postigao.

Hayden je znao da Goodnighta ništa ne može spriječiti u njegovoj nakani i da će, ne uspije li mu ova, naći neku drugu mogućnost da se probije na neko tržište sa svojom stokom, pa makar i pomoću transkontinentalne željeznice. U tome je i Hayden vidio drugu, čak bolju mogućnost prodaje stoke na novim tržištima na Istoku. Kansas je bio otvoren za sve. Uspije li Goodnight u svoje stado svaki put uključiti stoku i sa susjednih rančeva, onda će on nastojati od tog izvući i za se neki probitak.

A Hayden baš to nije želio. Što dulje zadržati tržište za sebe, to će bolje zaraditi. S tim će novcem kupiti veliko imanje i jeftino pokupovati rančeve koji su pod stečajem te postati praviim gospodarom cijelog tog kraja.

Utre li, pak, Goodnight novi put do tržišta, svi će ga slijediti. Stoga ga valja u tom spriječiti. Potom će se i drugi preplašiti. Samo kako da to postigne?

— Možemo li sakupiti dovoljno ljudi da zadrže stado iz Mineral Wellsa kako ne bi do Goodnighta stiglo na vrijeme? — upita Hayden.

— Ne. Ne možemo.

— A zašto nisi nešto učinio prije nego si došao ovamo?

— A što sam mogao učiniti, gazda?

— Mogao si ih slijediti i natjerati stado u stampedo.

— Ma kako, kad ih vodi Mark Counter, a Ysabel Kid im je izviđač? — začudi se pridošlica Scabee.

Rođen u selu Komančo Indijanaca Pehnane, od majke Indijanke i oca Irea, krijumčara iz Kentuckyja, Kid je odgojio njegov djed s majčine strane, poglavica Dugi Korak. On je dječaka naučio sve vještine koje mora znati svaki ratnik iz plemena Komanča. Kid možda nije bio vrlo brz revolveraš, ali puškom i nožem služio se kao malo tko. Premda je bio mlad, svi su ga štovali i cijenili njegovo mišljenje.

Svaki sumnjivac koji bi se vrzao u blizini stada loše se proveo otkad ga je čuvalo budno oko Ysabela Kida.

Mark Counter u tom je kraju bio manje poznat od Ysabela Kida ili Dustyja Foga, iako je ubrzo stekao glas odvažna čovjeka. Bio je sin bogata rančera s Big Benda, Beau Brummela iz konjaništva Konfederacije. Mark je uživao ugled vrsna stočara, pa iako je pomalo bio kisoš, odlično se snalazio u teškim tučnjavama. O njemu se malo znalo kao o revolverašu, jer je stalno jahao u sjeni Dustyja Foga. A oni koji su ga bolje poznavali, tvrdili su da je u brzini potezanja bio ravan Rio Hondu, poznatom revolverašu i izvršnom strijelcu.

Mark je također pomagao Dustyju u ovom važnom pothvatu. Bio je dodijeljen skupu brzih jahača, eliti pratnje stada. I, premda Hayden tog nije bio svjestan, njegovi su planovi propali upravo zbog brze akcije tih jahača.

— Kažeš Goodnight će uskoro poći na put sa stadom od tri tisuće grla? — upita Hayden.

— Da, gazda, ali naše je stado već na putu, nije li tako?

— Da, vodi ga Chisum. On dobro poznaje put do Fort Sumnera, a ima i prednost od četiri dana pred Goodnightom. Ali, ne želim ništa riskirati. Pobrinit ću se da Goodnight nikad ne stigne u Fort Sumner.

— Zar ćete poslati ljude za Goodnightovim stadom, gazda? — začudi se Scabee.

— Ja ću se pridružiti Chisumu. Čovjek koji je jednom izdao prijatelja nije pouzdan ni za poslodavca. Bit ću zajedno s njim kad stigne u Fort Sumner.

— A tko će onda... — počne Scabee, ali se naglo trgnu, skoči na noge i potegne revolver prema vratima koja su vodila u nekadašnju Wednesburyjevu sobu. — Netko je tamo, gazda — prošapta revolveraš.

— Pogledaj! — zapovijedi mu Hayden, iako je to bilo nepotrebno.

Vrata se polagano otvoriše. Wednesburyjeva je soba bila u gustom mraku. Samo se nazirala sjena nekog čovjeka kojemu su se jasno vidjele samo prazne ruke.

— Dobra večer — pozdravi glas iz tame.

— Oh, to si ti — zagunda Hayden prepoznavši glas.

— Da, ja — reče posjetilac, te nastavi: — Nadam se da vas nisam jako uplašio, ali teško mi je odoljeti iskušenju da ne prisluškujem tuđe razgovore.

— Reci nam što si sve čuo? — naloži mu strogo Hayden.

— Sve, ili gotovo sve. Recite, molim vas, tom čovjeku da skloni revolver. Ubije li me slučajno, propala vam je i posljednja nada da sredite Goodnighta.

— Čuo si što kaže — opomenu Hayden Scabeeja.

— Gotovo sam ga ustrijelio — primijeti Scabee.

— Ako si spretan kao i ostali koje je unajmio Mr Hayden, onda nisam bio izložen baš velikoj opasnosti. — podrugljivo će neznani posjetilac.

— Uđite! — pozva ga Hayden.

— Radije ne bih. Što me se manje vidi, to bolje. A što se tiče onog posla u kojemu je zaglavio Wednesbury, ha, bio je loše obavljen.

— A vi biste to bolje izveli? — posrdno će Scabee.

Tajanstveni je posjetilac šutio nekoliko trenutaka, a kad se ponovo javio, reče: — Teško je gore zabrljati nego što ste ga vi zabrljali. Onda, Mr Hayden, jeste li razmislili o mojoj ponudi? — obrati se neznamac Haydenu.

— Vaše su usluge vrlo skupe — poče Hayden.

— Valjda vam je napokon postalo jasno da onaj tko loše plaća, loše i prolazi. Da, imate pravo. Moje su usluge skupe, ali ja jamčim i za uspjeh. Vidite, ne uspijem li, ne morate mi platiti.

— A kako ti to sebi zamišljaš da središ Goodnighta, umišljenko? — upita podsmješljivo Scabee.

— To se tebe ne tiče — odbrusi mu tajanstveni posjetilac.

— Želim znati što kupujem za svoj novac — opomenu ga Hayden.

— Slušajte, Mr Hayden, pogriješili ste što ste htjeli spriječiti Goodnighta da skupi stado. Pogriješili ste što ste ga htjeli srediti na njegovu vlastitu terenu. Jer, umjesto da ga osujetite u

njegovoj namjeri samo ste ga upozorili na opasnost. Valjalo ga je pustiti da krene sa stadom, a onda ga slomiti. No, još nije sve izgubljeno.

— Kako to mislite? — znatiželjno će Hayden.

— Vidite, Goodnight ne goni samo svoju stoku, nego i stoku svojih ortaka i susjeda... a oni koji su mu je povjerili, nadaju se lijepoj zaradi. Ne uspije li Goodnight ispuniti njihove nade, oni će biti duboko razočarani i u nj više nitko neće imati povjerenja. Onda ćete vi od njih jeftino kupovati stoku, otpremati je vojsci u New Mexico ili u Kansas i sami određivati cijenu, jer ćete držati monopol.

— Odakle znadete da...? — zinu Hayden od čuda.

— Nagađam, ali vidim da sam pogodio vaše pobude.

— Nastavite — ponuka ga Hayden zadijvljen njegovom oštroumnosti.

Činilo mu se da je čovjek bio posve ma drukčiji od svih ostalih lopuža koje je mogao jeftino unajmiti i koji su pamet nosili u koricama za revolvere.

— Ja ću spriječiti Goodnighta da stigne do Fort Sumnera. Kako ću to izvesti, moja je briga. Za svoj novac dobit ćete sve što tražite — završi tajanstveni posjetilac bez truna hvastanja.

— Ne moram posebno platiti ljude?

— Ne. Samo položite moj novac kod Bossaerta u salunu preko puta. Tek kad budete zadovoljni mojim poslom, naredite mu da mi isplati novac.

II

— Ta je cura na svom mjestu, kažem ti, Dusty — reče Mark odlučno kimnuvši glavom prema Dawn Sutherland koja je išla preko dvorišta noseći sedlo prema koralu, gdje se nalazio njezin konj.

— Nije loša — naceri se Dusty Fog pošto dobro pogleda djevojku.

Visoka, vitka, tanka struka a oblih kukova i jedrih grudi, Dawn Sutherland bijaše odjevena u mušku košulju

i traperice zavrnutih nogavica ispod kojih se nazirahu čizme visokih peta kakve obično nose kauboji. Preko svoje kratko podšišane plave kose, otkad se vratila iz Mineral Wellsa, natakla je bijeli šešir vojske Konfederacije, a širok joj je obod zasjenjivao lijepo lice. Oko struka nosila je vojnički opasač s mornaričkim revolverom u otvorenu tobočcu. Oko jabučice sedla visjelo je uredno smotano laso.

— Trebalo je da vidiš kako se pograbilas oцем kad mu je rekla da ide s nama. Čini mi se da će nas ta djevojka sve posramiti kad dođe do gustog — reče Mark uz grlen smijeh.

— A ostali? — upita Dusty.

— Svi su to dobri i radišni momci. Vodi ih Swede Ahlén, staložen i razuman čovjek, voljan da sluša zapovijedi dok misli da su na mjestu — objasni mu Mark i pokaza mu glavom na Ahléna.

— Slušaju li ga ostali?

— Uglavnom. Goniči s rančeva sa žigovima P, F, 22, H i D4S dobro se slažu. Mladi Vern Sutherland malčice je još divlji, ali prerast će on to uskoro. Onaj tamo drečavo odjeven, pristao momak zove se Burle Willock. Dobar je radnik i gonič, ali pomalo čudan svat.

Kao doglavar gonidbe i zamjenik Charlisa Goodnighta, Dusty Fog je smatrao da mora sve znati o svojim ljudima. Budući da su bili okupljeni sa sedam rančeva, iako su četiri ranča poslala samo po dva goniča, valjalo mu je dobro paziti da negdje među ljudima, zbog neke nevažne sitnice, ne kresne iskra suparništva, što bi moglo ugroziti uspjeh pothvata.

Dustyju ovo nije bila prva gonidba stada u Fort Sumner, ali je zato bila najveća. Kako je Goodnight stekao stanovito iskustvo na prošlim gonidbama, odlučio je smanjiti pratnju, jer što je manje ljudi, nastaje manja zbrka kad dođe do opasnosti, a i manja je mogućnost da će se međudobno posvađati. Stoga je ovaj put sa stadom od tri tisuće goveda poveo pratnju od samo osamnaest kauboja, svog zamjenika, kuhara i njegova pomoćnika te tri konjušara. S istim brojem pratnje i stoke računao je da povede stado i u Kansas, ako mu uspije ova gonidba,

Iako je put do Kansasa bio mnogo duži. Stoga je mnogo toga ovisilo o Dustyju kao njegovu zamjeniku.

No, u pratnji stada nalazila se prvi put i jedna djevojka, Dawn Sutherland, koja je prva upozorila Goodnighta da je ukradena stoka pomiješana s njegovim stadom. Kako je bila najstarije dijete u oca invalida i smatrajući svog mlađeg brata još djetetom, znala je da će uskoro morati preuzeti na se svu odgovornost za očev ranč i stoku, pa je željela što više naučiti. Usprkos zabrane, molbi majke, prijetnji oca i brata, upozorenja starijih i iskusnijih kauboja na tegobe takva putovanja, ostala je nepokolebana u svojoj nakan.

A ni Goodnight nije bio time ushićen. Lijepa djevojka, mogla je uvijek izazvati nemir među mladićima, no činilo se da Dawn zna kako ih se valja kloniti i izbjegavala je romantične pustolovine.

Prije polaska dogodio se samo jedan mali incident. Dva dana prije polaska Mark je primijetio čovjeka iz Chisumove pratnje kako se prikrada stadu. Odmah je naredio Kidu da ga prati u stopu. Kid ga je slijedio i kad je čovjek otišao iz grada, pa se nije vratio stadu prije polaska na kraće putovanje do Young Countyja.

Iako je Dusty bio suglasan s Markovom odlukom, jer ga je zanimalo da li je Wednesburyjeva smrt okončala i opasnost za stado, izbjivanje Kida lišilo ih je vrsna izviđača. Trebalo je da ih Kid putem stigne pošto pokupi svježe konje s ranča D4S. Na sreću, njegova im prisutnost nije bila nužna za vrijeme tako kratka putovanja.

Iznenadno komešanje među kaubojima prekinulo je Dustyjeve misli. Opazio je da svi pogledavaju prema kući Charlesa Goodnighta, koji se pojavio na trijemu svoje kuće s listom papira u ruci.

Goodnight se doimao poput ratnika iz plemena Komanča. Bio je srednjeg rasta, nabit, ali ne i nezgrapčan. Osim njegove uredno počeljene brade, lice su mu krasila dva oštra oka odlučna pogleda. Odijevao se nešto drukčije od ostalih: prsluk mu bijaše od jaguaro-va krzna, kojeg je ubio kad mu je iz

zasjede napao stado. Dva su mu vojnička kolta visjela o bokovima.

— Zar se Kid još nije vratio? — bilo je prvo što je upitao Dustyja.

— Ne, sir. On će slijediti ono Chisumovo njuškalo da vidi s kim će se sastati u gradu, a tada će se vratiti — odgovori mu Dusty.

— U redu. Molim te, pozovi ljude da se skupe pod trijemom — zamoli ga Goodnight.

Ljudi su se učas skupili.

— Želio bih da vas na nešto upozorim — počeo je Goodnight. — Ja sam već nekoliko puta vodio stado preko prerije i mislim da znam kako se to radi. Ni ova se gonidba neće mnogo razlikovati od dosadašnjih, osim što će nešto dulje potrajati i što je to dosad najveće stado koje je pošlo na tako dugo putovanje. Međutim, postoji samo jedan način da u tome uspijemo. Valja da radimo složno kao jedan i da se pokoravamo zapovijedima. Ja sam napisao kratak ugovor koji valja da pročitate i da potpišete, ako se s njim slažete. Sve su točke tog ugovora za vas obavezne od trenutka potpisivanja, pa sve dok se gonidba ne završi.

— Da li biste nam ih pročitali, jednu po jednu, pukovniče Charlie, neki od nas baš nisu vični čitanju — zamoli ga Swede Ahlén.

Goodnight kimnu glavom da se slaže. Možda Goodnight i nije služio u vojsci i ako jest, možda nikad nije postigao veći čin od narednika u odredima teksaških strijelaca, no naslov je bio počastan i izražavao je štovanje prema njegovoj odvažnosti i odgovornosti za sve ljude kojima je zapovijedao.

Dok im je čitao točku po točku ugovora u kojemu je stajalo da imenuje Dustyja Foga za svoga zamjenika, a Marka Countera za zamjenika Dustyja Foga i da nitko ne smije okusiti ni kapi alkohola za vrijeme putovanja, te da će se alkohol nalaziti u kolima s kuhinjom i upotrebit će se samo kao lijek, jer pijan je kauboj opasnost za sigurnost cijele pratnje i stada, ljudi su počeli potvrdno kimati glavama, i to osobito oni stariji i iskusniji koji su svesrdno odobravali tu odluku.

Ali, Goodnight im je želio još nešto reći, nešto što je moralo biti vrlo važ-

no, kako se vidjelo po izrazu njegova lica. Svi su utihli.

— Ako neki član pratnje stada ubije drugog člana iz pratnje, sudit će mu njegovi drugovi i bude li proglašen krivim, bit će obješen...

— Obješen — ponovi Burle Willock, kao da mu je riječ sama pobjegla iz grla.

— Nikad još nisam ustrijelio čovjeka za vrijeme gonidbe — reče Goodnight kao odgovor na njihovo komešanje.

Znajući kakvim se naporima i pritiskom izlažu ljudi za vrijeme gonidbe, Goodnight je mislio da je ova posljednja točka ugovora čvrsto jamstvo protiv svih neugodnosti koje mogu nastati za vrijeme putovanja. Vješanje se smatralo najsramočnijom smrću. Vješalo se samo kukavičke ubojice, konjokradice i stokokradice, te slične lupeže. Stoga će ljudi ipak dva put promisliti, smatrao je Goodnight, prije nego što započnu kavgu i ubiju druga iz pratnje.

— Ako se netko ne slaže s ovim ugovorom, ne mora ga potpisati, a ne potpiše li ga, ne može poći sa stadom — reče Goodnight strogo pošto se stišalo mrmljanje.

— Meni to odgovara, pukovniče — javi se prvi Swede Ahlén, te istupi da potpiše ugovor.

— I meni — reče Vern Sutherland, Dawnin mlađi brat.

Nitko nije odustao. Kauboji su jedan po jedan istupali i potpisivali ugovor.

III

Sunce je jedva provirilo iza istočnog obzorja kad je Dawn krenula s ranča G u društvu Marka Countyja i Dustyjeva nećaka Reda Blazea. Red je bio stasit mladić, crne kose i prčasta nosa, a oko vrata je nosio rubac tako jarkih boja da se moglo pomisliti kako je slijepljen za boje. Odjeća mu je bila dobro skrojena, rendžerska, a o pas je zataknuo dva kolta s drškama okrenutim prema naprijed. Pripadao je eliti pratilaca Goodnightova stada. Rat je pro-

veo pod Dustyjevim zapovjedništvom. Još ga je pratio glas vrlo nagla čovjeka, bezumne hrabrosti, koji se rado umiješa u svaku tučnjavu. No samo je nekoliko ljudi poznavalo njegove prave vrline. Dusty ga je smatrao postojećim i pouzdanim čovjekom, inače mu ne bi povjerio posao koji je besprije korno obavljao.

Vern Sutherland već je bio osedlao svoga vranca.

— Hajdemo, ne gubimo vrijeme! Pođimo, momci! — povika mladić čim ih je ugledao.

— Daj, molim te, sjaši i ne budali — prekori ga Dawn koju obli rumen od stida što se njezin brat tako neozbiljno vlada.

— Ma koji tebe vrag nosi s nama — odvрати srdito Vern.

— Mora netko u obitelji naučiti nešto i o stoci — odvрати podrugljivo Dawn.

— A ja? Koji sam ja... — počeo žustro Vern.

— Što se vas dvoje derete kao sumanut. Probudit ćete pukovnika i Dustyja — prekori ih Mark.

— Zar ne vidite kakav je. Vlada se kao balavac koji se sprema na svoju prvu ekskurziju — frkne Dawn prezriivo.

— Idemo, a? — upita Vern ne obraćajući pažnju na sestru.

— Jesi li doručkovao? — upita ga Mark.

— Nisam gladan — glasio je lakonski odgovor.

— Ogladnjat ćeš do večeras. Moraš nešto založiti — odvрати Mark ozbiljno.

— Dobro, Mark — odgovori Vern pokunjeno te okrenu konja i u galopu odjuri prema kuhinji.

— Ludak. Nemojte obraćati na nj pažnju, molim vas. Pravi se važan, to je sve. Ne može dočekati da odraste — opravda ga Dawn.

— Svi smo mi to prošli, a samo neki ostadoše zauvijek nedorasli — odvрати Mark i pogleda ispod oka u Reda.

— Molim vas, nemojte opet započinjati — odbruci Dawn već iznervirana njihovim podbadanjima. Tada se Dawn odjednom uozbilji.

— Mark, Red, da li biste mi učinili jednu uslugu? — upita ih.

— A zašto ne, ako možemo — obeća Red.

— Pomozite mi da smirimo Verna — zamoli ih Dawn.

— Kako to misliš? — zainteresira se Mark.

— Pa vidjeli ste kako se vlada... — poče Dawn.

— A što je u tom zlo? Svi smo uzbuđeni. Danas polazimo na dugo putovanje sa stadom — poče Mark s razumijevanjem.

— Da, ali... — prekinu ga djevojka.

— Poslušaj me, Dawn, djevojko — na to će Mark. — Tvoj me je otac osobno zamolio da povedem Verna sa sobom i ja sam na to pristao, jer će nam Vern pomoći, a ne stoga da ugodim Vernu ili da tebe ozlojeđim. Dobro znaš u kakvu je stanju tvoj otac. Vern mora što prije postati samostalan, a ja mislim da će mu ova gonidba baš dobro doći da se osamostali.

— Ali on je još neozbiljan dječarac... — uporno nastavi Dawn.

— Čini mi se da to samo ti tako misliš — naceri se Red.

— Uskoro će ga to proći. Čekaj dok odraste. Kako sam već napomenuo, svi kad-tad sazriju.

— Uh, vi muškarci uvijek držite skupa — dobaci Dawn srdito.

— Jedino se tako možemo sačuvati od vas žena — vrati joj Red milo za drago.

— Na kraju krajeva, možda i imate pravo. Vern je dobar u duši. I sve te priče što ih priča o kavgama po salunima i ženama, sve je to izmislio. Kladim se da još ni jednom nije provirio nit u jedan salun — prizna Dawn.

— Ne boj se, i to će ga sve proći. U njegovim godinama nitko ne želi imati za petom nesnosnu sestru koja je samo godinu dana starija i koja neprestano hoće upravljati njegovim životom.

— Ja sam dvije godine starija od Verna — ispravi ga Dawn.

— Vjerujemo ti, ali zaboravi to. Što ga više budeš gnjavila, to će se on više pršiti samo da dokaže kako nisi u pravu.

— Mark ima pravo. I ja sam imao dva starija brata. Nikad im nisam dopuštao da me gnjave svojim savjetima.

— Dobro. Poslušat ću vas — prihvati Dawn.

Dojahali su do kuhinje, sišli s konja i ušli u kuću.

Ljudi su jeli s tekom. Dobro raspoloženje sjajilo im je s lica. Uz vrata je sjedio visok, tanahan, Billy Jack, tužna lica, kauboj iz stada sa žigom OD. On je proricao sve nevolje što ih čekaju, no nitko ga nije pravo slušao jer svi su ga poznavali. Obično je takav kad misli da će sve ispasti kako valja. Pod tim se tužnim likom skrivao odlučan borac i vrstan kauboj. I on je pripadao skupini brzih jahača, a nekada je bio narednik u vojnoj jedinici kojom je zapovijedao Dusty.

Kad su se najeli, uputiše se prema koralu, te počese odabirati konje. Prva je na konju bila Dawn.

Dusty i Goodnight pojahaše naprijed prema stadu. Stado je bilo prilično mirno. John Poe, koji će ostati u Young County da sakupi stoku za iduću gonidbu, izvijestio je glavara da je noć prošla mirno, osim što su neki poludivlji junci pokušali pobjeći u slobodu.

— Onda, odmah polazimo, Dustine — reče Goodnight.

— Dobro — odvrati Dusty i odjaha u susret momčadi.

Goodnight je nekoliko minuta zamišljeno šutio, a tad duboko uzdahnu. Eto, za koji tren započinje pothvat koji može donijeti Teksasu spas ili propast.

— Do viđenja, Poe — reče Goodnight.

— Sve će vas čekati spremno kad se vratite, pukovniče — odgovori Peo dok su se rukovali.

— U redu, krenimo. Pokret! — zapovijedi Dusty.

— Naprijed! — povika Vern.

— Rekao sam pokrenite ih, a ne da ih natjerate u trk — zareže Dusty.

— Smirite se i urlanje ostavite za Fort Sumner — dodade Mark Counter.

— Kako vi kažete — dobaci mladi Vern i pri tome se zarumeni zbog prijekora.

Kauboiji su zauzeli svoja mjesta uz stado. Dusty je odredio da Dawn jaše na krilu uz prvu trećinu stada. Stigavši na svoje mjesto, Dawn se zaprepastila kad je vidjela kako je stado veli-

ko. Doimalo se poput šarena ustalasa-
na mora. Među teksaškim govedima
teško je naći dva grla koja bi bila pot-
puno jednaka. Sve su ih resile slikovi-
te šare, a jedino im bijaše zajedničko —
par dugih i oštih rogova. Golemo
more junadi počelo je polagano kora-
ćati prema zapadu.

Prvi je dan gonidbe uvijek najteži, i
za stoku i za ljude. Tada je stado još
nesložno, još nije uspostavljen red go-
nidbe. Stado s ranča G bilo je još uz-
nemireno zbog dolaska stada iz Mine-
ral Wellsa. Usto, poveći je broj Good-
nightovih junaca bilo poludivlje pas-
mine jer su ih pohvatali u preriji,
gdje su se bili navikli na život u slo-
bodi, a bilo je i junaca koji se nisu
dali odagnati sa sočnih pašnjaka. Iako
se neiskusnu promatraču sa strane
naoko moglo činiti da sve teče svojim
redom u toj zbrci, kauboji su cijelo
vrijeme imali pune ruke posla.

Konji pod jahačima su se propinjali,
zatrćavali, dizali oblake prašine, presi-
jecali put odbjeglih grlima i vraćali
ih natrag u stado.

Uza sve to stado se nije ni trenutka
zaustavilo. Za njima je slijedila remu-
da, pokretni tor s pričuvnim konjima,
kako bi kauboji mogli u svako doba
dana i noći izmijeniti iscrpljene konje
za svježe. A sasvim otraga kotrljala
su se kola s poljskom kuhinjom i kola
s vrećama za spavanje. Vozili su ih
kuhar Rowdy Lincoln i »Turkey«
Trott, njegov visok, mršav, pjegav i
nervozan pomoćnik. Predvečer, njih
će dvojica potjerati kola malo brže,
proći mimo stada i naći pogodno mje-
sto za logor gdje će pripremiti topao
obrok — prvi poslije doručka.

Cijeli se taj dan činilo kao da su
Goodnight i Dusty svugdje i na sva-
kom mjestu gdje bi trebala njihova
pomoć ili savjet. Ponekad su bili na
čelu stada, potom uz bok, onda na za-
čelju i uvijek bi se pojavili baš ondje
gdje je to bilo najpotrebnije.

Dva sata poslije polaska Dusty začu
neku buku iza sebe. Brzo se okrene
da vidi što se zbiva. Dva su se vatreni-
ja junca upravo uhvatila u koštac. A
ostali junci, kô i čeljad, počeli su se
okupljati da promatraju dobru borbu.
Valjalo ih je rastaviti, jer bi se inače

mogao poremetiti ritam putovanja cijelo-
log stada.

No, to je bilo poprilično opasno, što
je znao i Burle Willock. Kad jedan od
junaca odluči da napusti borbu, onda
mora pobjeći s bojišta kao strijela, jer
jedino se tako može sačuvati od ubo-
da pobjednika. Borba se mogla preki-
nuti samo tako da se pobjednika otje-
ra s bojišta. Stoga se Willock plašio
da im se približi, ali ne i Dusty Fog.
Pojurio je ravno na razjarene junce.
Njegov uvježban konj udari rame-
nom u prvog junca koji posrnu. Kad
je vidio da mu je protivnik u nepo-
voljnu položaju, drugi nasrnu rogo-
vima. Prvi junac brzo poskoči te potrča
prema sigurnom mjestu među stado.

— Zaustavi ga! — zaurla Dusty i po-
juri za juncem nasrtljivcem.

Dok je Willock nastojao bjegunca
skrenuti da ne uznemiri stado, Dusty
dostignu nasrtljivca. Znajući da ga
samo dobar udarac može smiriti i opa-
metiti, pojuri uz njegov bok, uhvati
ga za rep i snažno potegnu. Junac iz-
gubi ravnotežu i izvali se na zemlju.
Kad je ustao bio je miran kao bubica,
kao da je sasvim zaboravio na borbu.
Mirnim i sporim korakom vratio se u
stado i pridružio ostalima.

Nešto prije podneva Vern Sutherland
pojuri za trima juncima koji su se
pokušali odvojiti od stada. Da bi svi-
ma dokazao kako je njegov konj izdrž-
ljiv, nije ga zamijenio za odmornog
još od rana jutra. Kad ih je dostigao i
pognao natrag, konj mu je posustao.

Malo zatim začu podmluo brektanje
s lijeve strane. Kad je okrenuo glavu,
ugleda crna poludivljeg junca kako
natrčava na nj. Mladić ostane ko na
mjestu ukopan. Premda je bio naoru-
žan koltom, ipak nije za njim posegao.
Pucanj je mogao lako natjerati cijelo
stado u paničan trk.

Jašući na začelju Goodnight primije-
ti opasnost koja je prijetila Vernu i
pojuri da mu pomogne. Brzo i znalač-
ki razvezao je laso te od oka ocijeni
udaljenost. Dojahao je do junca upra-
vo u času kad se ovaj spremio da uda-
ri. Podigao se u stremenu da bi što
bolje usmjerio laso. Dok je laso pada-
lo juncu oko vrata, Goodnight stisnu
konja koljenima i zaustavi ga na mje-

stu. Zaskočen, nenadano i naglo, junac tresnu o zemlju na bok.

— Vрати ostale u stado, a potom odmah idi po odmorenog konja! — zapovijedi strogim glasom Goodnight Vernu

— Razumijem — odvrati spremno Vern te odjaha u pozadinu stada.

Bilo je i drugih uzbuđenja toga dana. U kasno poslijepodne, svi su zajedno pomogli Dawn da u stado vrati nekoliko poluidivljih junaca. Samo njezina spretnost i izdržljivost pomogla joj je da ih održi na okupu dok ostali nisu stigli u pomoć. Nije se stidjela što su joj drugi morali pomoći. Ni najiskusniji i naj snažniji kauboji ne bi mogli sami dotjerati junce natrag u stado.

— Izvrsno, Dawn — pohvali je Goodnight.

— Dosta izvrsno — ponovi Dusty i nasmiješi se djevojci kojoj se lice nije vidjelo od prašine.

— Hvala — odvrati Dawn.

— Za nagradu, večeras si u prvoj noćnoj smjeni na straži uz stado — nadoveže Dusty.

— Ma kako ste samo pažljivi sa mnorn! — povika Dawn bijesno za Dustyjem koji se već okrenuo i odmaglio. Zatim malodušno uzdahnu i slegne ramenima. — Mogla sam i lošije proći. Mogli su me odrediti za ponoćnu smjenu — naruga se sama sebi.

IV

Budući da je znao da će goveda biti smirenija što dalje odmakne od svojih pašnjaka i pojilišta, Goodnight je zapovijedio da se stado goni cijeli dan bez odmora. Otkad su krenuli s Goodnightova ranča, momci nisu sišli s konja osim kad su mijenjali konje. Oko podneva Rowdy je dotjerao kola s kuhinjom do čela stada i momcima podijelio suhu hranu koju su mogli žvakati dok su jahali.

Čak kad su stoku napojili, pošto su stado zaustavili u uvall koju je Goodnight izabrao za noćište, samo su Mark, Dawn i još dvojica kauboja od-

jahali natrag do kuhinje, gdje se Rowdy ulogorio. Dok se oni nisu najeli kao prva smjena noćne straže, ostali su čuvali stado i smirivali tvrdoglave junce.

Čim se prva smjena noćne straže najela i vratila k stadu, svi ostali veselo i bučno odjahaše prema kolima s kuhinjom. Dusty je pošao s njima, a Goodnight je ostao uz stado da provjeri da li svi u noćnoj straži znaju svoje dužnosti. Ostali, pošto su se pobrinuli za svoje konje i pripremili odmorne za jahanje u slučaju uzbune, uputiše se prema velikoj logorskoj vatri, gdje su Rowdy i njegov pomoćnik dijelili duboke tanjure vrhom pune krepke tople juhe s mesom i lončice pune vrele kave.

Čulo se samo zveckanje žlica dok svi tanjuri nisu bili ispražnjeni, a glad utažena.

— Onda, momčiću, kako ti se ovdje sviđa? — obrati se podrugljivo Willock Vernu, usput namignuvši svom prijatelju Jackou.

— Veličanstveno! — ushićeno uskliknu mladić, a potom osjeti da mu se Willock ruga, pa brzo dometne malo pokunjeno: — Upravo onako kako sam i očekivao.

— Dok je uza te gazda da te spasava od oštih rogova — naceri se Willock i pogleda značajno druge koji su čučali oko vatre.

— Da, ali ni ti ne možeš razdvojiti dva junca bez Dustyjeve pomoći — odvrati mu Vern, a svi prasnuše u smijeh.

Willockovo se lice sgrči i on ustade.

Promatrajući obojicu, Dusty osjeti da bi mogla početi gužva. S druge strane vatre ustane još jedan kauboj s ranča D4S, Josh Narth, ozbiljan čovjek srednjih godina. Narth je odavno radio u Sutherlandovih i želio je pomoći sinu svoga gazde. Dusty odlučio da odmah dokraji to rječkanje iz kojeg bi se mogla izležiti tučnjava.

— Dosta, vas dvojica — strogim će glasom Dusty kad je vidio da je i Vern ustao.

— Što je sad? Zar misliš da taj košar ne može podnijeti malu šalu? — upita Willock Dustyja glasom punim prezira.

— Može on, ali ne možeš ti kad ti vrati milo za drago, sve mi se tako čini — odgovori mu Dusty.

— A čini ti se, a? A meni se opet čini... — počeo Willock pošto je prvo pljunuo prezirivo na zemlju.

— Mladić se danas odlično iskazao. Vidio sam svojim očima — primijeti Red Blaze.

— Molim te, ne miješaj se — dobaci mu Dusty, ali opazi da su svi ljudi kimnuli glavama složivši se s Redovom izjavom.

— Zaveži Red! I ne miješaj se ako ne misliš da se ovi nespretnjakovići s ranča D4S ne mogu sami... — izazovno nastavi Willock.

— E, sad si pretjerao — prekinu ga Dusty i dobaci brz pogled Redu, što je značilo da ne tjera mak na konac, te nastavi: — Više neću da čujem ni riječi o ranču D4S, ili ranču 22, ili ranču kojeg stoka ima žig P, ili bilo kojim drugom ranču. Sad svi pripadamo istom stadu i valja da budemo složni, jer će nam inače biti teško. Tko se s tim ne slaže, bolje mu je da odmah odjaše natrag kući.

— A tko zapovijeda, ti ili pukovnik Charlie? — upita bezobrazno Burle Willock.

Swede Ahlén zagunda, ali ne izusti ni riječi. Možda je i on bio nadzornik na ranču 22, ali ovdje je bio običan gonič i stoga se nije ni pomaknuo sa svog mjesta. Zanimalo ga je da vidi kako će se Dusty razračunati s Willockom i njegovim bezobrazlukom.

— Čovječe, pa ti si... — počeo Red i učini pokret kao da će ustati.

— Ne miješaj se, rođače Red — zapovijedi mu Dusty, ali ovaj put vrlo stroгим glasom.

— Zacijelo, rođače Red — posprdno ponovi Willock, te doda: — I nemojmo zaboraviti da momčić ima i lijepu sestru sa sobom koja bi se mogla...

Štoga da je još htio reći, nikad nije dospio izustiti. Baciivši ostatak kave na vatru odlučnim pokretom, Dusty položi lončić na zemlju te ustade.

— Dobro, kad baš hoćeš — reče Dusty tihim i mirnim glasom, a svi su kauboji s ranča OD znali jako dobro što to znači. — Čini mi se da ću ipak, prije ili poslije, morati dokazati da

svoj položaj ovdje nisam dobio samo stoga što sam nečak pukovnika Goodnighta, nego i iz drugih razloga — završi Dusty.

Red i Billy Jack dobro su znali što slijedi. Čim je Dusty prozborio tihim i blagim glasom, valjalo mu se kloniti s očiju. Ali, Willock to nije znao i upleo se u kavgu kojoj bi se svatko, tko je poznavao Dustyja, rado uklonio.

— A što hoćeš time reći? — upita Willock izazovno.

— Za tebe pričaju da si naprasan svadljivac i da se voliš tući. E pa sad ću ti dati priliku da to i dokažeš. Oda-beri, revolver ili ćemo se dohvatiti šakama — odvрати mu Dusty glasno da su svi mogli čuti.

Willock se ogleda oko sebe. Svi su napeto čekali što će se dogoditi, osobito kauboji iz Mineral Wellsa.

— Zar ga nećeš zaštititi Swede? — upita Ahlén Billy Jack.

— Uvrijedio je nadzornika. Neka se sad s njim i raspravi — odvрати spremno Swede Ahlén želeći se uvjeriti je li zaista istina sve što je čuo o Dustyju kao odvažnom i vrsnom borcu.

Dusty počeo laganim koracima oko vatre pažljivo motreći Willocka koji se također uputio prema Dustyju. Willock je zamijetio iznenadnu promjenu koja se zbila u Dustyju. Učini mu se kao da je njegov protivnik nekako okrupnio, ojačao i da Dusty nije neka šuša koja drži položaj nadzornika samo stoga što je Goodnightov nečak.

— Ako je mladac nesposoban da se sam brani... — počeo Willock hoteti odjednom da se pobije s manje opasnim i slabijim Vernom Sutherladnom.

— Verna se naša svađa baš ništa ne tiče. Sad valja da se nas dvojica razračunamo, jer ti si mene uvrijedio — podsjeti ga Dusty.

Willocka odjednom obuze strah. Misli mu se počeo motati glavom. Razmišljao je kako će se izvučeti iz te neugodne situacije u koju se uvalio prije nego što ga Dusty pretuče. Ali, činilo se da nema izlaza. Valjalo je da opravda svoj ugled neustrašiva čovjeka. No, da bi na Dustyja potegnuo revolver, to mu nije padalo napamet.

Svi su zamukli. Čula se samo škripa čizama po pijesku, koraci Dustyja i Willocka.

— Konji! Konji s prerije iza nas, kap'tane Fog! — povika stari Boiler Benson proklinjući ih jer je jedva čekao da vidi kako će netko pretući Willocka, da ga već jednom nauči pristojnosti.

Dusty je u trenu zaboravio na Willocka i na tučnjavu. Kako je Goodnight još uvijek bio uz stado, njegova je dužnost bila da razgovara s pridošlicama i da ih se riješi ako postanu neugodni. Okrenuo se momcima i odmah počeo izdavati zapovijedi.

Willock odahnu s olakšanjem. Znao je da pridošlicama duguje zahvalnost, bez obzira na razlog njihova dolaska.

Tada su čuli veselo kaubojsku pjesmu kako odjekuje kroz noć i prepoznali glas Ysabela Kida, svog izviđača.

Kid pride momcima oko vatre, koji odmah shvatiše zašto su pomislili da im se približava nekoliko jahača. Premda je stigao sam, Kid je sa sobom doveo četiri konja vezana uzdama za njegovo sedlo.

Sjedeći na svom bijelom ždrijepcu, koji se usprkos sedla i žvala doimao poput divljeg mustanga, Kid ujaha u krug svjetlosti s vatre. Prebacio je nogu preko sedla i polagano kliznuo dok nogama nije dotakao zemlju. U desnoj je ruci čvrsto stiskao najnoviji model puške henrijevke — koja je uskoro postala tražena kao i vinčesterka iz 1866. Svi su je zadivljeno promatrali i zaklinjali se da će kupiti isto takvu pušku čim prime plaću.

Prašan od duga i naporna putovanja, Kid je trenutak stajao na mjestu ogledavajući se po logoru. Sva je odjeća na njemu bila crna, a o boku mu je visio kolt s drškom od orahovine okrenutom prema naprijed. O pasu mu bijaše zadjenut nož s drškom od bjelokosti. Crna vrana kosa odavala je da u njemu teče indijanska krv, a njegovo lijepo, gotovo dječjačko lice krasila su dva svjetlosmeđa oka. Oči mu bijahu žive, neprestano oprezne; gotovo da i nisu pristajale uz to lice. Odjeven kao kauboj, ostavljao je dojam sputane opasnosti, kao puma dok spava na granl stabla.

— Gle, gle, doveo si i nove konje, Lon — začudi se Dusty znajući da ta četiri konja Kid nije uzeo s ranča u Mineral Wellsu.

— Zamijenio sam ih na ranču G. Gdje je pukovnik Charlie? — upita Kid zabrinuto.

— Vanj uz stado. Tek što se nije vratio. Zar donosiš loše vijesti? — zapitalo je Dustyja.

— Da, moram odmah s njim razgovarati. Idem se pobrinuti za konje i nešto pojesti. Ako se do tada ne vrati, morat ćemo ga potražiti.

— Pusti, konji su moja briga — ponudi se Vern.

— Gracias. Al' podijelit ćemo posao. Ti se pobrini za ova četiri konja, a ja ću za svog Nigera — zahvali mu Kid uz smiješak.

— A i kako bih drukčije — odvrati Vern i zaobiđe u velikom luku Kidova bijelog ždrijepca. Jer, tko god bi mu se približio, osim njegova gospodara, odmah je to i požalio.

Kad se Kid i Vern uputiše prema remudi, Dusty primijeti da je napetost među momcima popustila. Kidova dolazak pružio je Willocku priliku da se izvuče iz neugodne situacije, a da ipak sačuva neokaljan obraz. Willock se stisnuo uz vatru, ali nije se usudio prozboriti ni riječi da ne svrati na se Dustyjevu pozornost. Ni Dusty nije želio nastaviti svađu, koja bi mogla unižeti zlu krv u momčad, pa ju je smatrao okončanom.

Vratio se i Goodnight u logor. S tanjurom u ruci stajao je s Kidom i Dustyjem pod svjetiljkom uz stražnji dio nadkrivenih kola s poljskom kuhinjom. Kauboji oko vatre pogledavali su ih ispod oka, ali nitko se nije usudio doći bliže da čuje o čemu razgovaraju.

— Čini se da nisi putem dangubio, Cuchillo — primijeti Goodnight nazvavši Kida njegovim indijanskim imenom na jeziku Komanča, što je značilo »Nož«, a koje je dobio zbog svoje vještine u borbi s nožem.

— Ne baš mnogo Chaqueta-Tigre — odvrati mu Kid nazvavši pukovnika njegovim imenom na jeziku Komanča, što je značilo »Tigrov prsluk«, imenom koje mu nadjenuše Nemenuhi, kako su Indijanci iz plemena Komanča sebe obično nazivali, te nastavi: — Slijedio sam ono njuškalo sve do Throckmortaona, ali on je prebrzo odmicao, pa sam ga na kraju izgubio.

Tako, nemam nikakvih novosti o Chisumu. No, pomislih, svi su se oni izgubili iz Long Ralla zbog toga što su krali stoku. Stoga sam odlučio, kad sam već tamo dojahao da pođem i u grad i štogod kupim. I dobro sam to učinio.

— Ne vjerujem da si pošao u grad samo zato da kupiš duhana — dometnu podrugljivo Dusty.

— U Throckmortonu sam doznao da je, najvjerojatnije, Chisum boravio u gradu s ukradenom stokom iz Mineral Wellsa i da se ubrzo izgubio iz grada, ali kao glavar gonidbe za neke žutokljunce što su se neko vrijeme motali po gradu.

— Jesi li ih vidio, te žutokljunce?

— Nisam, pukovniče. Otišli su iz grada prije mog dolaska.

— A samo je Chisum otjerao stado? — upita Dusty, iako je znao kako će glasiti odgovor.

— U Fort Sumner. Otišao je dva dana prije nego što sam ja ondje stigao, a žutokljunci su poslije pošli za njim.

— Dovraga, Dustine! Znaš li što to znači za nas? — povika uzbuđeno Goodnight.

— Da, sir. Chisum će sa svojim stadom stići u Fort Sumner tjeđan dana prije nas.

— Još gore. Chisum poznaje stazu isto tako dobro kao i ja. Budući da je ispred nas, sve će uništiti i zagaditi prije nego mi stignemo. Ne, ne možemo stići u Fort Sumner prije njega.

Dusty i Kid se pogledaše, što je značilo da se slažu s Goodnightovim mišljenjem. Goodnight je logično sažeo njihov položaj u nekoliko riječi. Nikad ga neće moći sustići i pojaviti se u Fort Sumneru prije Chisuma. A ni Chisum se neće ustručavati da se posluži najpodlijim smicalicama kako bi im naudio. Osim toga, kao vrstan stočar i gonič, znao je što valja činiti da što više uspori njihovo napredovanje. Ali Dusty, Kid i Goodnight bijahu ljudi koji se nisu tako olako predavali. Počeli su kovati planove kako da oni zaskoče Chisuma.

— Ja sam gotovo odlučio da odjašem za njim i da mu natjeram stado u stampedo, ali sam se plašio da biste vi bijeli ljudi mogli pomisliti kako je to nečasno učiniti protivniku, pa sam od-

lučio prvo o svemu obavijestiti pukovnika Goodnighta — reče Kid te nastavi: — Pođe li Chisum vašom stazom, on će morati prijeći Clear Fork Brazosa i onda rijeku Pecos, nije li tako?

— Da. To je staza koju smo otkrili Oliver Loving i ja, a poznavajući Chisuma, on će zacijelo poći baš tom stazom — odvrati Goodnight ogorčenim glasom.

— Samo što ste vi onuda prošli u prvoj polovici godine? — upita ponovno Kid.

— Da, pa što? — začudi se Goodnight koji je pomalo počeo nagađati što Kid želi kazati.

— I niste doživjeli nikakve neugodnosti s Indijancima između Clera Forka i Pecos?

— Ne, na tom dijelu puta, nikada.

— Ali, u ovom dijelu godine Komančoo Indijanci ili Kwehahrehnuhi, kako se sami nazivaju, u lovu su na bivoile i antilope. A koliko ih ja poznajem, a dopustite da kažem da ih prilično dobro poznajem, oni neće dopustiti da veliko stado putuje preko njihovih lovišta — zaključí Kid.

— Zacijelo onda ni mi nećemo ništa bolje proći. Čak ako Chisumu uspije da se probije, on će ih nastojati razjariti dok mi do njih stignemo.

— Onda zašto da tamo i pođemo? — upita Kid.

— Jer je to jedina staza kojom možemo proći. Pođemo li južnije da bismo zaobišli Staked Plains, zadržat ćemo se još duže na putu, a mi moramo stići u Fort Sumner u ugovoreno vrijeme.

Kidov je izraz lica bio tako bezazlen da je podsjećao na nevina anđelka.

— A zašto da zaobilazimo Staked Plains? — upita naivno.

V

Svi su šutjeli nekoliko trenutaka. Bilo s koje strane da čovjek razmotri Kidov prijedlog — osobito s obzirom na njegovo poznavanje tog kraja i iskustvo — mogao ga je smatrati samo suludim. Staked Plains je valovita,

suha polupustinja koja se pružala između rijeka South Cochcho i Pecos. Sažgana vrućinom i isušena, bez kapi vode i s rijetkim zakržljanim rastinjem, nije imala nikakva zelenila za ispašu i sjene da se životinja ili čovjek skloni od sunca, pustinja je skrivala mnoge smrtno opasnosti. Ni jedan se gonič stoke ne bi usudio preko nje potjerati stado.

— Od South Concha pa do Pecos ima devedeset i šest milja. Kid, ispucana od suše zemljišta s trnovitim grmljem i velikim otrovnim gušterima koji vrebaju na svakom koraku — reče Goodnight nošto je duboko udahnuo.

— Ma što vi to meni pričate, ja to dobro znam. Ja sam po Staked Plainsu lovio divlje ovce dok sam živio s Komandima — odvrati Kid.

— Ali sad nećemo loviti divlje ovce, nego goniti veliko stado preko pustije. Kako ćemo bez pitke vode i ispaše. Ta je pustinja puna otrovnih bara i lokava, slanah jezera, a nanjuši li ih žedno stado, udariti će u stampedo koji nitko neće moći zaustaviti. A svatko grlo koje se napije te vode bit će neka lefinarima na dvadeset milja udaljenosti — opomenu ih Goodnight.

— I to ja dobro znam — priznade Kid.

No, teksaška je dugoroga stoka bila naučena na život u prirodi, gdje je bila uglavnom prepuštena sama sebi da nađe hranu prema svom nagonu koji je naslijedila od divljih predaka. U prirodi samo najotporniji prežive. Tako je dugoroga stoka bila sposobna da pretrpi i najgore životne i klimatske uvjete.

Možda, ali samo možda, Kidov je prijedlog bio jedino rješenje Goodnightova problema. Prelaz preko Staked Plainsa bio je očajno riskantan pothvat, ali jedino moguć.

— Do vraga! Neću dopustiti da me Chisum i Hayden izigraju na tako jednostavan način — zareža Goodnight, te dodade: — Kid, odjahat ćeš naprijed i pronaći jezera pred nama na putu, tako da stado tjeramo neprestano uz vjetar, pa ih neće moći nanjušiti i proći će mimo njih.

— To baš neće biti lako — upozori ga Dusty.

— Znam, ali to je jedina naša mogućnost da stignemo sa cijelim stadom u Fort Sumner u ugovoreno vrijeme i prije Chisuma. Stoga valja da dobro iskoristimo vodu i travu što se nalazi oдавде do South Concha. Neka se stoka dobro ugoji prije nego što se uputimo preko pustije, a onda ćemo ih tjerati danonoćno dok ne izbijemo na rijeku Pecos. Trebat će nam tri-četiri dana da predemo taj put.

— Ne misliš li da bismo morali Dawn poslati kući. Teško da će djevojka izdržati takav napor — upozori ga Dusty.

— To je djevojka i pol Nitko je neće natjerati da se vrati kući. A zar je ulastinu moramo poslati natrag? — upita Kid na kraju.

— Njezina bi nam prisutnost mogla čak i pomoći. Kad momci vide da se djevojka ne boji takva putovanja, bit će ih stid prosvjedovati — prisjeti se Dusty.

— Upitaj ćemo je još večeras što misli dok nismo predaleko odmakli od ranča G — reče Goodnight.

— Kladam se u cijelu plaću da se neće vratiti. Hoćeš li? — upita Kid Dustyja.

— O ne, a k tome, ti si svu svoju plaću već unaprijed spiskao na metke za tu tvoju ludu pušku — reče mu Dusty te upita Goodnighta: — Hoćemo li reći ljudima što smo odlučili, ujače Charlie?

— Što ti predlažeš? — upita ga Goodnight.

— Još ne, kad bi se mene pitalo. Valja pričekati da malo dalje odmaknemo i dok se ljudi sasvim priviknu na ovaj način života — zaključí razumno Dusty.

Goodnight kimnu glavom u znak odobravanja. Moglo bi se dogoditi da neki kauboji, posebno oni s drugih rančeva kao što je Mineral Wells, pomisle kako je to neizvediv pothvat. Kroz tjedan dana kad malo očešće i steknu povjerenje u sposobnost glavaru gonidbe i njegova nadzornika, drukčije će razmišljati. Kad budu uvjereni da ih vode iskusni i sposobni ljudi, momci će se zajedno s njima upustiti u taj riskantan pothvat.

— Imaš pravo — reče Goodnight poslije kratka razmišljanja, te nastavi: —

Čim se Dawn vrati s noćne straže, kažete joj što smo odlučili. Neka sama odluči hoće li poći dalje s nama ili će se vratiti kući. I zamolite je da nikome ne kaže ni riječi o našoj odluci, barem ne zasad.

— U redu, ujače Charlie — reče Dusty.

Kad se vratila sa straže, Dusty je Dawn odmah pozvao na stranu i upoznao je s Goodnightovom odlukom da stado povede preko Staked Plainsa. Dawn je odmah odlučila da ostane sa stadom usprkos svih nedaća i tegoba koje prate takvo putovanje. Obćerala je da o tome neće nikom reći ni riječi, čak ni svom bratu, te je pošla spavati u kola. Muškarci su spavali na otvorenom u vrećama za spavanje, a Dawn je jedina uživala tu povlasticu da spava u kolima. Jer, ipak je bilo nezgodno da djevojka s muškarcima dijeli ležaj.

Uzjahavši svoga šarca, Dusty pođe do stada u obilazak straže. Što se više približavao noćistu stada, sve je jasnije odjekivala kaubojska pjesma noćne straže. Kauboji su obično pjesmom primirivali stado, jer uz glasnu pjesmu goveda su se manje plašila noći i nenajavljenih iznenadnih jahača iz mraka.

Swede Ahlén prestane pjevati čim je ugledao Dustyja.

— Lijepa pjesma, bogme, Swede — polaska mu Dusty.

— Trebalo je da čuješ kakve je prostačke riječi pjevala Dawn uz taj napjev. Billy Jack i ja zarumenili smo se od stida.

— Doći ću idući put kad Dawn bude na straži da je čujem — obeća Dusty.

— Je li sve u redu? — upita Dusty.

— Dosad je sve mirno — reče Ahlén.

Pa, ipak, obojica su znala koliko malo treba da se stoka uznemiri i preplaši. Iznenadan glasan povik ili prasak, ili vjetrom donesen miris neke divlje grabežljive životinje: pume, vuka ili medvjeda, ili neka zmija otrovnica, čegrtuša, na primjer, koja se nije zavukla u svoju rupu pri zalasku sunca — sve je to moglo natjerati stado u bjesomučan trk. A što su junci gladniji i žedniji, razdraženi i zaplašeni iz bilo kojeg razloga, nesreća je

bliže, pa su kauboji pazili da se ne izlože nepotrebnim opasnostima.

— Nadajmo se da će tako i ostati — reče Dusty.

— Čuj, Dusty, Burle Willock ima dugačak jezik, ali je inače dobar i vrijedan radnik — počeo Ahlén poslije odulje stanke.

— Da nije, zacijelo ga ti ne bi poveo sa sobom — odvrati mu Dusty.

— Razgovarao sam s njim. Obćeao mi je da se više neće ni s kim svađati — reče Ahlén.

— Znaš, Swede, ne bih želio da izazivaju malog Verna. On je još dječarac, pa će ga takva podbadanja još više tjerati da se prsi i dokaže da je odrastao muškarac — razloži mu Dusty svoje mišljenje.

— Dusty, moram te upozoriti i na to da Willock misli kako je neodoljiv i veliki osvajač. Već se počeo motati oko Dawn i ona mu je očitala što ga ide, no Willock je zlopantilo.

— Bilo bi mu bolje da to zaboravi. A što bi ti učinio kad bih ja odlučio da ga naučim redu i pristojnosti?

— Makar smo Brule i ja s istog ranča, Dusty, učini li ista, nepodobno dok smo svi zajedno u istom stadu, ti znaš što ti je činiti. Ja znam da ćeš biti pravedan — odvrati mu mudro Ahlén.

— Na to možeš računati — zajamčio mu je Dusty.

Potom je trenutak promišljao da li da Ahléna upozna s Goodnightovom odlukom o prijelazu preko pustinje, ali na kraju odluči da to ipak valja prepustiti pukovniku Goodnightu. Ahlén je mogao pomisliti kako je njegova dužnost da svoga poslodavca obavijesti o toj odluci, a ostali bi se mogli za njim povesti, a to bi izazvalo nepotrebne zavrzlake, i možda ugrozilo cijeli pothvat.

Kad se oprostio od Ahléna, Dusty se uputi prema mjestu gdje je stražario Billy Jack.

— Kako je kap'tane Dusty? — upita ga Billy umjesto drugog pozdrava.

— Dobro. A ovdje, je li sve mirno?

— Je li Kid štogod doznao u gradu? — zanimalo je Billyja.

— Ništa osobito — odvrati kratko Dusty koji je želio izbjeći tu temu.

— Misliš li da se ono njuškalo još mota u našoj blizini? — nastavi Billy.

— Ne vjerujem.

— Sigurno im je već javio kako je završio Wednesbury i sad su za nama poslali cijelu bandu nasilnika da nam se osвете — mogao je Billy Jack.

— Možda, ali Kid nije nikog opazio na povratku ovamo — pokušao ga je umiriti Dusty.

— Znaju oni dobro da samo s jednim pucnjem mogu natjerati stado u stampedo. Ne vjerujem da će od tog odustati — reče Billy Jack kojeg nisu utješile Dustyjeve riječi.

— A ti si zato na straži da ih u tome spriječiš — doda Dusty u smijehu.

— A kako da ih spriječim, molim te?

— Zalet i se rogovima u njih.

— Ali oni će me na mjestu ustrijeliti.

— Ne tuguj, dobit ćeš svečan pogreb.

Iako su se šalili, obojica su bili svjesni opasnosti koja im prijete od iznenadne pucnjave. Dusty je znao da njihovi protivnici neće prezati ni pred čime. Stoga su svi morali držati širom otvorene oči i neprestano biti spremni da na silu odgovore silom.

U trenutku kad je Dusty obećao Billyju svečan sprovod, nastala neka strka nedaleko od mjesta gdje su razgovarali. Izazvao ju je neki junac koji je odlučio da iz stada otjera bezroga junicu. Billy Jack pojuri da ga smiri. Dusty pričekao još trenutak, a kad je vidio da Billyju nije potrebna pomoć, odjaha dalje.

Drugi stražar bijaše Vern Sutherland. Dusty zaustavi konja. Mladić se držao ukočeno, a Dusty je znao i zašto. Smiješak mu zatitra oko usana kad se sjetio svih svojih dužnosti doglavara gonidbe.

— Zdravo, Vern — pozdravi ga Dusty.

— Kap'tane — progunda Vern i pođe dalje.

— Stani! Što se duriš?

— A što ste se vi umiješali u moj obračun s Willockom? Ja sam ga sam mogao srediti.

— Morao sam vas spriječiti da ne učinite neku glupost.

— Ja znam potezati revolver! — reče Vern razjareno.

— A tko u Teksasu to ne zna? Na nesreću svi to znaju, ali ne znaju se svladati kad treba — odbrusi Dusty.

— Ne bojim se ja Burlea Willcocka!

— Ne boji se ni on tebe, u tom i jest nevolja. Ali ponovi li se to još jednom, onda teško vama obojici, razumiješ? — zagrozi mu se Dusty.

— U redu, kap'tane, samo zapamtite da neću dopustiti da me se ismijava.

— A ismijava li netko Rowdyja zato što je kuhar? — upita strogo Dusty.

— Ali on je običan kuhar.

— A što bismo mi jeli bez njega? A tko će ti previti rane kad se ozlijediš? Tad ćeš istom shvatiti što znači biti »običan« kuhar. Rowdy je ovdje nužan kao bilo tko od nas, upamti! A ti si još mlad, najmlađi kauboj u pratnji, pa je i red da se siariji s tobom malo i pošale. Usto, svi vide da dobro obavljaš svoj posao, pa te s druge strane smatraju svojim drugom, sebi ravnim, i misle kako si dovoljno razuman da im nećeš zamjeriti šalu. Nemoj to zaboraviti.

— Willock se nije šalio — prosvjedovala Vern.

— A nisi ni ti kad si mu vratio milo za drago, što ti ja ne zamjeram, jer valja da se znaš i braniti. Jedino te molim, nemoj pretjerivati — reče Dusty.

— Dobro, poslušat ću vas — reče pomirljivo Vern.

— Dobar si ti momak i nemoj dopustiti da te Billy Jack izmori — reče Dusty i pođe dalje u obilazak noćne straže. Znao je da će Vern uzeti k srcu sve što mu je rekao i da će se ubuduće kloniti podbadanja bilo Willocka, bilo ikog drugog.

Gonidba je i bez toga bila tegoban posao.

VI

Čim su prve zrake svjetlosti praskozorja razbile noćnu tamu, Rowdy Lincoln i njegov pomoćnik počeli su buditi momke. Lončići puni vrele kave već

su se pušili na vatri, a miris doručka uvlačio se kaubojima u nosnice dok su se rastezali, gundali i kleli što ih je kuhar probudio iz najsladeg sna.

— Diži se! Već je gotovo podne! — povika Dusty u kola.

— Tražite li nekog, gospodine? — upita ga Dawn koja se već odjevena pojavila s druge strane kola.

Momci su stajali ili čučali uz vatru i srkali vrelu kavu. Neko vrijeme morat će zaboraviti na jutarnje pranje i brijanje. Svi su nastojali što prije napuniti želuce znajući da im je to jedini topao obrok do večeri.

Čim pojedose, momci su redom spuštali svoje tanjure i lončice u posudu punu tople vode koju je priredio Rowdy. Potom složiše svoje gunjeve i spremiše ih u kola za spavanje. Ukoliko bi netko zanemario tu svoju dužnost, Rowdy je imao pravo da gunjeve ostavi i ode s kolima.

Posljednja smjena noćne straže vratila se u logor čim su kauboји zauzeli svoja mjesta uz stado čekajući da im Goodnight dađe znak za pokret. Goodnight razmahne šeširom visoko iznad glave. Mark i Ahlén povikaše iz sveg glasa: — Bista ha! Ha! Ha! Ha! — a ostali kauboји počеше tjerati stoku. Ovaj put sve je išlo mnogo lakše nego prvoga dana.

Među dancima, pa čak i onima škopljenima, postoji urođena želja za vodstvom. Tako su se oni najkrupniji i najjači neprestano probijali sve više prema čelu stada. To je počesto dovodilo do opasnih situacija, pa su kauboји, osobito oni na čelu i uz krila stada, morali stalno biti na oprezu, dok su se snažna mišićava tijela mladih bikova sudarala u borbi za prvo mjesto.

Napokon, jedan je snažan bikić, teške kategorije, smeđeg tijela i glave s crnim mrljama na ramenima, činilo se, nametnuo svoje vodstvo drugima. Probijajući se naprijed poput strijele, udario je u potencijalne suparnike takvom snagom da ih je bez borbe razbacivao na sve strane. Zatim je zauzeo svoje mjesto vode na čelu stada i nitko mu se nije usudio to osporiti. Jašući svaki sa svoje strane samozvanog vode, Mark i Ahlén su ga usmjevali gdje su htjeli.

Čim je vodstvo uspostavljeno, stado se gonilo s lakoćom.

— Što kažeš, ujače Charlie? — upita Dusty Goodnighta pokazujući mu glavom na mladog bikića na čelu stada.

— Ja sam ga opazio još na ranču. Uvijek se motao oko kuće pa je naučen na ljude.

Bez većih neprilika stado je odmaklo više od tridesetak milja od mjesta okupljanja na ranču G.

Uvečer su se kauboји natjecali u igri s konjima, a Dusty je pažljivo promatrao Willocka da vidi kako podnosi prijekorne poglede i podbadanja. Činilo se da se Willock suzdržava. Iz njega je izbijalo zatomljeno neprijateljstvo prema svima kaubojima s ranča D4S. No, na to se nitko nije obazirao i Dusty mu nije ništa prigovorio.

Na kraju prvog tjedna putovanja, stado je brojilo tri tisuće i četiri stotine grla koja su se stopila u jednu skladnu cjelinu. Goodnight je bio uistinu zadovoljan, jer stada obično pretrpe osjetne gubitke u prvim danima gonjenja.

Kauboји su od svanuća do mraka, imali pune ruke posla, a onda ih je još čekala noćna straža. Vremenom su se svi privikli na takav način života, i životinje i ljudi. I Willock se pokazao kao vrlo marljiv radnik, iako nije propuštao priliku da se iskaže kako je bolji od drugih.

Mladi Vern držao se Dustyjevih savjeta i klonio se rječkanja s ostalima. Osjećalo se da sazrijeva. Postao je otporan na grube, ali dobronamjerne šale i uzvraćao ih bez zajedljivosti.

Nakon deset dana ubrzanog marša Goodnight je odlučio stadu i ljudima dati jedan dan odmora, a Kida je poslao u izvidanje.

Kid se obično vraćao k stadu po mraku, no ovaj put je prekršio pravilo. Dusty i Goodnight dočekali su ga sa strepnjom kad se četrnaestog dana putovanja vratio za dana. Lice mu bijaše mirno, kao da se ništa nije dogodilo, ali su po njegovu držanju i Dusty i Goodnight zaključili da ne donosi dobre vijesti.

— Onda, što je pred nama? — upita Dusty hineći nehalnost.

— Veliki pašnjaci visoke sočne trave, bistar potočić, a uza nj predivno

mjesto za noćenje — odvrati Kid isto tako nehaljno.

— A sad da čujemo što je s druge strane medalje? — upita ozbiljnim glasom Goodnight.

— Visoki stupovi dima — odvrati mirno Kid.

— Indijanci?

— Vrlo vjerojatno. Nisam imao vremena da im se približim. Najprije sam vas htio obavijestiti.

— Dobro si učinio. A što misliš da poduzmemo?

— Po dimu se čini da ih nema mnogo; mali skup u pljačkaškom pohodu.

Koliko su Dusty i Goodnight poznavali Indijance, to je značilo da su se uputili u krađu konja, što nije bilo jako utješno jer je sedamdeset tovarnih i jahaćih konja bio lijepi mamac za bilo koje pljačkaše.

— Možemo li se ikako izvući, Lon? — upita Goodnight.

— Ne znam. Nalazimo se nedaleko lovišta Komanča iz plemena Kwenherehnuh i Yamparikuh, pa bi to mogli biti ili jedni ili drugi — reče Kid.

— S Komančima iz plemena Kwenherehnuh nema šale — podsjeti ih Goodnight.

— Zacijelo, ali mi iz plemena Pehnane uvijek smo bili u boljim odnosima s plemenom Kwenherehnuh, nego s plemenom Yamparikuh. Samo ako nisu sami tuivitsi ili mlađi ratnici. Ja ću pokušati s njima razgovarati da nas propuste. To će nas stajati nekoliko grla stoke i nekoliko konja — zaključio Kid.

— Pa dat ćemo im, samo da nas pušte proći bez pucnjave. Samo, hoće li mladi ratnici užarenih glava pristati na nagodbu? — posumnja Goodnight.

— Neće, ako su sami. No bude li među njima tehnapa, možda ipak uspijemo da se nagodimo — ohrabri ih Kid.

— Možeš li im prići i s njima popričati? — upita Goodnight, iako je znao da čak i tehnapa, iskusni ratnici, vole prvo pripucati, a tek poslije postavljati pitanja.

— Ponijet ću sa sobom svoj talisman. Kad ga vide, sjest će i slušati me — odvrati mu Kid.

— Ideš li sam? — upita Dusty.

— Ne. Ti ćeš poći sa mnom kao izaslanik pukovnika Goodnighta. A ponijet ću sa sobom i svoju pušku, to će ih sigurno impresionirati jer taj model oni zacijelo još nisu vidjeli — razborito će Kid.

— Kad polazite? — upita Goodnight.

— Čim se najedemo — odvrati Kid i nasmiješi se Dustyju.

Kid i Dusty su odjahali, a Goodnight je odmah poslije večere sazvaio ljude i upozorio ih na opasnost. Započeo je da se udvostruče straže te postavio ljude s puškama opetušama na najvažnije položaje, na čelo, krila i začelje stada. Tako je obrana mogla djelovati s većom udarnom moći, umjesto mjestimičnom pucnjavom.

— Komanči! — zaprepasti se Dawn kad je Goodnight završio.

— Gluposti ta svi znamo da Indijanci ne napadaju noću — prosvjedovao je Vern.

— Možda ne napadaju, ali zato pljačkaju — upozori ga Goodnight.

Taman kad su se ljudi razišli da zauzmu svoja mjesta, koway, prave Goodnightu i siktavim glasom prošapta: — Hej, pukovniče Charlie! Nešto se kreće tamo vani u preriji s naše desne strane!

VII

Dusty i Kid odjahali su na konjima u koje su imali najviše povjerenja; Dusty na svom šarcu, a Kid na Niggeru. Kid je ponio sa sobom i kožnu torbu išaranu uroćicama, i to obješenu o cijev puške kako bi svi koji su znali jezik Pehnane znali da Kid pripada bratstvu Psećeg Vojnika i da će svatko tko mu učini bilo kakvo zlo, na se navući osvetu tog neumoljivog bratstva.

Kad su se odmakli od logora, Kid je zaustavio konja i presvukao se u indijansku odjeću, a na noge obuo par laganih mokasina. Sad se doimao poput prava Indijanca, iako je oko bokova nosio opasač s revolverom.

— E, sad možemo poći. Kad me vide ovako odjevena, zacijelo će najprije

pokušati sa mnom razgovarati, a tek onda pripucati — reče Kid.

Unatoč mrkla mraka Kid je znao kojim putem valja udariti i nakon tri sata jahanja, za vrijeme kojeg ne proboriše ni riječi, Kid dade znak rukom da stanu.

— Stigosmo. Ti ostani ovdje, a ja ću dalje pješice.

— Ako vidiš da su sami tultsi, odmah se vrati natrag — upozori ga Dusty.

— Ne brini — prošapta Kid.

— A što ću ja? — upita ga Dusty.

— Čekaj ovdje. Pozorno motri mog konja i podi za njim kad ga pozovem. On će te upozoriti ako se netko bude suljao oko tebe. Naide li netko, sredi ga u tišini.

Kako nije naišao na stražu, dopuzao je do ruba blage padine i pod sobom ugledao vatru s koje se vrtložio visok stup dima.

Oko vatre sjedilo je tridesetak muškaraca odjevenih u odjeću od jelenje kože. Većinom mladi ratnici, ali među njima bijaše nekoliko starijih te poglavica pohoda koji će zacijelo štovati Kidove uročiće i pustiti ga da govori nesmetano.

Spuštajući se nečujno niz padinu, Kid još jednom zastade prije nego što će izaći iz mraka. Po odjeći je vidio da Indijanci pripadaju plemenu **Yam-parikuha** pa je želio da ga čuju prije nego što se pojavi pred njima.

— Pozdravljam u miru ratnike **Yam-parikuha** — povika iz mraka Kid.

Nekoliko je mladih ratnika odmah poskočilo na noge i dohvatilo oružje. Stariji ostadoše mirno sjediti na svojim mjestima znajući da se samo Indijanac može došuljati nečujno do vatre.

— Pridi — zapovjedi poglavica.

Neki ratnici zagundāše kad ugledāše Kidovu vitku pojavu s uročicama Psećeg Vojnika na puški. Zaustavivši se pred poglavicom, Kid podignu ruku u znak pozdrava.

— Ja sam onaj kog nazivaju **Pinedapol** — predstavi se poglavica, te upita Kida: — Jesi li ti **Nemenuh**?

— Moj je djed Dugi Korak iz plemena **Pehnanē**, a mene zovu **Cuchilo** — predstavi se Kid.

— Tvoj je djed ugledan poglavica našeg naroda, a čuo sam i za te **Cuchilo** — odvrati poglavica.

— Glas i ratna slava poglavice **Pinedapolja** došla je i do mojih ušiju — odvrati uljudno Kid.

— Kažu da si sada bijelac — pripomenu jedan stariji ratnik sa strane.

— Živim s njima, ali sam ipak ostao **Nemenuh**. Moj krvni brat čeka na moj znak vani u tami, a želio bi razgovarati s mudrim poglavicom junačkih ratnika plemena **Yam-parikuha**. Poznat je junak među svojim narodom. Zovu ga **Čarobna Ruka**.

— Neka pride vatri — dopusti poglavica **Pinedapol**.

Kid zazviždi. Dusty primijeti kako je Kidov konj zastrigao ušima, te pode za njim. Osjetio se malčice nelagodno kad se pojavio u odblijesku vatre dok su ga pozorno motrile mirne i crne oči ratnika.

— Što tražiš ovdje, **Čarobna Ruko**? — upita poglavica Dustyja na španjolskom jeziku.

— Putujem sa čovjekom koji se zove **Chaqueta-Tigre** — poče Dusty španjolski, te nastavi: — Gonimo stado goveda u vojnu tvrđavu preko **Staked Plainsa**.

— Da bi vojnici bili jaki i da bi mogli ubijati Komančē? Ili se hoćete nastaniti na indijanskoj zemlji? — upita sumnjičavo poglavica.

— Ni jedno ni drugo, nego da se nahrane Indijanci što mirno žive u rezervatima — odgovori Kid.

Tog trenu neki od mladih ratnika ustadoše i počēše pokazivati rukom prema jugu.

— Dobit ćemo posjet, Dusty. Kola i nekoliko jahača, a baš smo odabrali dobar trenutak da se s njima nagodimo! — prošapta srdito Kid.

— Gdje smo, tu smo. Sad je sve kasno — odvrati Dusty.

— Baš imamo smolu, Komančerosi, banda onog razbojnika Meksikancā **Salverinosa**. Svi su tu: **Andre, Carlos, Leon, i Cristobal**. Fino društvo. U gadnom smo sosu, druškane — reče Kid.

Znali su da će se Komančerosi razbjesniti čim ugledaju dva Teksašana u indijanskom logoru. Stoga se Kid malčice povukao u mrak i čučnuo uz va-

tru da ga ne zamijete. Čim se kola i jahači zaustaviše, Salverinos dobaci dušmanski pogled Dustyju.

— Tko ti je ovaj? — upita poglavicu ne primijetivši tu i Kida kojeg je vjerojatno smatrao jednim od Indijanaca.

— Prijatelj — odvrati Pinedapol.

— Što taj traži ovdje?

— A što ti tražiš ovdje? — odvrati mu poglavica.

— Slušaj stari, naišli smo na Scalpa i njegove ratnike. Rekli su nam da se nedaleko oдавде vuče veliko stado goveda i gdje vas možemo naći. Dat ćemo vam pušaka i municije, ako to stado zarobite za nas — reče Salverinos dok su njegovi ljudi silazili s konja.

— Što kažeš sad, Carobna Ruko? — upita poglavica Dustyja.

— Salje tvoje ratnike u Zemlju Mrtvih. Mi ne želimo rat, svi ćete izginiti ako nas napadnete, jer nas je više.

— Laže! Nema ih ni dvadesetak, a ti, poglavico, imaš trideset ratnika i još ih možeš prikupiti — upadne Salverinos.

— Dobro smo naoružani puškama opetušama — nastavi Dusty.

— Yamparikuhi su se već borili i protiv pušaka — dometnu Salverinos baš kako se Dusty i nadao.

— Da, ali ne protiv pušaka kakve imaju naši ljudi. Stoga nam ne možete oteti naše stado — ustvrdi Dusty i iz džepa izvadi neku stvarčicu koju pruži poglavici.

— Što je to? — upita poglavica obrćući među prstima metalni magazin za henrijevku opetušu.

— Meći kojima se pune naše puške opetušu — objasni mu Dusty.

— I mi imamo takvu pušku — zarezala Salverinos — sa sedam metaka bez ponovna punjenja.

Kid se nasmiješi i skinu talisman s uročicama sa cijevi svoje puške te odlučí da im pokaže kako su naoružani ljudi iz pratnje stada.

— Ovaj mali Teksašanin mora da je vrlo važna osoba kad govori u ime glavarova gonidbe. Zarobi ga, poglavico, pa će ti njegovi prijatelji za nj platiti visoku otkupninu — predloži Salverinos i skoči s kola.

— On je moj gost — suprotstavi se poglavica Pinedapol.

— Ali nije i moj — reče Salverinos.

— Onda se vi i nagodite — reče mirno poglavica.

— Držite ga! — zapovijedi Salverinos svojim ljudima, a trojica razbojnika podoše prema Dustyju.

Tog trenu ustade Kid s puškom u ruci. Tri se Meksikanca zaustaviše iznenađeni. Doimao se, na odbijesku vatre, poput prava divljeg Indijanca, spremna na skok.

— Hajde, što se plašite, lešinari! — procijedi Kid kroza zube prijetecim glasom.

Salverinosu sinu da nešto mora učiniti. Komačerosi preziru vodu koji se pokaže kukavicom u odlučnim trenucima. A ne zarobi li sad Dustyja, jer je već izdao zapovijed, ubit će ga njegovi vlastiti ljudi. A k tome, pomisli, čim ih ubiju, Indijanci će pristati da napadnu stado. Tako će osim stoke doći i do pušaka opetušu.

— Držite ih — povika ponovo Salverinos i htjede povući revolver.

Léoné podigne svoju spencericu smatrajući da je u boljem položaju nego Kid, Carlos potegne nož, a Cristóbal revolver.

Brzinom munje i savršenom točnošću, Kid odlučí da ih onemogućí redom prema opasnosti koju su predstavljali. Opali i prvi metak pogodi Léóna u prsa. Tada nacilja na Carlosa. Samo je zrno iz puške moglo biti brže od njegova noža. Kad je nož poletio prema Kidu, puška ponovo sijevnu, a Kid se baci u stranu na zemlju. Nož ga zahvati u ruku, a Carlos se obrnu oko svoje osi i pade pogođen u prašinu.

Sad je bio red na Cristóbala koji je podigao revolver ne bi li što bolje naciljao. Svjestan da ne može pogoditi Cristóbala dok leži na leđima, Kid se počeo valjati po zemlji, a metak iz Cristóbalova revolvera zapara po prašini gdje je Kid trenutak prije ležao. Sad se izvalio potrbuške, podigao pušku uz rame i naciljao. Cristóbal se sruši pogođen u glavu.

Ne osvrćući se na Kida, Dusty je potegnuo svoja dva kolta, no zapucao je samo iz onog u lijevoj ruci.

Salverinosovo se lice zgrči kad je u trenu shvatio da je naletio na brza

revolveraša. Pao je prije nego što je i dospio izvuci svoj revolver.

Razbojnik koji je vozio kola ustao je i potegao revolver na Dustyja. No, presporo, jer je pogođen pao preko sjedišta u kola, dok mu noge ostaše u zraku.

Indijanci pritrčase kolima kako bi ih spriječili da ne pobjegnu u preriju.

— Jesi li ranjen, Lon? — upita Dusty zabrinuto.

— Ogrebotina — odvrati Kid, te reče: — Dobao mi još metaka, a onda ćemo se početi cjenkati s poglavicom Pine-dalijom.

VIII

Svi su napeto osluškivali u mrtvoj tišini zvukove što su dolazili s prerije. Čekali su na zapovijed Goodnighta znajući da se nitko od njihovih nije nalazio s istočne strane stada. Mada se moglo raditi o bilo čem bezazlenom, bradati glavari gonidbe nije htio ništa riskirati.

— Na mjesta! Ljudi sa začelja i zdesne strane ostanite uz kola. Ostali k stadu! Brzo! — naredi Goodnight.

Svi su zauzeli svoje položaje, u tren oka. Kako bi što više naučili o gonidbi i stoci, Goodnight je nastojao da svi ljudi prođu sve dužnosti. Jedan su dan bili na čelu stada, drugi na začelju, a treći uz bok, pa nije došlo do panike i zbrke, nego je svatko dohvatio svoje oružje i pohitao na svoj položaj. S revolverom u ruci Dawn se zavukla pod kola za spavanje uz zadnji kotač. S lijeve strane ležao je Billy Jack sa svojom henrijevkom koju je zadobio kao ratni plijen dok se borio pod zapovjedništvom Dustyja Foga. Pomalo uzbuđen i znatiželjan što će se dogoditi, pridružio im se i Vern. Red Blaze, naoružan puškom spensericom koju je stekao na isti način kao i Billy Jack svoju henrijevku, zauzeo je položaj uz prednji dio kola. I ostali, kojih je dužnost bila da brane prilaz kolima, zauzeli su svoja mjesta.

— Najvjerojatnije, sutra zorom, bit ćemo svi ovdje mrtvi i skalpirani — prošapta Billy Jack djevojci u uho.

— Divan suborac! — uzdahnu Dawn.

— Imaš sreću da sam uza te, djevojko — odgovori joj vitki momak, te doda: — Ja sam takve sreće da će baš na nas prve navaliti.

Sada su se već jasno razabirali zvukovi iz prerije. Čula se škripa kotača i udaranje konjskih kopita, pa se Vern naceri s prezirom.

— Kola i konji. Još nikad nisam čuo da se Indijanci vozažu naokolo noću u fijakerima — naruga se.

— Za sve ima i prvi put — mudro će Billy Jack.

— Hej, vi tamo kod vatre Smijemo li vam se pridružiti? — čuo se glas iz mraka.

— Bijelci — reče Vern i počeo se izvlačiti ispod kola.

— Ostan! na svom mjestu dok pukovnik ne zapovijedi da smijemo napustiti položaj — opomenu ga strogo Billy Jack tihim glasom, ali toliko ozbiljnim tonom da se mladać primiri. Tog trenu Dawn i Vern upознаše pravog Billyja Jacka, smilona, vrsna ratnika, a ne viteza komična i tužna lica kakav se Billy obično pravio da bi ih zabavio i nasmejao. Vern se zaprepastio i stao ko na mjestu ukopan, a Dawn zagrmi smiješak oko usana.

— Pridite! Polako, molim, da vidimo što držite u rukama — javi se Goodnight.

Minute se protegoše u beskonačnost dok su svi napeto očekivali tko će se pojaviti iz tame.

Prvo su ugledali mala natkrita pretrijska kola o koja bijahu upregnuta dva snažna konja. Tjerao ih je plećat čovjek, srednjeg rasta, lijepe pojave, u pratnji izrazito lijepe crnokose djevojke koja je sjedila uza nj na prednjem sjedištu. Po odjeći se vidjelo da dolaze iz grada. Čovjek je bio odjeven u vrlo otmjeno i dobro skrojeno gradsko odijelo koje je isticalo njegov vitki stas. Glava mu bijaše pokrivena polucilindrom, a na nogama je imao cipele za šetnju natkrivene gamašama, a ne kaubojske čizme s visokim potpeticama. Klobuk široka oboda ukrašen cvijećem resio je lijepu glavu mlade djevojke. Preko ramena zagrnila je crni

ogrtić otvoren na prsima. Pod ogrtačem, crna haljina po posljednjoj modi s dubokim dekolteom otkrivala je njezine grudi kao da je pošla na ples, a ne na putovanje preko prerijskih nizina zapadnog Teksasa. Dragulji su joj blistali u ušima, oko vrata, oko zapešća i na dugim prstima.

Uz njih je jahao još jedan momak. No taj je bio pravi čovjek zapadnih područja. Bio je visok, skladno građen; odjeven u kaubojsku odjeću s koltom o pasu uz desni bok no njegov izgled nije prevario Goodnightovo iskusan oko. Zgubidan, unajmljeni lupet, ali ne i stočar. Čudnovato, kako se taj čovjek uopće našao uz ovako otmjeni par, pomisli Goodnight.

Iako je njihov posjet bio nenadan, Goodnight je sačuvao svoj hladni mir i nije zaboravio na pristojnost i gostoprinstvo.

— Sidite i odmorite se. Jelo je upravo pripremljeno. Izvolite, založite s nama — ponudi im Goodnight.

— Zahvaljujemo, sir — odgovori otmjeni gospodin koji je vozio kola — skočivši na zemlju ukočen od duga sjedenja i drndanja, te se predstavi: — Zovem se Edmond DeMartin, a gospođica je moja sestra Barbara.

— Drago mi je gospođice što sam vas upoznao — odvrati Goodnight skinuvši šešir i galantno se naklonivši. Bio je svjestan da su njegovi ljudi počeli migoljiti iz svojih skloništa i okupljati se iza njega buljeći u došljake i njihova kola s neskrivenim zanimanjem.

— Dobro veče — reče Barbara umiljastim glasom. — Molim vas, da li biste mi pomogli da sidem s kola? — Govorila je kao i njezin brat laganim stranim naglaskom. Kad je ustala, ispod njezine haljine nazirale su se punačne i izazovne oblike koje je djevojka na svakom koraku još više isticala.

Promatrajući je s osjećajem zanimanja i negodovanja, Dawn se nije mogla sjetiti kad je posljednji put Vern tako hitro pritrčao da nekom pomogne. A ni drugi momci nisu bili ništa sporiji da bi prvi ponudili dami svoju pomoć. Umah se svi okupiše oko kola gurajući se, gazili jedan drugom po nogama, laktali, sve od prevelike usluž-

nosti. Dawn je prezirno šmrknula i progurala se kroz gužvu.

— Odbijte, glavonje, prije nego ste prevrnuili ta kurbanjska kola! — Neprijateljstvo se preliilo preko lica došljakinje, no učas se sabrala i smirila.

— Mlada je... djevojka... no, ima ona pravo, gospodo. Ako bi mi netko pomogao... ali, molim vas, samo jedan... — reče Barbara kad se momci odmaknuše od kola.

— Natrag, svi na svoja mjesta! Dawn pomozli Miss DeMartin. Sweede, Mark, molim vas, odredite ljude za noćnu stražu — zapovijedi strogim glasom Goodnight pošto je vidio koliko su se momci usplahirili čim su ugledali suknju.

— Razumijem, pukovniče. Hajde, momci, razlaz! — zapovijedi Mark.

— Očekujete li napadaj, pukovniče Goodnight — upita DeMartin gledajući kako se ljudi razilaze, dok je njegova sestra sišla s kola uz minimalnu pomoć Dawn. — Vi ste, pretpostavljam, pukovnik Goodnight, nije li tako?

— Da, gospodine. Oprostite što se prije nisam predstavio — ispriča mu se Goodnight.

— Vidim po ljudima i naoružanju da očekujete napadaj — ponovi DeMartin.

— Obavješten sam da se u blizini nalaze Komanči — prizna nevoljko Goodnight, te brzo nastavi: — Ali, molim vas, nemojte zbog toga uznemiravati vašu sestru. Nadam se da nema neposredne opasnosti, ali ne smijem ih nesproman dočekati ako slučajno odlučite da nas napadnu — doda pukovnik Goodnight.

— Vrlo mudro, vrlo mudro! Bogme, onda imamo vrašku sreću da smo vas noćas našli. Moja sestra i ja, uz pomoć našeg vodiča Heenana, pokušavamo vas stići već deset dana.

— A zašto, smijem li znati?

— Da bismo s vama pošli u Fort Sumner.

— Kako? S nama!... — ponovi povišenim glasom začuđeni Goodnight.

— Da, s vama. Ako nam se pridružite, sve ću vam objasniti uz večeru, molim vas — pozva DeMartin Goodnighta.

— Ja sam vas prvi pozvao. Nije bogzna što, ali... — počeo se ispričavati Goodnight.

— **Prihvaćamo sa zadovoljstvom.** Zna te, moja sestra nije baš prvorazredna kuharica — reče uz smijehak DeMartin.

— Naš kuhar Rowdy kuha jednostavnu hranu, ali vrlo je tečna i ukusna, dobro pripremljena — objasni Goodnight svom gostu.

— A mi ćemo večeri priložiti malo udobnosti. Ponijeli smo sa sobom stol i stolice i nekoliko boca dobra vina. Zašto da se čovjek pati i osjeća neudobno kad ti udobni predmeti uzimaju tako malo mjesta, a pružaju veliko zadovoljstvo — reče DeMartin.

Goodnightu su sve udobnosti u vrijeme gonidbe bile nepoćudne. On je uvijek jeo i spavao kao i svi drugi momci u pratnji. Ali u tom trenutku nije vidio u tome ništa loše da s njima večera za istim stolom uz čašu dobra vina. To više što je namjeravao da za vrijeme večere uvjeri svoje goste kako je to opasno i zapravo nemoguće da putuju zajedno s njima do Fort Sumnera.

— Zahvaljujem. I meni će biti drago da zajedno večeramo — prihvati Goodnight poziv.

— Stol i stolice su u kolima. Da li bi mi netko pomogao da ih... — zamoli lijepa Barbara.

— Ja ću vam pomoći — odmah se javi Dawn da bi spriječila trku suparnika.

— Pomozite joj, Turkey Boiler! Ostali nek ostanu na svojim mjestima — doda Mark. Kuharov je pomoćnik bio neugledan čovjek u godinama za kog su žene izgubile svaki čar i privlačnost.

Iako je Mark volio lijepe žene i uživao se s njima zabavljati, vidio je veliku opasnost u suparništvu koje može nastati među momcima za naklonost te mlade i lijepe djevojke koja je upravo stigla u logor. Stoga se i sam svladao da pođe pomoći Barbari, prepustivši to čovjeku za kojega je bio siguran da nije pomaman za suknjama. Još prije nego što su pošli u gonidbu stada, bilo je određeno da Mark zamjenjuje Dustyja u vrijeme Dustyjeva izbjivanja iz logora, pa Marku nitko nije osporavao pravo da zapovijeda ljudima.

DeMartinovi su zacijelo udobno putovali, pomisli Dawn, kad je završila iza zavjese u njihovom kola. U dnu kola nalazio se mekan krevet, odmah iza vozačeva sjedišta, a ostatak je prostora bio popunjen kovčezima i kutijama. Pošto je Turkey iznio stol i stolice za rasklapanje i pošto su ih postavili u blizini logorske vatre, Barbara je donijela svijećnjak, stolnjak, tanjure, pribor za jelo i čaše za vino.

Cijelo vrijeme dok je postavljala stol Barbara se pravila da ne primjećuje Dawn. A ni Dawn se nije baš pokazala prereznom da joj pomogne. Onda, Barbara se okrene te pođe odriješanim korakom u mrak iza kola. Odjednom stane, okrene se kao gromom ošinuta, te pogleda u Dawn.

— Hm... gospodice... ja bih... ja... — zamuckivala je Barbara spustivši oči uz dopadljivu čednost da bi izbjegla poglede radoznalih muškaraca.

— Pođite sa mnom. I ja moram... tamo poći — odgovori joj Dawn.

— Pretpostavljam da ste ostali bez svoje odjeće kad morate nositi te kaubojske hlače? — primijeti Barbara kad su se udaljile od logorske vatre i zamakle u mrak iza kola.

— Ne. Ja radim sa stokom i ovo je najprikladnija odjeća za taj posao. Mnogo prikladnija nego šarene i nakiđurene krpice koje nose gradske djevojke koje ništa ne rade. Nego, slušajte, gospodice, zar je vašoj krojačici ponestalo tkanine kad je šivala tu vašu haljinu, ili ste vi nešto porasli otkad ste je kupili? — upita Dawn praveći se naivna.

Barbara se trgnu i pogleda iskosa u Dawn pokrivši istodobno rukom svoj dekolte i svoje napola razgoličene grudi, ali Dawnino je lice izražavalo puku čednost. Smrknuvši prezirno Dawn pođe za Barbarom koja je žurnim korakom potrčala prema logorskoj vatri. Sada smo jedan i jedan, pomisli Dawn.

Goodnight i DeMartin dočekali su ih uz stol. Pošto je odbila poziv da im se pridruži, Dawn je prišla logorskoj vatri. Došla je baš u vrijeme dok je Heenan momcima opisivao donje rublje te »napirilitane francuske cure«, kako je nazivao Barbaru. Jedan ga od momaka upita odakle on to zna, a

Heenan se naceri i otkri momcima da na zastoru na kolima ima rupa kroz koju se sve može vidjeti što se unutra događa.

— A kad se počne svlačiti ... — započe Heenan zakolutajući očima i zašuti čim je primijetio da im se Dawn pridružila.

Oko vatre zavlada neugodan tajac.

— Sprašit ću svakom sačmu u stražnjicu, samo ako nekog vidim da se šulja oko tih koja — zaprijeti im Dawn mrko.

— A ja ću ti napuniti sačmaricu, samo što će to biti nepotrebno. Upozorit ću njezina brata i on će zatvoriti tu rupu — doda Mark.

Tek pošto se Mark udaljio s ljudima koje je odabrao za prvu smjenu noćne straže, Heenan se usudi primijetiti: — Nisam znao da je kapetan Fog tako strog i ozbiljan čovjek.

— Nije to kapetan Fog. To je njegov zamjenik Mark Counter — rastumači mu Vern.

— No ja bih ipak pripazio da ga ne razljutim — upozori ga Billy Jack.

Goodnightu je večera išla u tek i ugodno se osjećao u društvu lijepe Barbare i njezina brata koji je bio izvanredan kozer, no ipak je jedva čekao trenutak kad će djevojka ustati i povući se na spavanje, jer je želio nasamo razgovarati s DeMartinom i nagovoriti ga da se vrati odakle je došao.

Kad je vidjela da se Barbara popela u kola, a kako Mark nije upozorio pukovnika Goodnighta na Heenanovu priču, Dawn odlučno pride stolu.

— Dovraga ...! — opsuje Goodnight kad im je djevojka objasnila razlog svog dolaska.

— Prepustite to meni, molim vas, pukovniče — reče DeMartin te ustade od stola i pođe prema kolima.

— Mislim da sam ispravno postupila, iako mrzim trčkarati oko šefova i pričati im priče o svojim drugovima — počeo se ispričavati Dawn kojoj je to sve bilo vrlo neugodno i mučno.

— Hvala ti Dawn. Dobro si učinila što si nas upozorila, inače bi se ti vratila cijelu noć šuljali oko njezinih kola, a na kraju bi se vjerojatno i potukli — reče Goodnight.

— Već sam sve sudio, Charles — reče DeMartin sjedajući natrag na stolicu, te nastavi: — Prokleti Heenan, a ipak, zar me nije doveo k vama. A vi se sigurno čudite zašto smo došli za vama i zašto želimo s vama putovati do Fort Sumnera?

— Da, već sam o tom razmišljao — priznade Goodnight i prihvati ponudenu cigaretu što mu je DeMartin pružio preko stola.

— Slušajte, Charles, ja sam umjetnik fotograf, kažu čak prvorazredan i general Vindfallet me je poslao u Fort Sumner da bih snimio nekoliko fotografija za ilustraciju njegove knjige o Divljem Zapadu.

— To je samo njemu slično, da piše knjige, mislim, — ispravi se odmah Goodnight.

— Generalova će knjiga biti društveno vrijedno djelo i počastio me je izabравši me za svoga fotografa — dometnu DeMartin, a onda brzo doda: — Nadam se da ste primili njegovo pismo u kojem vas moli da me povedete do Fort Sumnera.

— Nikad od njega nisam primio nikakva pisma — pobuni se Goodnight.

— Vjerojatno se izgubilo na pošti. General je bio siguran da ćete mu učiniti tu uslugu. Zatim, kad sam stigao na vaš ranč, rekli su mi da ste već otputovali.

Heenan je tvrdio da ćemo vas ubrzo stići i nije se prevario.

— Zao mi je, ali ... — počeo je Goodnight.

— Meni je neugodno što vam se namećem, Charles, budući da niste primili generalovo pismo, ali moj profesionalni ugled je u pitanju, pa sam odlučio da pošto-poto generalu snimim te fotografije za njegovu knjigu, čak ako ću morati nastaviti putovanje s Heenanom kao vodičem i pratiocem.

— Vi, čovječe, ne znadete što govorite. Ako imate i zrno mozga u glavi, smjesta ćete se vratiti odakle ste i došli, već radi vaše sestre — upozori ga najozbiljnije Goodnight.

— Ni govora. Barbara ne bi nikad na to pristala. Ja moram stići do Fort Sumnera, a mi nemamo rodbine kojoj bih je mogao povjeriti. Ona je lijepa žena i jedan je čovjek već neko vrije-

me neprestano progoni. Ne smijem je ostaviti samu i nezaštićenu ... razumijete. Ona mora poći sa mnom.

— Razumijem, ali ...

— Ne vidim razloga zašto je ne biste poveli s nama. Ta već imate jednu djevojku sa sobom.

— Dawn Sutherland je rođena na ranču i svjesna je svih teškoća jednog ovakvog putovanja sa stadom. Uostalom, ona radi posao kauboja u mojoj pratnji.

— Slušajte, pukovniče, ja sam čvrsto odlučio da se ne vraćam. Mi ćemo, moja sestra i ja, nastaviti putovanje s vama ili bez vas. Ja vas razumijem i ništa ne zamjeram, ali nastavimo li sami putovanje do Fort Sumnera i dogodi li nam se nešto, pa putem nastradamo, vi ćete biti odgovorni za našu smrt.

Goodnight se osjećao vrlo nelagodno u situaciji u koju ga je uvalio general Vindfall, i to se odražavalo na njegovu licu.

Bojao se da će i njegovi ljudi negodovati pusti li DeMartino ve da sami putuju nezaštićeni do Fort Sumnera. A s druge strane, nije se usudio povesti tu gradsku djevojku preko Staked Plainsa. A ni Heenan mu nije uljevao baš puno povjerenja i nije se doimao kao pouzdan vodič. Prvom je prilikom mogao ubiti brata samo da iskoristi djevojku koju je već promatrao požudnim očima, razmišljao je Goodnight.

— Dobro, povest ću vas, ali pod mojim uvjetima — pristade napokon Goodnight.

— Kojim? — zaplta znatiželjno DeMartin.

— Najprije, potpisat ćete ugovor kao svi ostali moji ljudi u pratnji. Zatim, vi i vaša sestra obvezatni ste pokoravati se zapovjedima, mojim i moga zamjenika.

— Slažem se, a siguran sam da će i Heenan prihvatiti vaše uvjete.

— Heenan?

— I on putuje u Fort Sumner da se prijavi u vojsku iz nekih svojih osobnih razloga u koje ne želim ulaziti.

— Dobro, neka onda i on ostane.

— Zadržat ću ga u svojoj službi.

— I još nešto, Edmond. Zamolite, molim vas, svoju sestru da se oblači

malo ... malo manje izazovno. Moji ljudi već dugo nisu ... razumijete?

— O da. Sutra ću je upozoriti da ...

— I ako želite mogao bih reći Dawn da spava u kolima s vašom sestrom — ponudi Goodnight.

— A zar ona nema drugog posla?

— Ja je uvijek mogu osloboditi njezine smjene u noćnoj straži.

— Oh, imate? Dobro, kako želite, a sad je vrijeme da pođemo spavati, sutra nas čeka još jedan naporan dan. Laku noć — oprostite se od svog gosta Goodnight.

— Laku noć — odvrati suho Edmond DeMartin.

Kad se Mark vratio s obilaska straže, Goodnight mu saopćio da je pristao da DeMartinovi putuju s njima do Fort Sumnera.

— Preko ...! — zinu Mark od čuda.

— Do Fort Sumnera. Da nisam pristao, Edmond DeMartin bi sam nastavio putovanje što nisam mogao dopustiti.

Razgovor im prekinu odjek kopita u daljini. Jahači su se žurili, što nije slutilo na dobro. Svi su osluškivali s oružjem u ruci što će se zbiti. Umjesto da jahači dojašu ravno do logorske vatre, kako bi učinili da su donosili loše vijesti, najprije su se zaustavili u remudi. Bili su to ljudi koji su se vratili iz prve smjene noćne straže.

— Gdje je? Čuo sam da se prekrasna cura mota po logoru? — upita nestrpljivo Burle Willock, noseći sedlo na ramenu, čim se pojavio iz mraka.

Mark se namrštilo — čim ga je čuo i vidio, ali sad mu bi jasno što se događa. Kad su čuli da je u logor stigla lijepa djevojka, momci iz prve smjene jedva su dočekali da se vrata. Kad im je stigla zamjena, dojahali su u galopu ko ljudi u logor. Srećom da nisu sasvim izgubili razum i dojahali ravno do logorske vatre, nego su najprije ostavili svoje konje u remudi.

— Bogamu, lajaviji ste od baba! — dobaci im Dawn.

— Što ti je curo, da nisi ljubomorna što je ona ljepša i bolja od tebe — nasmiše se pakosno Burle Willock iskesivši zube.

— Ostavi mi sestru na miru — zagrozio mu se Vern koji se tu našao.

— Vern ima pravo. Ne zadirkuj djevojku. Nije ona tvoj par — dometnu Narth

— Josh Narth, pomogni Heenanu da raspregne DeMartinove konje. Vern, pomogni Rowdyju da pogleda streljivo. I svi vi ostali čujte me dobro i zapamtite. Ovi ljudi, Edmond DeMartin i njegova sestra Barbara s Heenanom kao pratiocem, putuju s nama do Fort Sumnera. Oni su moji gosti. Mislim da ništa više ne moram da vam kažem — završi svoj govor Goodnight.

Svima je bilo jasno što im je Goodnight želio reći u to malo riječi. Počeli su se šutke razilaziti i spremati na spavanje. Dawn je, kad je to čula, pomislila isto što i Mark Counter, ali nije izustila ni riječi prigovora.

— Mark — počeo Goodnight pozivajući Marka Countera da se s njim povuče malo na stranu dalje od vatre kako ih drugi ne bi mogli čuti.

— Mark, valja nešto smisliti što da učinimo da se momci okane Barbare. Ti ljudi momci kupit će se oko nje ko muhe na med, ako im ne dokažemo ... da joj se samo ti dopadaš.

— Ja da se dopadam toj gradskoj finoj i otmjenoj gospođici? — začudi se Mark.

— Zaboga! — uzdahnu iz očaja Goodnight, te nastavi: — Zar sina Ransea Countera moram goniti da se zabavlja s lijepom, i poželjnom djevojkom? — začudi se Goodnight.

— Ma što vi to meni pričate? — upita Mark Counter Goodnighta sav zaprepašten.

— Ja želim da se pretvaraš kao da ste ti i Barbara intimni prijatelji, da se volite, ili tako nešto, i onda će se svi ostali momci Austin, Vern, Willock i drugi povući ... i imat ćemo mira ... — predloži razborito Goodnight.

Lice Marka Countera počelo se polagano razvedravati i razvlačiti u širok osmijeh. Što je duže razmišljao o Goodnightovu prijedlogu sve mu se više dopadao.

Goodnight je dobro znao da će se svi momci prestrašiti ljubomorna Marka Countera i njegovih snažnih mišica, pa će se smiriti i uvući rogove.

— Samo, molim te, nemoj tražiti da ti to još posebno i platim — odgovori suho Goodnight.

IX

— Indijanci! Dolaze Indijanci, pukovniče Charlie! — poviče Billy Jack s gotovo mračnim zadovoljstvom dok je jahao prema Goodnightu koji je sjedio na humku ispred stada.

Da momci ne bi mnogo razmišljali o pridošlicama i lijepoj Barbari, Goodnight je odlučio da stado pokrene čim svane zora. I prije nego što je Barbara uopće ustala, momci su, razočarani što je nisu vidjeli, već odjahali iz logora i zauzeli svoja mjesta uz stado. A tada Goodnight im je dao toliko posla da im je istjerao iz glave svaku pomisao na lijepu djevojku. Kako im je prijetio neposredni napadaj Indijanaca, čak su se i ona tri momka koja je sinoć spomenuo Goodnight, a koji su se pokazali kao najvatreniji osvajači ženskih srdaca, smirili i prionuli uz posao.

Primaklo se i podne, a stado je polagano odmicalo prema zapadu. Billy Jack se upravo vratio s važnim vijestima iz izviđanja. Mark Counter odmah je dojahao do pukovnika Goodnighta da čuje što će pukovnik zapovijediti.

— Sklonite stado sa staze! — zapovijedi pukovnik Goodnight. — Javite ljudima na začelju da se povuku uz kola, a potom ti i Swede sakupite ljude što više naprijed uz čelo stada.

— Razumijem — reče odlučnim glasom Mark Counter te okrenu konja i odjaha.

— Kapetan Dusty i Kid dolaze s Indijancima — dometnu Billy Jack, a u glasu mu se osjeti veselje.

Još dok je Billy Jack izvještavao pukovnika Goodnighta, Kid se odvojio od ostalih i pojahao naprijed na svom bijelom ždrijepcu. Podigavši desnu ruku, u kojoj je bila njegova puška, uvis, lijevom je zaštitio oči kao da mu sunce smeta, a onda kradomice pokazao na ljude iza sebe.

— Zeli da Indijancima pokažemo naše puške — »pročitao« je Goodnight tajnu poruku koju mu je Kid sapsčio s pomoću znakova rukom, te brzo dodao: — Čim komandči stignu, neka im naši ljudi pokažu puške, ali nek se čuvaju da ne izazovu nered. To je naj-

bolje što možemo učiniti.

— Opomenut ću ih — odvratí Billy Jack.

Goodnight je netremice promatrao Indijance kako im se približuju. Netko drugi na njegovu mjestu bio bi skinuo svoj prsluk od tigrova krzna, odveć dobro poznat Nemenuhima. Ali, kako je Goodnight dobro poznavao narod Indijanaca, ostavi prsluk na sebi. Komanči su cijenili hrabre borce, čak i hrabra neprijatelja, a prezirali su kukavice, čak i Indijance, pa će poštovati njegovu odvažnost kad vide da je on glavom onaj Cahqueta-Tigre, koji im je znao ponekad i te kako nauditi.

— Zdravo! — pozdravi Goodnight čim su se Komanči zaustavili, a njihov poglavica u pratnji Dustyja i Kida, pristupio mjestu gdje ih je dočekao Goodnight.

— Zdravo — otpozdravi mu poglavica.

— Ovo je Pinedapoi, poglavica plemena Yamparikuha i njegovih lovaca, pukovniče — predstavi ih Kid drugom te dobro naglasi riječi: — Pinedapoi, ovo je Chaqueta-Tigre. Poglavica je došao k nama da vidi puške opetuse koje pale-mnogo-puta-bez-punjennja.

— Pa, povedi ga da ih vidi — odvratí Goodnight pošto je poželio poglavici i njegovim ratnicima dobrodošlicu na jeziku Komanča. Goodnight je naglašao što bi mogao biti uzrok ovom posjetu i na sve je dragovoljno pristao ne postavljajući suvišna pitanja. Tad se obrati Dustyju: — Kako je bilo? — upita na engleskom.

— Dobro, osobito pri kraju kad im je Lon pokazao kako se ubija iz opetuse, a poslije tog smo se malo cjenkali, eto — odvratí Dusty.

— Znači pristali su da nas puste preko svojih lovišta — upita iznenađeno Goodnight.

— O da, samo im moramo dati šest dobrih konja i tuce goveda iz našeg stada. Ali, to je dar od srca i znak dobre volje, kako oni vele, a ne danak — objasni mu Dusty.

Mala razlika, ali važna, koliko je znao Goodnight. U prolazu preko tuđih lovišta, Indijanci su uvijek podijelili meso s ratnicima iz drugog pleme-

na u znak dobre volje, to jest, ako su bili dovoljno jaki to su činili dragovoljno. Danak je značio da su preslabi da se brane i da nemaju drugog izbora, nego da plate. Yamparikuhi teško da bi se zavadili s darovateljima, ali ne bi imali baš puno obzira s onima koji bi im morali platiti danak.

Kako im je do ušiju doprla neka buka, Dusty i Goodnight se hitro okrenuše da vide što se događa. Jedan od Indijanaca, mladi ratnik, uputio se svojim konjem među stado. Viši i krupniji od svojih suplemenjaka, doimao se vrlo divlje i okrutno. Pomalo nakiciošen, taj je mladi ratnik bio naružan ratnom sjekirom i dugim ostrim nožem koji mu je visio o pasu poput kratka mača. Sudeći po skalpu, ravne duge vrane kose koja je resila korice njegova noža, izvojevao je pobjedu u prethodnom boju. U desnoj je ruci držao okićenu pušku mississippku, a prstom lijeve ruke pokazivao u stado u smjeru kamo se uputio.

— Prokletstvo — zagundá Goodnight istihá te se obrati Dustyju: — Vidio je našeg bivolića i misli ga odabrati sebi za dar.

Dusty je u Indijancu odmah prepoznao Apache-Scalpa, mladog ratobornog tuitsija koji se približavao statusu iskusna ratnika tehnapu. On je i komančeroše doveo u indijanski logor, stoga Dustyju i nije bio baš osobito simpatičan.

— Imaš pravo! Ne, ne možemo stado ostaviti bez vode — zasikta Dusty.

— Ne, nikako! Pođimo da čujemo što će nam savjetovati Kid da učinimo — reče Goodnight.

Bivolića su svi voljeli. Bio je miran, pametna i dobroćudna životinja bez koje bi stado ostalo obezglavljeno, uznemireno i nepokorno, sve dok se ne bi nametnuo novi vođa. Stoga je Dustyju odmah bilo jasno da su se našli u neugodnoj situaciji.

Obilazeći stado s desne strane, Pinedapoi je pregledavao opetuse koje su mu momci pokazivali. Vod je pregledao sve puške, vratio se prema mjestu gdje su stajala kola i gdje je bila remuda zatvorena konopom obavitim oko stabala, pa su tako konjušari imali privremeni koral.

Billy Jack, Red Blaze i drugi iz njihove skupine stajali su oko kola kako im je bilo naređeno. Barbara je stajala iza njih odjevena u nešto skromniju i manje izazovnu haljinu, a uz nju je stajala Dawn s palcima zadjevenim o pojas. Edmond DeMartin postavio se desno od Reda Blazea držeći u ruci svoju pušku. Na lijevo od Reda stajao je Heenan s desnom rukom na dršku revolvera.

— Što hoće taj smrdljivi štakor crvene nokožac? — upita kroza zube Heenan.

— To se tebe ne tiče i pazi da slučajno ne potegneš revolver dok ti ja ne kažem — odsiječe Red držeći svoju spensericu.

— Mogli biste malo pomnije birati svoje prijatelje — zareža Heenan.

— Zaveži, hombre, kad te nitko ništa ne pita. Budi miran i slušaj što ti se kaže — opomenu ga Red još jedanput.

— Kako god ti kažeš — odvratilo je Heenan i još jače stisne dršku revolvera.

Znajući što Heenan smjera, Red ga je pažljivo motrio ispod oka. Odjednom zamahnu puškom i kundakom raspali Heenana. Heenan zastanja, ispusti revolver i uhvati se rukama pod trbuh te svinuvši se o pasu, izvali na zemlju skvrčen od bolova.

— Zašto si ga udario? — srdito zasikta DeMartin i potrča k Heenanu koji se prevljao od bolova.

— Da je ta prokleta bitanga povukla i zapucala, svima bi nam oderali skalpove. A valjda ne želite da vam ta budala odredi koliko ćete još živjeti? — upita Red posprdno Edmonda DeMartina.

Poglavica koji je vidio što se dogodilo, samo se nasmiješio, jer je Redov čin smatrao znakom dobre volje. Kad je poglavica Pinedapol prišao trećoj skupini, Barbara je dotrčala do Reda.

— Zašto ste ga udarili, vi ... — zasikta lijepa djevojka.

— Da vas spasim skalpiranja — reče Red mirno.

— Mr. Blaze je ispravno postupio draga moja. Heenan je gotovo počinio glupost koju smo mogli svi skupo platiti — dometao DeMartin.

— Odnesite ga u kola. Recite mu ako želi da se žali, nek' navratiti do mene kasnije — reče Red.

Pošto je pregledao sve puške opetunše, Pinedapol odlučio da mu je mudrije prihvatiti darove u znak dobre volje, nego se izvrnuti opasnosti za veći zaloga. Njegovi su borci iz plemena Yamparikuhi sad bili rastrčani po lovištu u manjim skupinama, a puškama opetunšama nije se usudio suprotstaviti bez mnogo ratnika. A darovi će mu pomoći da se iz ovog susreta izvučer časno i sačuva obraz bez gubitaka, jer dobro je znao razliku između hrabrosti i klaonice.

— Uzet ćemo darove i ostaviti bijelog brata da u miru putuje preko naših lovišta — odlučio poglavica Pinedapol.

— Hoću onog bika što je nalik na bivola — reče Apache-Scalp.

— Ne može — odsiječe Dusty.

— Kako, zar nam nećete dati naše darove — upita strogo Pinedapol, namrgodivši se.

— Možete odabrati bilo kojeg drugog, ali ne onog bika što je nalik na bivola — odgovori Dusty.

Kid je stajao uz bok Dustyju. Sad je ponovno bio odjeven u kaubojsku odjeću. Doimao se mlado i bezazleno, ali svaki mu je mišić bio napet kao u pume prije skoka za plijenom.

— Apache-Scalp hoće baš tog bika. On je tvrdoglav — naglasi poglavica našavši se u nebranom grožđu.

— Ne može, to je moja čarobna životinja, moj totem — ponovi Dusty čim je primijetio da se Indijanci počele laćati oružja.

Svi se skamenise. Indijanci su dobro znali što to znači. Nema tog ratnika koji bi dopustio da mu netko otme njegovu čarobnu životinju, srećonošu. I kako se Dusty i nadao, Apache-Scalp je odlučio da mu pošto-poto uzme bivola. Apache-Scalp je upravo bio u dobu kad je želio da dokaže kako je okrutniji i srčaniji od bilo kojeg drugog ratnika u svom plemenu. Premda je nešto načuo o hrabrosti Dustyja, sve je to on smatrao običnim naklapanjima i izmišljotinama. Kako, taj mali čovjek, bijelac k tome, da je mogao učiniti neko junačko djelo! Nemoguće! I tako je Apache-Scalp uletio u stupicu koju mu je postavio Dusty.

— Uzet ću ga, a ti dobro promisli prije nego me pokušaš u tome spriječiti, ti mali bljedoliki čovječe. Pogledaj, ovo je apaški skalp po kojem sam dobio i ime — reče Apache-Scalp i udari snažno rukom po koricama noža.

Za Komanče, apaški skalp, trofej je najvećeg junaštva.

Blo je to neki stari, gluhi i slijepi Apaš — uzvratu mu posprdno Dusty.

Srdžba zakipi u Indijancu i on učini pokret kao da će podići pušku, ali u tren oka, Dusty je u nj već uperio cijev svog revolvera.

— Odbaci tu pušku — reče Dusty.

— Ti moraš odlučiti o oružju — opomenu ga Kid. Sporim pokretom, nerado, Indijancu odbaci pušku. Dusty odahnu jer nije želio ubiti mladog ratnika, nego samo da ga malčice nauči pristojnosti. Dusty je brzo skočio sa svog ždrijepca, spremio kolt u korice, otkopčao opasač i objesio ga u sedlo.

— Kaži mi da mi moj bivol daje izvanrednu snagu i donosi junačku sreću, pa mi ne treba oružje da sredim jednom tuivitsija. A zatim mu reci da nek samo pokuša da mi uzme mog bivola.

— Napuhao se kao da je u rodu s Burleom Willockom. Tom je soju ljudi glupost urođena — prošapta Dusty tiho da ga je samo Goodnight mogao čuti.

— Uskoro će moj nož krasiti skalp bijela čovjeka — povika Indijancu i potapša korice svog noža.

— Naš ostalih ova se borba ne tiče, nije li tako? — upita poglavica Goodnighta.

— Ne. Momci, da se nitko nije pomaknuo s mjesta dok borba traje. Mark, ustrijeli svakog tko pokuša pripucati — zapovijedi Goodnight.

— Ali i Indijanski ratnici da se u nj ne miješaju — dobaci Willock čim Goodnight završi.

— Ostat će mirni, ako mi ostanemo mirni — odvrati mu Mark Counter.

Približavajući se Dustyju s podignutom ratnom sjekirom, Apache-Scalp odjednom opazi golemu promjenu što se zbila u njegovu protivnika. Nije to više bio čovjek niska rasta. Tu pred njim stajao je sad plecat, snažan momak i opasan protivnik kobna pogleda. Možda, možda je i bilo istine da

mu njegov bivol, srećonoša, daje izvanrednu snagu.

Njišući se lagano na nožnim prstima, Dusty je pozorno slijedio Komanča pogledom. Sudeći po svemu Apache-Scalp je bio vješt ratnik, vičan borbi s ratnom sjekirom. Pa ipak, Dusty se nadao da se Indijancu odveć pouzdaje u svoju snagu i vještinu i da će kad tad, u želji da što prije dokrajči svog protivnika, učiniti neku kobnu grešku.

A tad će udariti on, Dusty.

Ratna je sjekira sijevala sad s jedne sad s druge strane Dustyja, ali Dusty je svaki put poskočio korak natrag, korak u stranu, i izbjegao oštrice sjekire. Užas Indijancu promijenio smjer udaraca i zamahnu upoprjeko, vodoravno. Ponovno je promašio, jer se Dusty izmakao smrtonosnu udarcu koji ga je gotovo presjekao napola. Indijancu zatim jurnu naprijed, Dusty skoči u stranu, Apache-Scalp uletu u prazno, a Dusty ga u prolazu udari šakom pod rebra. Apache-Scalp posrnu, potom začas ponovno uhvati ravnotežu, izravna se, okrenu ko zvrk i nasrnu na Dustyja koji se spremio da ga napadne.

Tuivitsi zarezala od srdžbe i prijeđe u protunapad. Sjekira je sijevala u ubojitim zamasima, oštra ko britva, sjekla fijučući po zraku, ali svaki put bi uletjela u prazan prostor. Udarci bivahu sve žešći i brži, sve manje odmjereni kako je srdžba sve jače kipjela u Indijancu. Dusty je mislio kako će protivnika uspijeti namamiti da učini neki nepromišljen pokret, pokret, loše sračunat korak, pa da ga onda tresne i tako završi borbu u svoju korist. Gledateljstvo s obje strane postajalo je sve zagrijanije, povici sve glasniji. Jedni su sokolili Indijanca, a drugi Dustyja. No bila je to fer borba i među Indijancima i bijelcima nije se osjetilo neprijateljstvo. Ali, iskra je mogla svakog časa planuti i Dusty je stoga odlučio da što prije završi borbu s Apache-Scalpom.

Doimao se kao nespretnan korak — kad je Dusty posrnuo točno pod oštricu Indijančeve sjekire. Indijancu pogradi Dustyja čvrsto rukom za cvrtnik košulje točno pod grlom. Uz pobjednički poklik Apache-Scalp zamah-

nu visoko i snažno svojom ratnom sjekirom ustremivši je ravno u sredinu Teksašaninove glave. Činilo se da Dustyju više nema spasa i da će mu Indijanac raskoliti lubanju. Zapravo, u tom času, tuivši bijaše siguran da će ubiti Dustyja.

Nu, na svoju nesreću, Indijanac još nije poznao sve vještine i smicalice Dusty Foga. Nije znao da je Dusty bio učenik Tomaija Osakija, malog slabalnog Japanca koji je zbog nekih mutnih razloga pobjegao sa svojih rodničkih otoka u daleki svijet. Bez obzira na to zašto je Osaki ostavio svoju domaju, on je u daleku Ameriku donio sa sobom vještinu koju još nitko u tim krajevima tada nije poznao: kako se obraniti golim rukama od jačeg ili čak naoružana neprijatelja, te je i svog prijatelja Dustyja naučio džiu-džicu i karate. Sa znanjem kako se može osloboditi smrtna stilska golim rukama, što su dotad znali samo ljudi s Orijenta, Dusty je mogao pobijediti mnogo jačeg i većeg neprijatelja. A to je Apache-Scalpa skupo stajalo.

Usklici zaprepaštenja čuli su se iz gomile kauboja a Mark Counter i Swede Ahlen pokušali su ih smiriti.

Podigavši ruke uvis i prekrizivši ih kao slovo X, Dusty među njih dočeka ruku u kojoj je Indijanac držao sjekiru i zaustavi udarac na pola puta. Prije nego ga je sjekira dohvatila po glavi. Uhaćena među prekrizene ruke, Indijančeva ruka osta nepomična.

Prije nego je tuivši i shvatio u kakvoj se situaciji našao, Dusty oslobodi desnu ruku i uhvati njome zapešće nepomične ruke Apache-Scalpa, trgnu ga naglo te povuče što je tače mogao najprije prema naprijed, a onda prema dolje, zabacivši se cijelim tijelom malčice unatrag i udesno, da bi Indijanca bacio iz ravnoteže. Ne dajući protivniku ni časka da se snađe, Dusty snažno udari Apache-Scalpa koljenom u trbuh. Indijanca ispusti sjekiru iz ruke i počeo posrtati čim ga je Dusty pustio iz svojih šaka.

Dusty pođe nekoliko koraka za črtvom promatrajući je smrknutim očima. Iako je među Komančima počelo komešanje, nitko se nije usudio pomoći svom suplemenjaku. Kad se netko

zaintačio da nekom uzme njegovu životinju srećonošu, taj mora i sam da se bori. Unatoč tome, Dusty je znao da što prije mora završiti taj dvoboj.

Ispuživši dlan i prste desne ruke, Dusty podigne ruku i snažno udari Apache-Scalpa po potiljku. Indijanac se trgnu, ukoči i potom klone nepomičan na zemlju. Okrenuvši ga na leđa, Dusty se sagnu, uze njegov nož ukrašen skalpom i na čuđenje svih ratnika iz plemena Yamparikuha pođe prema njihovom poglavici. Čim se udaljio od Apache-Scalpa, dva druga Indijanca skoče s konja i potrčaše do mjesta gdje je ležao Apache-Scalp.

— Je li mrtav? — upita Pinedapol kad mu Dusty prinese nož pružajući mu ga s drškom prema naprijed.

— Ne. Uskoro će se osvijestiti. Želi li još netko od ratnika da mi oduzme mog bivola srećonošu? — upita Dusty okrenuvši se prema Indijancima.

Premda od velike galame koja je tad nastala, Dusty nije mogao čuti, a ni razumjeti sve odgovore, ipak je po zvuku njihovih glasova mogao zaključiti kako su svi izgubili volju da mu uzmu njegovu čarobnu životinju koja mu donosi sreću u borbi.

Kad je poglavica Pinedapol vidio da se Apache-Scalp osvijestio, zahvali se, Dustyju što mu je rekao istinu.

Apache-Scalp bijaše miran i dolmao se posramljen. I tako uz neprestano izmjenjivanje laskavih riječi, Yamparikuhi odahaaše sa svojim darovima.

— Više nas neće zanovijetati, osobito kad ste mu poklonili i tri goveda više, kao vaš osobni dar — reče Kid pukovniku Goodnightu.

Taj osobit dar poklonio je Goodnight osobno mudrom i junačkom poglavici. Indijanci su vrlo cijenili takve geste što je potkrijepilo Pinedapolovu odluku da Goodnightu i njegovu stadu dopusti slobodan i miran prolaz preko svojih lovišta.

Tek kad je stado ponovno bilo u pokretu, prisjeti se Kid svoje nentažene znatiželje, na koju je zbog borbe bio sasvim zaboravio.

— Čujte, pukovniče, a tko je onaj kicoš s onom zgodnom curom, što sad putuju s nama?

— I ako se ona zaljubila u Marka. što ja mislim da se može lako dogoditi, više s njom nećemo imati nikakvih neugodnosti — zaključiti Goodnight objašnjavajući Dustyju i Kidu svoju malu zavjeru.

— Možda uspije — složi se Dusty poslije kraćeg razmišljanja. — jedini mornici koji su dovoljno snažni da se suprotstave Marku jesu Swede Ahlen, Shermey Sherman i Tod Ames, ali oni su dovoljno zreli i staloženi ljudi da se u to neće htjeti uplitati.

Iduća tri dana činilo se da Barbara DeMartin nema ništa protiv udvaranja Marka Countera. Dok su se prvog dana mladići rojili oko lijepe Barbare praveći se važni samo kako bi privukli njezinu pozornost sad su se svi pokunjeno povukli čim su primijetili Markove ljubavne namjere. Budući da nitko od njih nije imao sve nužne atribute koji su resili Marka Countera: lijepo lice, snažno građeno tijelo i novac, Marku nije bilo teško zadobiti Barbarinu naklonost.

No. ljubavna pustolovina Marka Countera trajala je samo tri dana. Jedne blage večeri, čim se spustio mrak. Barbara i Mark odšetase u malu dolinicu nedaleko od logora. Iako je Barbara bila s njime vrlo draga, te mu se večeri učinila podosta slobodnom. Pa, ipak, nije mu se bacila u naručaj, u doslovnom smislu te riječi, nego se pri svakoj nježnosti doimala nekako neodlučna.

— Što je? — upita šaptom Mark kad ga je Barbara iznenada odgurnula od sebe, a na licu joj se izrazila bol.

— Pala sam u kolima i udarila se danas poslijepodne — odgovori Barbara.

— Boli te?

— Ne, ali baš si me stisnuo ondje gdje sam se udarila.

— Mark...

— Molim?

— Ništa od našeg prijateljstva i... nije li tako?

— Kako to misliš? — upita Mark zabrinuto.

— Kad stignemo u Fort Sumner, ti ćeš otići svojim putem, a ja svojim?

— Vjerojatno.

— Ne, ne vjerojatno, nego sigurno — reče Barbara uz gorki osmijeh, pa nastavi: — Promatrala sam te dok si bio sa svojim prijateljima. Ti njih nikada ne bi ostavio da pođeš sa mnom. Živjeti na istok, a ja opet ne bih mogla živjeti u tvom dijelu svijeta. Tako, vidiš, morat ćemo se rastati. I što prije, to bolje?

— Vjerojatno, ali zar ti sad nije lijepo sa mnom? — upita razočarano Mark.

— Previše lijepo, Mark — prizna mu Barbara, a tad se brzo i oprezno ogledala oko sebe i nastavila: — Mark, ti me nikad ne bi uzeo za ženu, nije li tako?

— Ma kamo si navalila ženska glavo. Ta jedva da se i poznajemo. — odgovori Mark iznenađeno.

— Znam, znam da nećeš. Onda bolje da se odmah razidemo. Ja bih se mogla smrtno zaljubiti u tebe, Mark, zatreskati, a to ne želimo ni ti, ni ja, nije li tako — upita tužnim glasom Barbara.

— Ne znam. Možda i ne — odvrati iskreno Mark Counter.

— Vidiš, mi žene smo drukčije. Ja bih se mogla u tebe zaljubiti, Mark. stoga moramo odmah prekinuti ovu smiješnu igru. Moramo, Mark. Oprosti mi, ali moramo — reče Barbara odlučnim glasom, ali suznih očiju.

Jedva čujni šušanj s desne strane dopre do Markova uha i on se prenu. Netko se šuljao iza grmlja. Mark nježno odgurnu djevojku u stranu, a desnom rukom izvuče kolt u tren oka.

— Ne pucajte, Mark — javi se glas Edmonda DeMartina koji se pojavio iza grmlja s puškom u ruci, te brzo nastavi kao da se ispričava: — Pošao sam u malu šetnju i čuo glasove, pa sam došao da vidim tko bi to mogao biti.

— Edmond! — kriknu Barbara prestrašeno da se Mark od iznenađenja trgnuo. — Ja... ja sam malo prošetala s Markom i razgovarali smo o... o onom što smo ti i ja već večeras prodiskutirali.

— Što kaže? Je li se složio? — upita Edmond Barbaru.

— Mislim da jesam — upadne mu Mark u riječ spremajući istodobno kolt natrag u korice.

— Kad bih bio siguran da će Barbara s vama biti sretna, mislim, u tom braku, ja bih vam prvi dao svoj blagoslov. Ali, kao njezin jedini i stariji brat, bio sam vrlo zabrinut za nju, što je prirodno, nije li tako? Ja nemam ama baš ništa protiv, vas osobno i čak mislim da biste vi za Barbaru mogli biti dobra partija, ali Barbara je gradska djevojka. Ona nikad ne bi bila sretna u ovoj zemlji, a ja dvojim da biste se vi osjećali sretnim i zadovoljnim na istoku u nekom gradu. Dodaj, Barbaro vratimo se u logor.

Promatrajući kako se brat i sestra DeMartin vraćaju u logor i nestaju u mraku, Mark se strese kao da ga je dotakla ruka smrti, prođe ga neka zimica. Kako se činilo, smatrali su ga dobrim ženikom i jedva mu je uspjelo da se u to ne uvali.

— Jupiii! — povika radosno Mark u noć i obrisa rupčićem očnojano čelo. — Mark, momče, dobro si se izvukao i kloni se ovakvih ljubavnih podviga, pa makar ostao bez posla, inače jao tebi! — posavjetova sam sebe Mark Counter.

— Prvi znakovi ludila... kad počnu razgovarati sami sa sobom — primijeti glasno Kid iz mraka.

Poskočivši ko da ga je ujela zmija i dohvativši hitro revolver, Mark se okrenu i nađe oči u oči s Ysabelom Kidom, koji se učas stvori iz mraka.

— Idi k vragu, ti prokleti Pehnane. Umalo sam te ovako ustrašen ustrijelio, jer sam se jedva izvukao iz jedne vrlo neugodne situacije — reče Mark i spusti revolver u korice.

— Bogue, iz neugodnije nego i misliš. Njezin je brat cijelo vrijeme bio skriven iza grmlja i slušao sve što se razgovaralo — odgovori mu Kid.

— Hvala, Lon. Oni su se dogovorili da me Barbara odbije, a brat je došao da joj se nađe pri ruci — ako se ja slučajno s time ne složim. Vratimo se u logor da obavijestimo Dustyja o sve mu što se dogodilo.

Kad je čuo što se dogodilo Dusty se složio s odlukom

Marka Countera da se više ni ne pokušava približiti Barbari. Kad su to primijetili mlađi kauboji, odmah su se počeli jatiti oko Barbarinih kola, a glavni suparnici bijahu Vern Sutherland, Austin Hoffman i Burl Willock s Jackom Leforsom, koji se stalno yukao za Burleom Willockom kao njegova sjena. Dusty je nastojao da se rijetko nađu sva četvorica istodobno u logoru. Barbara je počela malo oćijukati s Redom Blazeom, ali bez uspjeha. Red se, poslije Markova iskustva s Barbarom, uplašio da bi djevojka sad mogla pokušati njega upecati a plašio se braka ko vrug tamjana.

I dok se Barbara zabavljala s mladim momcima iz pratnje, potpuno ignorirajući Dawn, njezin brat Edmond sprijateljio se sa starijim i ozbiljnijim kaubojima. Kako je stado napredovalo, on je fotografirao i skupljao materijal za knjigu generala Vindfalleta, ili za sebe osobno. Mnogi su se momci gurali pred objektiv pa je na to pristala i sramežljiva Dawn jer nije mogla odoljeti iskušenju da vidi svoju sliku. Goodnight mu je, pak zabranio da svoje fotografije snima odveć blizu stada, jer se bojao da bi bljesak magnezija kojim je Edmond osvjetljivao svoje objekte mogao uplašiti stoku.

Usput, putem, skupili su nešto zalutale i podivljale stoke koja na sebi nije imala žiga vlasnika, kako bi njima nadomjestili ona grla koja su poklonili Yamparikuhima, ili koja su zaklali i pojeli za vrijeme putovanja. Goodnight je svim silama nastojao zadržati stado u istom brojnom stanju, oko tri tisuće i pet stotina grla. Tako, nadao se, neće odveć osjetiti gubitke koje će sigurno pretrpjeti pri prijelazu preko Staked Plainsa.

Svakog je dana Goodnight bio sve svjesniji kako će uskoro morati otkriti svoju namjeru da stado povede preko Staked Plainsa. Već je bio primijetio da su Ahlen, Sherman i Ames počeli noću pomno promatrati zvijezde da utvrde idu li dobrim putem. Uskoro će dvoumiti idu li dobrim smjerom i početi će rogoboriti. Stoga je valjalo da im on sam sve razloži, prije nego što otkriju da idu pogrešnim smjerom i izgube u nj povjerenje.

Crni su se oblaci vukli nebom kad je Goodnight ostavio Dustyja da pripremi stado za noćenje. Otišao je u obilazak stada prije nego podivlja oluja. A čim se vratio u logor, uputio se da ljudima objasni svoju odluku.

Pošto je ostavio konja s remudom, Goodnight se uputi prema logoru. Odmah je primijetio da se dogodilo nešto neugodno. Inače, osim straže i noćobdije, svi su momci obično čučali oko vatre, jeli, šalili se, vrijeđali ili zadirkivali kuhara zbog loše hrane, te prepričavali zgode i nezgode koje su tog dana doživjeli. Sad svi bijahu tihi, podijeljeni u tri skupine. Ljudi s ranča G i s ranča OD okupili su se oko Dustyja. Iza njih u drugom skupu stajao je Edmond DeMartin s Heenanom. Osim trojice kauboja s ranča D4S koji bijahu s Billyjem Jackom na noćnoj straži uz stado, svi ostali kaubojski iz Mineral Wellsa tvorili su treći skup.

— Udvostručio sam noćnu stražu — obavijesti Dusty Goodnighta čim je pukovnik stigao do logorske vatre.

I prije nego je itko drugi mogao prozboriti i riječi, istupi Ahlen: — Tko je odlučio da stado ide preko Staked Plainsa, pukovniče? — upita taj krupan i staložen čovjek.

— Oprostite, pukovniče — javi se DeMartin i nastavi: — Mislio sam da ste svojim ljudima rekli kojim putem idete, inače im ne bih pokazao put na svojoj zemljovidnoj karti.

— Slušajte, pukovniče, mi moramo brinuti o stoci svojih gazda u ovom stadu i ne želimo da pocrkava u pustinji, a poslije da mi za nju odgovaramo — pridruži se Sherman Ahlen.

— Vaše gazde nemaju svoje stoke u ovom stadu — reče mirno, glasno i jasno, Goodnight svim gonjčima u pratnji.

Čulo se tiho gundanje. To su prosvjedovali kaubojski iz Mineral Wellsa. Ahlen i Sherman se značajno pogledaše, a onda se opet okrenuše prema Goodnightu. Ostali su napeto čekali što će se dogoditi. Kaubojski oko Dustyja bijahu spremni na najgore, jer situacija je bila eksplozivna i valjalo je biti vrlo oprezan.

— Mi vas ne razumijemo što hoćete time reći, pukovniče — upita Sherman

uljudno, ali odlučno, zahtijevajući objašnjenje.

— Eto, prije polaska stada vaši su gazde prepisale na mene svoju stoku, tako da je mogu prodati kao da je moja — objasni im Goodnight.

— A vi, pukovniče, mislite da ćemo uspjeti da predemo tu pustinju sa stadom? — upita staloženim glasom Ahlen.

— Jedino tako i nikako drukčije možemo stići u Fort Sumner prije Chisuma, i siguran sam da ćemo uspjeti. Chisum nas je pretekao, jer je pošao utrdom stazom koju smo otkrili Oliver Loving i ja. Ima tjedan dana prednosti pred nama, pa ga nikad ne bismo stigli pođemo li mi za petama. Naša je jedina nada da ga pretekemo i stignemo prije njega u Fort Sumner, prijelaz preko pustinje Staked Plains.

— Ali, mogli biste izgubiti cijelo proketo stado — opomenu ga Sherman.

— To moram riskirati — odvрати Goodnight.

— Ja sam nekako naslućivao što ste odlučili već od sama početka — prizna otvoreno Ahlen.

— Od one večeri kad se Kid vratio k stadu iz grada — ispravi ga Goodnight.

— A zašto nas odmah niste upoznali s vašom odlukom? — upita Ahlen.

— Među vama je bilo mnogo mladih i neiskusnih gonjča, a ja sam želio da se prvo naviknete na tu vrstu posla, da ga naučite i vidite da to nije tako teško kako vam se moglo prvi čas učiniti. Sad ste vrsni stočari i gonjči i ja imam u vas puno povjerenje. Jer, da ga nemam, nikad ne bih odlučio da s vama i stadom krenem preko Staked Plainsa, nego bih samom sebi rekao: »K. vragu i taj ugovor s vojskom«. Nadam se da i vi imate u mene puno povjerenje.

— Zna li Dawn Sutherland za tu vašu odluku? — upita Edmond DeMartin.

— Od prvog dana. Saopćio sam je samo njoj da bi se na vrijeme mogla vratiti kući, ako želi, dakako. Odgovorila mi je da joj to nije ni na kraj pameti — odvрати Goodnight.

— Mi idemo preko Staked Plainsa u svakom slučaju, jer kaubojski s ranča G

i ranča OD neće nikad Chisumu pružiti priliku da ih izigra — dodade Dusty, a ljudi potvrdiše povicima njegovu odluku.

Dusty je namjerice naglasio da će stado poći dalje bez obzira na odluku kauboja s drugih rančeva. Znao je dobro da ni jedan kauboju neće dopustiti da goniči s drugih rančeva preuzmu brigu o njihovoj stoci.

— Nikada! — poviče Red Blaze znajući na što cilja njegov rođak Dusty Fog.

— Možda nekome od vas to ništa ne znači da ga Chisum izigra i dospije prije nas u Fort Sumner te proda stoku koju je ukradio s ranča njegova gazde, ali meni znači — doda Mark Counter.

— Ta prokleta hulja možda goni našu stoku na prodaju — reče Ames istupivši ispred ostalih.

— Nema tu nikakvih možda, to je sigurno — dometnu Kid

— Ako je tako, ja sam za to da nadmudrimo čelavu hulju i da mu oduzemo našu stoku — reče Ahlen srdito.

— I ja. I već se sad veselim kakvo će lice napraviti kad ga tamo dočekamo — pridruži im se Sherman.

Sad je već napetost među kaubojima popustila. Nema tog kauboja koji ne mrzi kradljivca stoke kao svog najvećeg neprijatelja. Pomisao da će uhvatiti Chisuma i domoći se opet stoke koju je ukradio njihovim gazdama, raspoložila je kauboje.

— Međutim, gospodo, vi ste zaboravili da i mi putujemo s vama, moja sestra Barbara i ja. Ja se ne plašim mukotrpna putovanja, ali lijepa žena poput Barbare ne bi smjela biti izložena takvoj patnji — izjavi Edmond DeMartin i zaštitnički zagrlj svoju sestru.

Barbara je polagano i molećivo pogledala jednog po jednog kauboja s tužnim izrazom lica kao da sve te krupne momke ponizno i čedno moli da je zaštite. Iako su Dusty i Goodnight prozreli tu izvještačenu predstavu, znali su da će Barbarin pogled ranuti ostale momke i to osobito one željne ljubavnih pustolovina, te da će Edmond DeMartin dobiti podršku većine momaka.

— Dovraga, to ne smijemo dopustiti — povika zažareno Willock, kojega je Barbara nagradila smiješkom za njegovu odanost.

— Zacijelo ne! — brzo doda Austin iz straha da ga njegov suparnik ne izigra i zadobije simpatije lijepe Barbare.

— Ja sam vas upozorio, Edmond, da je ovo putovanje opasno, ali vi ste bili odlučni da pođete s nama. Sada valja da nosite i posljedice — podsjeti Goodnight Edmonda DeMartina.

— Ali, niste mi rekli da idete preko Staked Plainsa. Ne, ja ne smijem riskirati Barbarin život radi vašeg uspjeha.

— Mi ćemo poći s vama da vas štiti-mo — izjavi Willock uz podršku ostalih mladaca.

— A stado? — upita ih Ahlen.

— K vragu i stado! Sustići ćemo vas čim ove ljude dovedemo na sigurno mjesto. Ja i Jacko... odgovori mu Willock još uživajući u pogledu prekrasnih Barbarinih očiju.

— I ja idem s vama — odlučno će Austin.

— A zašto, molim te? Želiš li pomagati fotografu dok bude slikao kako vas Indijanci skalpiraju? — upita ga Dusty, jer je Edmond DeMartin podučavao Austina kako se barata s foto-grafskim aparatom da bi mogao slikati Edmonda i njegovu sestru s ostalim članovima pratnje. — A upravo to će vam se i dogoditi, momci, pokušate li se probiti sami prema sjeveru, pa čak i natrag prema istoku.

— A zar nas dosad nisu ostavili na miru, Kid? — prosvjedova Austin i obrati se Ysabelu Kidu misleći kako će poći na zabavno putovanje s lijepom Barbarom.

— Jesu, jer nisu imali dovoljno ratnika da nas sve skalpiraju. A budete li sami, nećete se baš s njima jako sprijateljiti. Ne, odista, nemate nikakvih izgleda da se probijete sami — objasni im Kid.

— Glupost! To ti misliš tako, Kid! — povika Jacko.

— Ne bi ti škodilo da i ti tako misliš, dulje bi živio, ti i Barbara DeMartin. Ta gospodica neće više biti tako

lijepa kad joj Indijanci ogule skalp s glave — odvрати mu Kid ozbiljno.

— A kad biste vi, Lon, pošli s nama kao vodič — usudi se predložiti Edmond DeMartin.

— Što mi nije ni na kraj pameti, čak kad bi vas to i spasilo. Ja radim za pukovnika Charlesa Goodnighta, što je vama dobro poznato, kao i svi ostali kauboji u pratnji ovoga stada. Nikada ne bih pogazio svoju riječ koju sam dao pukovniku i kako se vi, a tko ste uopće vi, usuđujete i pomisliti da bih je pogazio samo za to da bi neki neznanac, kojega smo pokupili putem, mogao spasiti svoju kožu.

— odvрати Kid i pogleda ga prezirno.

Kad su to čuli, ostali se kauboji također povukoše. Ostaviti stado, i to još zbog nekog probisvijeta i njegove sestre, bila bi doista najveća izdaja za svakog kauboja. Ne, to se ne bi usudili učiniti ni najlakomisleniji momci kao Willock, Jacko ili Austin. Osjetivši kako se kolebaju, Dusty odluči da im pruži priliku da se časno izvuku.

— Dobro, gospodine Edmonde — poče Dusty obraćajući se DeMartinu, ali zapravo govoreći kaubojima: — Čuli ste sve što ste željeli, no ako želite vaše živote izložiti opasnosti... izvolite... mi vas ne zadržavamo i puštamo ova tri kauboja da vas prate.

Sad je sam fotograf osobno morao odlučiti o svojoj sudbini. Odluči li da pođe, ta njegova tvrdoglavost ugrozila će ne samo svoj nego i sestrin život. Kao i Dusty, i DeMartin je osjetio neodlučnost u trojice kauboja.

— Ako mislite da je to opasno... — poče zamuckujući DeMartin.

— Kunem vam se, a ne da mislim — reče iskreno Kid.

— Onda ostajemo s vama — odluči u trenu fotograf. — Ali, bit će vam teško — upozori ga još jednom pukovnik Goodnight. — Nedostajat će nam vode a uvijek ćemo najprije napojiti konje a tek onda podijeliti ljudima ono što ostane. Samo tako možemo stići na drugu stranu Staked Plainsa.

Pozorno promatrajući Edmonda DeMartina Dusty ne primijeti nikakve promjene na njegovu licu, ali Barbara se doimala vrlo uzbuđena i kao da je željela nešto reći. No, brat je

strogo pogleda i ona brzo zatvori usta. Okrenula se ljutito na peti i krenula čvrstim koracima prema svojim kolima. Promrmljavši nekakvu ispriku, Edmond DeMartin pođe za njom.

— Večera je gotova, momci — povika Rowdy u taj čas.

— Hajdemo, momci, valja da se udebljamo prije nego udarimo preko Staked Plainsa, — pozva Mark kauboje na večeru.

XI

Jedva se izvukosmo — uzdahne Dusty dok su on i Goodnight promatrali ljude kako trče prema Rowdyjevim kolima na večeru.

— Jedva — prizna iskreno Goodnight. — Ja sam namjeravao upravo večeras ljudima reći svoju odluku. Samo, eto, taj me je fotograf pretekao.

— Zašto mi je, ujače Charlie — reče pokunjeno Dusty.

— A što se zapravo dogodilo? Kako je uopće došao na ideju da okolo pokazuje zemljovid? — zanimalo je Goodnighta.

— Sve je počelo tako bezazleno. DeMartin je objašnjavao ljudima gdje se otprilike nalazimo, a njegova je sestra iznijela zemljovidnu kartu i zamolila me da joj pokažem koliko nam još treba do Fort Sumnera. Nisam joj mogao slagati kad su uza me stajali Swede Ahlen i Sherm Sherman. Čim sam joj pokazao gdje se nalazimo, svima je bilo jasno da smo skrenuli sa staze koju ste utrljali i Oliver Loving.

— Valjalo je da ih prije upozorim — reče Goodnight.

— Na kraju je ipak ispalo dobro — dometnu Dusty.

— Srećom, Edmond je shvatio kako je preopasno da sami pođu natrag bez te trojice ili četvorice kauboja.

— Imaš pravo, sve je dobro što se dobro svrši — složi se Goodnight kimnuvši zamišljeno glavom, te nastavi: — A oni bi se vjerojatno potukli zbog Barbare prije nego što bi prešli i divlje mlje. Dobro si učinio što si ih razd-

voľio da ne rađe zajedno, jer nikad ne znaš što tim vragovima može pasti na pamet.

— Čini mi se da je oluja prošla — primijeti Dusty pogledavši u nebo.

— Prošla je prema sjeveru. I ne mijenjaj temu razgovora, čuješ li? — upozori ga Goodnight.

— Oprosti. No što dalje odmaknemo, postoji manja vjerojatnost da će nas Haydenovi ljudi stići.

— Možda. A možda Hayden misli da to nije više ni potrebno kada je njegovo stado s Chisumom već odmaklo daleko ispred nas. No, svejedno, neka Kid ipak malo pripazi da nas netko ne slijedi.

— Upozorit ću ga — obeća Dusty. Istog trena počeo je padati i prve kapi kiše, a Dusty reče: — Kiša! Ogrnut ću svoju riblju kožu i odjahat do stada.

Malo poslije, zagrnut žutim kišnim ogrtačem od voštana platna, na kojem bijaše naslikana riba kao zaštitni tvornički znak, Dusty je odjahao u obilazak noćne straže. Već je iz daljine primijetio da su se ljudi bili pripremili za nevrijeme i svi su bili zagrnuti kišnim ogrtačima. Billyju Jacku, Vernu i Narthu, koji nisu bili u logoru u vrijeme razjašnjavanja s DeMartinovima, rekao je da je stado promijenilo smjer putovanja. Billy Jack je to i očekivao, pa je zlokobnim glasom počeo jadicovati kakva ih grozna smrt čeka, a Vern se nije mogao načuditi kako je njegova sestra cijelo to vrijeme mogla šutjeti i ne odati tajnu ni njemu, svom bratu. No nitko od njih ni jednog trenutka nije pomislio da je to loša odluka. Nisu ni trena posumnjali u neuspjeh.

Kiša je padala cijeli tjedan, ali stado se neprestano probijalo sve dalje prema zapadu. Kišno im je vrijeme s jedne strane i dobrodošlo. Svi su momci bili prezaposleni i nisu imali vremena previše razmišljati o Goodnightovoj odluci, a osim toga, Barbara, zbog kiše, nije silazila iz svojih kola, pa se mladi momci nisu psili da bi zasjenili suparnika.

Kroz cijelo to kišno razdoblje, Rowdy i njegov pomoćnik Turkey, pravili su čuda. Svakog su dana, unatoč proloima oblaka, uspjeli pripremiti dva topla obroka i cijelo more kipuće kave

koju su momci sa zahvalnošću srkali čim bi uhvatili malo slobodna vremenca.

Napokon kiša prestade padati, a sunce kao da je htjelo nadoknaditi sve one dane što nije grijalo, upeklo je u mokru zemlju.

Jedna je vijest razvedrila i kaubojce. Svi su bili uzbuđeni kad su čuli da se nalaze samo jedan dan putovanja od South Concha. Već nekoliko dana napredovali su gotovo mileći da bi stado što dulje paslo i udebljalo se na sočnim zelenim pašnjacima. Goveda su ojačala i dobro se potkožila za prije-laz preko negostoljubivih pustinjaških duna Staked Plainsa. A to je pukovnik Goodnight i želio.

— Mogli bismo odmah udariti ravno naprijed, mislim, sutra izjutra — predloži Dusty dok su promatrali stoku kako se sprema na počinak.

— A, ne. Potreban im je odmor da se dobro najedu i napoje. Ostat ćemo ovdje četiri dana — odlučit Goodnight.

— Samo, nemoj zaboraviti, ujače, što više budemo ljenčarili na jednom mjestu, to će momci imati više vremena da razmišljaju u tegobnom putu što ih još čeka. Nećemo ih moći zaposliti cijelo vrijeme — opomenu ga Dusty.

— Neću zaboraviti, ne boj se. Odmor će ipak dobro doći i ljudima i životinjama, a ja se uzdam u tebe da im nećeš dopustiti da se previše izležavaju — odgovori Goodnight i nasmijsa se Dustyju.

— Što se tog tiče, možeš biti miran. Zaposlit ću ih da što manje misle o Staked Plainsu i o ... Barbari — odvratit Dusty odlučno.

— Ja ću, pak, povesti Sweda Ahlema, Shermana i po jednog momka sa svakog ranča iz Mineral Wellsa s Kidom u izviđanje. Tako će ti ostati manje ljudi u pratnji, pa ćeš za svih lako naći posla — reče Goodnight.

— Odlično. Povedi, molim te, i Austina sa sobom, pa ću imati jednog ljubavnika manje na brizi — zamoli ga Dusty.

— Mogao bih ih sve povesti, ali...

— To bi bilo preupadljivo, a valja povesti ljude koji će nešto i naučiti od onog što vide. Ja ću se već snaći s ostalima, ne brini.

• Kako se stado spremalo za noćenje u blizini South Concha, momci su jedan po jedan prilazili logorskoj vatri i čekali večeru. Kad je rečeno da će neki od njih poći u izviđanje jedino Austin nije bio zadovoljan. Bilo mu je jasno da će njegovi suparnici steći prednost ulagujući se Barbari, ali morao se pokoriti zapovijedi glavaara gonidbe.

— Bolje oni nego mi — zaključio je Vern. — Mi i nećemo imati puno posla. Malo ćemo jahati oko stada i paziti da se stari, dobri junci dobro utove.

— Ne vjerujem da ćemo baš tako dobro proći. Zar misliš da je to sve što će nam dati da radimo? — upita Dawn gledajući ispod oka na Dustyja.

— I još neke sitnice — dobaci Dusty uz smiješak kad je opazio da ga djevojka kradomice pogledava.

— Da niste možda štogod zaboravili, kapetane Fog? — upita podrugljivo Billy Jack Austija koji je na Dawnin izazov nabrojio gomilu poslova.

— Ako kaže DA, bogme će me čuti — prošapta Dawn u uho kauboju koji je do nje stajao.

— Oni se uvijek sjete još neke sitnice u posljednji čas, pazite što vam kažem — dometnu Billy Jack.

— U svakom slučaju ujutro ćemo se dulje izležavati. Ah ja sam u posljednjoj smjeni straže — zavapi Dawn kao da je željela reći kako je progoni nesreća u životu.

Idućeg je jutra većina momaka ustala kasnije nego obično. Goodnight je sa svojima odjahao u ranu zoru, a oni što su ostali uz stado dokono su jeli doručak. No Barbara nije propustila priliku da se ne pokaže u punom sjaju pred preostalim kaubojima. Odjenu la je bijelu bluzu nabranu na grudima i jahaću suknju. Uputila se u pratnji brata i Heenana prema logorskoj vatri, dobacivši očaravajući osmijeh Dustyju.

— Ja bih rado pošla jahati, da li biste dopustili nekom od vaših momaka da me prati, kapetane Fog? — upita umiljato Barbara.

— Idem ja... — javilo se nekoliko glasova člednom.

— Dawn će poći s vama, gospodice... — odredi Dusty.

— A ne bi li mogao neki od momaka? Ja veoma cijenim Dawn, ali... — poče Edmond DeMartin.

— Dawn je osoba u koju imam neograničeno povjerenje. Dawn, ponesi i pušku, možda naletiš na neku divljač — nije se dao smesti Dusty.

— Dobro — odgovori kratko Dawn, pa se obrati Barbari: — Hajdemo curo, izabrat ću ti konja iz remude.

— Hvala vam, ali gospodin Heenan mi je posudio svojeg. Već je osedlan i čeka me — odvrati Barbara nadmenim glasom.

— Hajde, momci, vrijeme je da prionete uz posao. Već je skoro podne, a još niste ni započeli radom. Rođače Red, povedi ljude i vrati noćnu stražu prije nego Billy Jack umre od gladi.

— Razumijem, rođače Dusty. Vern, Jakko, Burle, Spat, brzo na konje — zapovijedi Red.

Gledajući za njima, Dusty baš nije bio siguran da li je mudro postupio što je svu trojicu suparnika poslao zajedno. No nadao se da će ih Red i Spat znati primiti i držati na oku.

A Dawn baš nije bila ushićena Barbarinim društvom i zadaćom koja ju je zapala. Ma koliko je pokušavala da se sprijatelji s Barbarom, ova nije prihvaćala prijateljstvo. Cijelo su vrijeme jahale uglavnom šutke, i tako se primakle stadu. Dawn je pokušala poći drugim smjerom, no Barbara ju je zamolila da pridu bliže stadu kako bi mogla bolje vidjeti goveda. Odmah ih je ugledao Burle Willock i pojahao im u susret. Skinuvši šešir, naklonio se duboko preko svoga sedla gotovo dodirujući nosom ostru grivu.

— Kako ste, Mis Barbara? Drago mi je što ste nam došli u pohode — pozdravi je kavalirski Burle Willock.

— Bože, koliko je tu stoke! A što ćete učiniti ako vam neko grlo pobjegne? — izazivala je Barbara užarenog kavalira.

— Vratimo ga natrag gdje mu je mjesto. Mogu vam pokazati — uhvati se na lijepak revni Willock.

No prije nego što je mogao ispuniti to obećanje, dojahao je u galopu i Vern a za njim se požurio i Jacko.

— Dobar dan, Miss Barbara! — pozdravi je Vern i zaustavi konja u mjestu kao ukopan.

— Mali, tvoje je mjesto na drugoj strani stada — zareži na Verna Willock.

— Pa što? Ni tvoje mjesto nije ovdje — izazovno odvrati Vern.

— Bježi natrag na svoje mjesto, mali — isceri se Willock Vernu u lice dojahavši tik do njegova konja.

— A tko si ti da meni zapovijedaš? — pobunio se Vern.

— Tornjajte se obojica, dolazi Red! — upozori ih povišenim glasom Dawn.

— Ma što se ti mali tu prsiš? Sada nema Dustyja Foga da te štiti — posprdno će Willock ne obazirući se na upozorenje da dolazi Red.

Dawn nije dospjela ni otvoriti usta, a Vern se već bacio na Willocka. U grčevitu zagrljaju obojica padoše sa sedla i kotrljajući se po zemlji nastavili se tući. Dawn brzo skoči na zemlju te potrča da ih rastavi.

Willock svom snagom odgurnu djevojku koja ga je uhvatila za ruku. Dok je padala nauznak, vidjela je kako je Vern šakom udario Willocka posred lica. Willock posrne, no čim je ponovo uspostavio ravnotežu, nasrnu na Verna. Uхвати ga za zapešće, privuče bliže k sebi i odalami tako da se Vernu sve zavrtjelo u glavi te on posrćući padne i otkotrlja se u travu. Pokuša se podići na noge pogledavajući Barbaru koja je mirno sjedila na svom konju i sve to promatrala s krajnjim nehajem i gotovo zaboravi na Willocka koji je jurnuo prema njemu da ga dokrajči.

No, izjalovila mu se namjera. Red Blaze je stigao na vrijeme. Pričalo se da je nagle naravi i da voli tučnjave, no nije podnosio nered na poslu. Stoga je odlučio smjesta prekinuti tu borbu.

Ne obazirući se na Jacka, hitro je sjahao i potrčao do Verna i Willocka. Najprije je ramenom odbacio Willocka u stranu i prostro ga po zemlji koliko je dug i širok, a zatim se okrenuo hitro kao vidra prema Vernu. Izmaknuvši njegovoj desnoj ruci. Red uzvratit udarac i mladać uzmaknu ljuljajući se poput pijanca. Ponovno se okrenuo da dočeka Willocka, no to nije bilo potrebno. Willock se naglo pretvorio u miroljubivo janje.

No tu je bio i Jacko, inače dobar radnik, ali priglup i odan svojim prijateljima. On je smatrao borbu između Verna i Willocka obračunom goniča s ranča D4S s goničima s ranča 22. Stoga pritrča u pomoć Willocku i izvuče kolt. Red se poboja da bi pucanj mogao poplašiti stoku, pa nije ni trenu oklijevao. Skočio je na Jacka upravo u trenu kad je ovaj htio na nj uperiti svoj revolver, te ga udario nogom u slabine. Zastenjajući od užasna bola, Jacko ispusti kolt i sruči se na travu.

— Dosta! — zaurila Red i uputi se prema Willocku: — A tebi ako nije dosta, dođi da se ti i ja ogledamo.

Willocku je očito bilo dovoljno, jer je samo potresao glavom. Znao je dobro da je Red tvrd orah. Mnogo tvrdi od Verna, pa je, da bi izbjegao poraz pred Barbarinim očima, odbio Redov izazov.

— Nemam ja ništa protiv tebe Red. Ja i Vern... — počeo se ispričavati Willock.

— Na konja i natrag u logor, smjesta! Reci Dustyju da mi pošalje tri momka — prekinu ga strogim glasom Red.

— Dobro, dobro — promrmlja Willock namrgođeno, a da se nije ni osvrnuo na svoga prijatelja Jacka koji je stenjao na zemlji.

— Juupii! — povika Vern ustajući na noge. — Znaš Red, udaraš snažno kao i moj otac.

— Hajde, pazi na stado dok mi Dusty pošalje zamjenu. Odluta li neko grlo, teško tebi — zaprijeti mu Red.

Tad se istom okrenuo prema Jacku. — Oprosti, stari, ali morao sam te udariti da ne pripucaš iz tog tvog revolvera.

— Odbij! Ne diraj me! — promrmlja kroza zube Jacko, cijelo se vrijeme držeći za slabine. — Ja ću ti se već...

— Na konja i natrag u logor, i ti! Otiđi do Rowdyja da ti da nešto protiv bolova — reče strogo Red kao da ne opaža Jackov bijes.

— Već ću ti ja to vratiti, ne brini... — počeo prijetiti Jacko, a onda zastenja i odskočivši do konja, pope se na sedlo i odjaha za Willockom.

Namrštena i ozbiljna lica, Red pogleda u djevojke. Dawn je pošla do konja i uzjahala.

— A vi dvije, ako nemate pametnije-
ga posla, udaljite se od stada. Odlazite
da vas ne vidim — povika Red srdito.

— Kako se usudujete, vi... — poviče
Barbara.

— Šutite, Red ima pravo. Idemo —
izdera se na nju Dawn tako da se Bar-
bara nije usudila završiti rečenicu.

Djevojke se pogledaše, a u očima im
sijevnu iskra neprijateljstva i mržnje.
Barbara prva popusti, slegnu rameni-
ma, okrenu konja i odjaha za kaubojima
koji su se vraćali u logor.

— Glupani — reče Dawn s uzdahom
prije odlaska.

— Zar i ja? — upita Red nasmiješiv-
ši se.

— Ah, i ti, samo što sam ja to misli-
la na svoga brata i Willocka. Da nisi
stigao na vrijeme, Vern bi dobio
grdne batine.

— I dobit će ih obojica, samo kad
Dustyju kažem što se dogodilo. Vratite
se u logor Dawn. Zao mi je jedino što
sam morao udariti Jacka.

— Žali on sam sebe i to je dovoljno.
Morao si ga spriječiti. Mora biti sre-
tan da ga nisi ustrijelio. Budi siguran
da se mi dvije ovamo više nećemo
navraćati.

Kad je prestigla Jacka, Dawn mu
poče objašnjavati što bi se sve moglo
dogoditi da je povukao revolver. Jak-
ko se samo pospršno nasmiješio, a
Dawn odluču kako je najpametnije
da to više ne spominje. Ostavila ga je
i dojahala do Barbare. Stigla je upra-
vo u trenutku kad je Barbara rekla
Willocku: — Ne, on nema pravo da s
vama tako postupa. Sramota da... —
prekine razgovor Barbara čim je ugle-
dala Dawn pokraj sebe.

— O, ne, neću mu ja to zaboraviti —
prijetećim glasom obeca Willock.

— Ne smijete mu se zamjeriti, Bur-
le. Ne zaboravite da je njegov ujak
glavar gonidbe, a njegov rođak vođa
pratnje stada — opomenu ga pakosno
Barbara ne bi li još jače raspirila raz-
dor među kaubojima u pratnji.

— Da. Goodnight i njegovi nećaci
upravljaју ovim stadom kro da je nji-
hovo — složi se Willock.

— I to vrlo dobro — ubaci Dawn
spretno ujahavši između Barbarina i
Willockova konja.

— Ovisi... — zagunda Willock u znak
prosvjeda.

— A o čemu to ovisi? — upita Dawn
hineći znatiželju.

— O tome, koliko si s njima prija-
teli. Neke od nas oni baš jako ne vole
— odgovori kauboj.

— Što hoćeš time reći? — upita ga
Dawn.

— Pa, samo pogledaj tko je ostao uz
stado, a koga šalje natrag u logor —
odvrati joj Willock.

Tog trenutka ugledaše Dustyja kako
jaše prema njima. Zaustavivši konja,
iznenađeno upita Willocka zašto on i
Jacko nisu uz stado.

— Možda bi trebalo da im to ob-
jasniš — obrati se Willock Dawn uvri-
jedeno.

— I hoću, kad se ti ne usuduješ. Po-
tukli su se s Vernom. Vern je ošao uz
stado. Vern je prvi počeo... — pričala
je Dawn, ali se na njoj vidjelo kako
je vrlo uzbuđena i da joj riječi zapi-
nju u grlu.

— Samo su se šalili i ne treba od
buhe praviti slona — umiješa se Barba-
ra zavodnički se nasmiješi Dustyju, a
onda se odjednom namršti: — Ali vaš
je rođak vrlo grub. Nije ga smio tako
krvnički udariti, jadnog Jacka. Udario
ga je nogom točno u... — tada zašuti i
čedno obori pogled kao da ju je stid
reći gdje je to Red udario Jacka no-
gom.

— Jacko je htio povući na Reda —
objasni Dawn, a Willock ljubomoran
što se Barbara umiljava Dustyju i štiti
Jacka, potvrdi kimnuvši glavom da
je istina što kaže Dawn.

— Onda je dobio što je tražio. Dobro
je i prošao — zaključi mirno Dusty. —
A što se zapravo dogodilo?

— Red je poslao Jacka i mene u lo-
gor da kažemo da pošalješ dva druga
kauboja za zamjenu...

— Tri kauboja da vas zamijene —
ispravi ga Dawn oštro. Nije odmah
vratio i Verna jer se bojao da se opet
ne počerupate.

— Ispravno. Čini mi se da ste previ-
še besposličarili. Valja vas bolje upo-
sliti, pa vam neće padati na pamet
gluposti — reče Dusty.

Willock ništa ne odgovori jer je do-
bro poznaо Dustyjevu narav. Bilo
kako bilo, on, Vern i Jacko ispaštati će

DJEVOJKE!

tina

JE REVIJA ZA NAS

tina

JE REVIJA SA STRIPOVIMA

tina

PIŠE O NAŠIM RADOSTIMA

tina

PIŠE O NAŠIM BRIGAMA

tina

PIŠE O NAŠIM TAJNAMA

u TINI ćeš naći sebe

u sebi ćeš naći TINU

zbog ludosti koju su počinili, a samo stoga da bi se dodvorili lijepoj Barbari.

XII

Idućih dana Dusty ih je toliko uposlio da su uvečer padali s nogu od umora. Nisu imali vremena, a ni volje da bace i jedan pogled na lijepu Barbaru, izvor njihovih nedaća i njihova suparništva. Dusty je nasamo očitao jednom po jednom bukvicu i rekao im u lice što misli o njihovoj vladanju i pameti. Ni jedan nije uživao u tom razgovoru. Jacko se sasvim pokunio, a Vern i Willock su obećali da će se popraviti. I doista, činilo se kao da nastoje održati zadanu riječ. Ako je Barbara ikad i poželjela da ponovno pođe na jahanje, nije se to usudila više ni spomenuti.

Budući da je stado bilo spremno za težak i naporan prijelaz preko Staked Plainsa, četvrtog je jutra još samo valjalo podmazati kotače DeMartinovih kola.

Da bi se uvjerio da li su se uistinu Vern, Willock i Jacko popravili, Dusty je zapovjedio da baš oni isprazne fotografova kola. Dakako, pod Markovim nadzorom jer je znao da tako sigurno neće planuti svađa među suparnicima. Premda su se Vern i Willock mrštili jedan na drugog i nisu razgovarali, pravili su se kao da su zaboravili na razmirice.

Dok su iz DeMartinovih kola iznosili kutije i kutijice, Barbara se neprestano oko njih motala. Jedna je kutija zazvonila poznatim staklenim zvukom, koji su Jacko i Willock prepoznali i odmah se značajno pogledali.

— Ovo nije posao za žedne — nabaci Willock značajno pogledavši Barbaru.

— Uistinu nije — složi se Jacko te obliže jezikom suhe usne i doda samozalno. — A mi pijemo samo vodu.

— Zar vam zaista daju samo vodu? — upita tobože iznenađena Barbara.

— Vodu i kavu. Pukovnik nam je najstrože zabranio i kap alkohola — potuži se Willock.

Tog trena pojavi se uz njih Mark i razgovor naprasno zamre. Nastavili su posao bez i najmanje svađe ili rjeckanja. I podvečer kad su vraćali DeMartinove stvari u kola, bili su mirni poput janjadi. No, dok su unosili jednu od kutija začuli su topot konjskih kopita kako se približava logoru. Obojica se trgnuše i okrenuše da vide tko to stiže u logor, a kutija im ispade iz ruku i padne na zemlju. Poklopac odskoči, a iz nje se istrese cijela hrpa ženskog donjeg rublja i velik, u kožu uvezan, album s fotografijama i to točno Dustyju pod noge.

— Prokleti nespretnjakovići... — srdito će Barbara, ali se odmah svlada kad je brat pogleda namršteno.

Sagnuvši se da pomogne pokupiti rasute fotografije, Dusty ugleda sliku koja je prikazivala vjenčanje i mladence, a na njoj Edmonda i Barbaru. Edmond je na glavi nosio cilindar i bio je odjeven u svečano crno odijelo, a Barbara bijaše u bijeloj vjenčanici s velom preko glave i kitom cvijeća u ruci. I prije nego što je Dusty dospio da dobro pogleda sliku, Barbara pograbi album i zatvori ga.

— Dopustite, ja ću to pokupiti — reče i spusti album natrag u kutiju.

— Oprostite Dusty — ispriča se brzo Edmond DeMartin: — To su obiteljske fotografije, a Barbara misli da nisu osobito uspjele. Posebno slike s vjenčanja našeg nećaka. Barbara je bila djeveruša, a ja kum. Užas jeste li ikad čuli naklapanja o pravu kuma na prvu bračnu noć s mladom?

— O, da — reče Dusty motreći budnim okom Verna i Willocka kako pomažu Barbari u skupljanju ženskog rublja. Potom se okrenu Edmondu: — Idem vidjeti kakve nam vijesti donosi pukovnik Goodnight koji se upravo vratio s izviđanja, — dometnu Dusty da bi se izvukao iz te mučne situacije.

— Smijem li poći s vama? — upita pristojno Edmond DeMartin.

— Izvolite — odgovori Dusty i zapovjedi konjušarima da se pobrinu za konje Goodnightove pratnje.

— Kako je bilo, ujače Charlie? — upita Dusty.

— Ni bolje, ni lošije nego što smo mislili — odgovori mu Goodnight. — Zemlja je još mokra, no svejedno su-

tra ujutro polazimo.

— Smijem li nešto predložiti? — upita Edmond DeMartin.

— Izvolite, molim.

— Ako Dusty nema ništa protiv, ja bih predložio da se ljudi večeras malo zabave.

— Kako?

— Čuo sam da Rowdy svira violinu i da je ponio sa sobom. Mogli bismo prirediti malu zabavu s plesom. Dakako, Barbara i Dawn su jedine plesačice, ali...

— Ne brinite, metnut ćemo trake oko ruke nekim momcima koji će plesati ženskim korakom. Tako će svi imati svoje partnerice — dometnu Goodnight.

— Ne razumijem vas — reče Edmond DeMartin.

— To je stari običaj u ovim krajevima gdje nema dovoljno žena. Nekim momcima zavezemo oko ruke traku i oni su »ženske« za vrijeme plesa, iako baš nisu jako ženstveni — objasni mu Dusty.

— No, večeras nek se zabavljaju kako znaju — reče Goodnight.

— Ja ću sve pripremiti, ujače Charlie — reče Dusty.

— Slažem se, zamoli Barbaru i Dawn da ti pomognu — dometnu Goodnight.

Momci su vijest o zabavi dočekali s ushitom. Dusty ih je upozorio da noćna straža ne može sudjelovati u općem veselju. Znajući da je stoka ipak najvažnija, kauboji nisu prosvjedovali. Osobito kad su saznali da će sve smjene dospjeti da sudjeluju u zabavi.

Dawn te noći nije morala poći na stražu, a Dusty je pristao da djevojke same biraju plesače.

Ples je počeo rano uvečer i svi su se dolično vladali. Barbara je na sebi imala svoju izazovnu haljinu, u kojoj su je svi vidjeli one večeri kad je stigla u logor. Dawn je obukla svoju prugastu suknju koju je bila pripremila za dolazak u Fort Sumner. Rowdy je svirao svoju violinu, Turkey usnu harmoniku, a Swede Ahlen pratio ih je na puhaljci. Taj orkestar vjerojatno ne bi dobro pristajao u neki otmjeni hotel, ali nekritična publika zaplesala je uz njegove zvukove s poletom, ako već ne sa sluhom.

Sve je išlo kao podmazano; svi su bili dobro raspoloženi i veseli, čak se i Dusty oraspoločio. Činilo se kao da su Vern i Willock zaboravili na svoje razmirice. Uživjeli su se, koliko god su mogli, u svoje »ženske« uloge dopuštajući svojim partnerima da ih poslužuju i dvore te im donose lončice tople kave za okrijepu ili druge poslastice koje je za tu prigodu ispekao Rowdy. Činilo se da se čak i Heenan koji se inače klonio društva kauboja, pridružio zabavi pa je Dusty vidio kako donosi lončić s kavom i nudi ga Willocku u vrijeme stanke između dva plesa.

— Ja vam kažem, nitko nije dorastao Ahlenu u snazi u rukama — tvrdio je glasno Solly Sedak, s ranča F.

— A Mark Counter? — dobaci Red Blaze, te dodao: — Kladim se u pet dolara da je Mark jači.

— Što ti misliš, Ahlen? Hoćeš li mi pomoći da se obogatim na račun Redove oklade? — upita u šali Sedak.

Tad su se svi zainteresirali za okladu i dogovorište se da se Swede Ahlen i Mark Counter natječu u jakosti ruku.

Rowdy je donio svoj mesarski panj. Zauzevši položaj svaki sa svoje strane panja, natjecatelji položise laktove na panj i ukrstiše prste. Rowdy za tu priliku i sudac naložio je da se svi okupe oko panja prije početka borbe.

Svi su teško disali očekujući izvanredno ogledanje u snazi ruku, jer su protivnici bili podjednako čvrsti. Možda je Mark bio nešto jači, ali Ahlen je bio iskusniji. Uzbudjenje je prošlo gledateljstvo dok su minute prolazile, a oči sviju bijahu uprte u laktove i šake natjecatelja. Nastojeći da sruše protivnikovu ruku i Mark i Ahlen napinjali su se iz sve snage.

Dok se čulo tiho stenjanje i dahtanje protivnika, Willock potraži pogledom Barbaru i vidje kako se penje u DeMartinova kola. On se polako izvuče iz mnoštva i pođe za njom.

Smijeh, savjeti... uglavnom nepraktični i pogrešni... a čule su se i ponude za nove oklade. Galama je bila tolika da je zaglušila povike, kletve i tučnjavu iza DeMartinovih kola. Dusty je prvi shvatio da se ondje događa nešto

neugodno, iako nije odmah opazio da nisu svi oko logorske vatre.

Odjednom, Willock se pojavi teturajući iza DeMartinovih kola. Jedva uhvativši ravnotežu, udari šakom Verna koji je dotrčao za njim. Udarac je bio tako snažan da je mladića oborio na zemlju.

— Nemojte ga ubiti! — zavriskala je Barbara pojavivši se iza Willocka.

Ispjunuvši krv, Vern ustane i spusti ruku uz bok. U tren oka Willock zauzme napadački stav, uspravi se, potegne revolver i opali. Vern se zanjše i padne ploštimize na leđa.

Dusty pohita probijajući se kroz mnoštvo kao da ono i ne postoji, a Mark i Ahlen, spustiše ruke i prekinu svoje natjecanje. Svi su zaboravili na oklade i zaprepašteno buljili prema DeMartinovim kolima. Tada se svi uputiše za Dustyjem. Brže od ostalih Dawn je dotrčala do brata, klekla uza nj i rukama pokušavala zaustaviti krv iz rane na Vernovim prsima.

Napet i oprezan, a da nije učinio ni jedan prijeteci pokret, Dusty je stajao i hladno gledao u Willocka, koji nije odustajao od borbe. Opet je nategao otponac svog revolvera i postavio se raširenih nogu, njišući se pomalo, glupavo se smješkajući. Ali, Dusty nije vjerovao da je Willock pijan, bez obzira na to što se vladao i doimao kao natrčkan. Svi su šutjeli i čekali da vide što će Dusty učiniti.

— Što se dogodilo? — upita Dusty mirno.

— Momčić se prenaglo — odvrati Willock. Govorio je frljajući, ali se napijao da mu glas zvuči strogo i odvažno.

— Vern je mrtav! — zakuka Dawn pogledavajući Willocka i Dustyja.

— Htio je povući, pa sam ga zaustavio! — reče Willock.

— On nema revolvera. Korice su prazne — dometnu Red Blaze koji je čučnuo pokraj Dawna uz mrtva mladića.

Dusty je čuo ljutite povike iza sebe. Osvrnuo se za tren i vidio Nartha kako mu prilazi sa svim kaubojima s ranča G. Istodobno Jacko i još dvojica kaubojja iz Mineral Wellsa skupiše se zajedno. Dusty se tad sjeti da su svi stariji i iskusniji kauboiji iz Mineral

Wellsa vani uz stado na noćnoj straži. Začas je moglo doći do krvava obračuna što bi upropastilo cijeli pothvat. Jedna ružna i nepromišljena riječ ili pogrešan pokret i logor će postati prava klaonica.

— Ake je to točno... — započe mrko NARTH.

— Prepustite to meni — prekine ga u pola riječi Goodnight koji se tog časa postavio uz Dustyja, te se obrati Willocku: — Skloni taj revolver, Burle i kaži nam što se zapravo dogodilo.

— Znamo što se dogodilo, čemu trošiti riječi — čuli su se povici.

— Potegao sam kad je Barbara zavrištala. Odakle sam mogao znati da on nema revolvera? — reče Willock.

— Pa vidjeli ste kad mi ga je Vern posudio da ne idem nenaoružan u mrak u grmlje — dobaci mu Edmond DeMartin, koji se pojavio iz mraka i stao uz svoju sestru.

— A tako... — prijetecim će glasom NARTH i spusti ruku prema revolveru.

Snažni prsti, kao od željeza, pograbiše NARTHovu šaku zadržavši mu ruku na pola puta. Trgnuvši se od iznenađenja, NARTH se okrene i ugleda Mark Countera koji prošapta: — Polako, amigo, pukovnik će se pobrinuti da pravda bude zadovoljena.

Dawn je polako podigla glavu. Nije plakala, ali lice joj bijaše tužno, a oči su sijevale srdžbom. Pogledala je Goodnighta u oči i reče s gorčinom u glasu: — Kako ćete ga kazniti, pukovniče? On je ubio moga brata!

Ponovno se začu žamor. Svi su znali što piše u zadnjem članu ugovora koji su svi dragovoljno potpisali. Dusty je znao i vidio da su se već okupile dvije skupine iza njihovih leđa. Jedna s NARTHOM i polovicom Goodnightovih kaubojja, a druga se sastojala od Willockovih prijatelja i tražila je da ih predvodi Swede Ahlen, no on se još nije bio izjasnio.

— Što ti misliš, Swede? — upita Dusty Ahlena.

— Mogli bismo ga ščepati i... — počeo Austin.

— Zaveži, jer ću ti inače začepiti gubicu... — otrese se na nj Dusty, te nastavi: — Mark, povedi Austina, Eddyja i Spata u noćnu stražu, a Eph i Ross

neka pomognu Willyju Trinku oko konja u remudi.

— Brzo, na posao! — povika Goodnight koji je dobro znao što hoće Dusty.

Sporo i nevoljko ljudi ga napokon poslušase. Momci s Goodnightova ranča obično nisu pomagali konjušarima, ali Dusty je htio pokazati Ahlenu, time što ih je udaljio, da će se s Willockom postupati pravično.

Dusty se hitro osvrnuo oko sebe. Dawn je bez riječi klečala uz brata. DeMartinovi i Heenan stajali su po strani od dvije skupine. Barbara se doimala vrlo smireno. Gledala je nezainteresirano što se zbiva, kao da je se sve to ništa ne tiče.

Napetost kao da je malčice popustila poslije odlaska ljudi koje je Dusty poslao na noćnu stražu i u remudu. I tada je vjerojatno sve ovisilo o onome što će reći Swede Ahlen. Bude li se držao ugovora, Willockovi će ga prijatelji poslušati i pokoriti se njegovoj odluci. Ne bude li se držao ugovora, e onda, o tom Dusty nije želio čak ni misliti. Swede Ahlen je tog trenutka držao njihovu sudbinu u svojim rukama. Pogazi li svoju riječ i potpiše na ugovoru, Josh NARTH će sam htjeti zadovoljiti pravdu. Ali, dok su Willockovi prijatelji mogli pristati da Dusty i Goodnight riješe taj problem, oni nikad neće biti voljni da to učini neki gonič s nekog drugog ranča.

Cinilo se kao da vrijeme stoji. Minute su trajale vječnost prije nego što je Ahlen prozborio.

— Skloni taj revolver, Burle. — Povest ćemo nepristranu istragu o umorstvu — reče napokon Swede Ahlen.

— Lažete! — ispljunu Burle, te nastavi: — A da i ne lažete, koje mi koristi? Zar ne vidite što mi spremaju?

— Pijan je ko svinja. Čuvajte se. Vrlo je opasan kad se nalije — upozori ih Swede Ahlen pošto se postavio između Dustyja i Goodnighta.

Dusty i Goodnight se značajno pogledaše. Prema ugovoru nitko nije smio piti alkohol, a ni ponijeti ga sa sobom.

— Svi na svoja... — počeo Goodnight i učini pokret kao da će istupiti.

— Natrag, svi! — povika Willock uperivši revolver na trojku ispred sebe.

— Dosta mi je vas i vašeg stada! Odlazim! Tko će sa mnom?

— Nitko, a ni ti nećeš otići! — odgovori mu Goodnight.

— A tko će me spriječiti, molim lijepo? — posprdno će Willock.

— Ja! — odgovori Goodnight.

— Molim te, ujače Charlie, nemoj se u to miješati. Ljudima zapovijeda nadzornik. Ja sam dopustio da do tog dođe i valja da sam vadim kestenje iz vatre — reče blago Dusty.

Ali, što je bilo važnije, bez glavara gonidbe, stado ne može naprijed. Stoga je Dusty računao kako je bolje da njega ustrijeli Burle Willock, ako je već netko morao poginuti.

— Ubit ću svakog tko se pomakne — zaprijeti Willock.

— Onda ćeš morati to obećanje i održati — reče Dusty i koraknu.

— I ubiti obojicu — dometnu Ahlen koji koraknu uz Dustyja.

Willock neodlučno pogleda prvo jednog, pa onda drugog. Iako je bio pijan shvati da se sad više ne može nadati pomoći od svojih prijatelja. Znoj mu obli čelo.

Uz svaki korak naprijed koji su učinili Dusty i Ahlen, Willock se povukao korak natrag. Dustyju se učini da se revolverska cijev u Willockovim rukama počela spuštati prema zemlji u znak predaje, no tog trena odjeknu hitac. Pogođen u glavu, Willock se zavrti oko svoje osi, koraknu u grču prema naprijed i sruči se gotovo pred noge Dustyju i Ahlenu.

Dim je još kuljao iz cijevi Heenanova revolvera kad je izrekao: — Mislio sam da se sprema pucati.

XIII

Pogledavši ispod oka ljude iz Minerals Wellsa, Dusty se spremio da potegne revolver pokazujući li i najmanji znak neprijateljstva. Ni jedan se nije pomaknuo.

— Prokleti glupane! Upravo se htio predati! — zareža Ahlen na Heenana.

— Meni se učinilo baš obratno, a da je zapucao, cijeli bi logor planuo —

odgovori Heenan spremajući kolt u korice.

Naoko, Heenan je razborito postupio. Onog trenutka kad bi Willock pripucao, počeo bi pravi rat što bi dovelo u opasnost i živote nevinih osoba.

— Nemojte tako, Swede. Meni se činilo da je Willock htio baš u vas prvog pucati — javi se DeMartin.

Dawn je polagano ustala i pogledala tužnim očima u Dustyja. Budući da joj to nije bilo prvi put da se susretne s naprasnom smrću i da joj pogine netko od njezinih najbližih Dawn je svladala svoje osjećanje i držala se dostojanstveno. Onda se od Dustyja okrenula prema Barbari pogledavši je hladnom mržnjom.

— Zašto ga je ubio? — upita je Dawn.

— Ja... oni, oni su me slijedili. Otišla sam u kola da pomognem Edmondu. Htio je snimiti nekoliko fotografija za uspomenu. Pomislila sam da mi žele pomoći nositi foto-aparat... — zamuckivala je Barbara.

— I ja sam to mislio, a kad sam rekao da moram u grmlje, Vern mi je posudio svoj kolt — doda DeMartin.

— Tko je prvi počeo? — upadne Jacko.

— To sad više nije važno. Burle Willock je bio pijan. Tko mu je dao piti? — upita Dusty.

— Zar nije mogao ponijeti bocu sa sobom i čuvati je za ovakvu prigodu — reče DeMartin.

— Taj bi je već odavno bio istrusio — objasni Ahlen.

— Nitko nije imao ni kapi alkohola uza se, osim Rowdyja, a on kaže da je njegova boca gotovo netaknuta. Ostaje te još samo vi Edmonde.

— Kako se usuđujete i pomisliti da bi moj brat... — počeo žestoko Barbara.

— Dusty ima pravo, draga. Ja imam nekoliko boca, a ovo je preozbiljna situacija da bismo se time šalili, ali one su dobro zaključane u sanduku, a ja jedini imam ključ od lokota.

— Vi ste Burleu donijeli lončić kave, nije li tako — obrači se Dusty Heenanu.

— Jesam, dva. Pa valjalo je da podvorimo svoje plesačice kao pravi kavaliri — uz smijehak će Heenan.

— Heenan nema alkohola sa sobom. Nije imao ni prebite pare kad sam ga unajmio za vodiča, a ja sam odbio da mu dam bilo kakav predujam — ustvrdi DeMartin.

— Zapravo, ja sam za sve kriva! — zajeca Barbara i pogleda patetično u muškarce. — Svi ćete mene okriviti, ja to znam....

— Ni govora, gospođice. Nitko vama ništa ne predbacuje — pokuša je uvjeriti i utješiti Jacko.

— Ti su se momci zamrzili zbog vas... — počeo Dawn.

— Ja sam ih se poslije one tučnjave klonila koliko sam mogla. Svi to znaju. Izbjegavala sam ih. A večeras sam baš ja predložila da plešu kao ženske, tako da s njima ne bih morala plesati. I to svi znaju — jecala je sva u suzama Barbara.

— Svi to znamo, svi smo sve vidjeli, nitko vama ništa ne predbacuje, Barbara — potvrdi Sodak.

Barbara mu dobaci ljubak pogled pun zahvalnosti, pa pokrivši rupčićem lice potrčala u kola.

— Podite za njom, Edmonde. Rowdy, skupi ljudi da iskopaju rake. Dawn, Verna moramo još noćas pokopati — reče Goodnight.

— Znam. Oh, pukovniče Charlie, bio je tako mlad, još pravo dijete — rasplakala se Dawn.

Goodnight nježno obgrli djevojku i privi je na prsa, te je odvede dalje od razbojišta. Gledajući za njima, Dusty duboko uzdahne, a u očima mu je bljeskala srdžba.

— Swede, što ti misliš, tko mu je dao piti? — upita Dusty Ahlena.

— To bih i ja volio znati, jer tkogod mu je dao taj je gotovo upropastio cijeli naš pothvat — zaključa ispravno Ahlen.

Isplakanih očiju s podočnjacima, Dawn je idućeg jutra zauzela svoje mjesto u pratnji stada. Proplakala je cijelu noć.

Stoka se polako pokrenula. Neko je vrijeme vladala zbrka među junadi, sve dok svatko nije zauzeo svoje staro mjesto u stadu. Kad su se spustili niz obalu South Concha, goveda su se napojila i mirno prešla na drugu stranu rijeke te nastavila korakom prema zapadu.

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

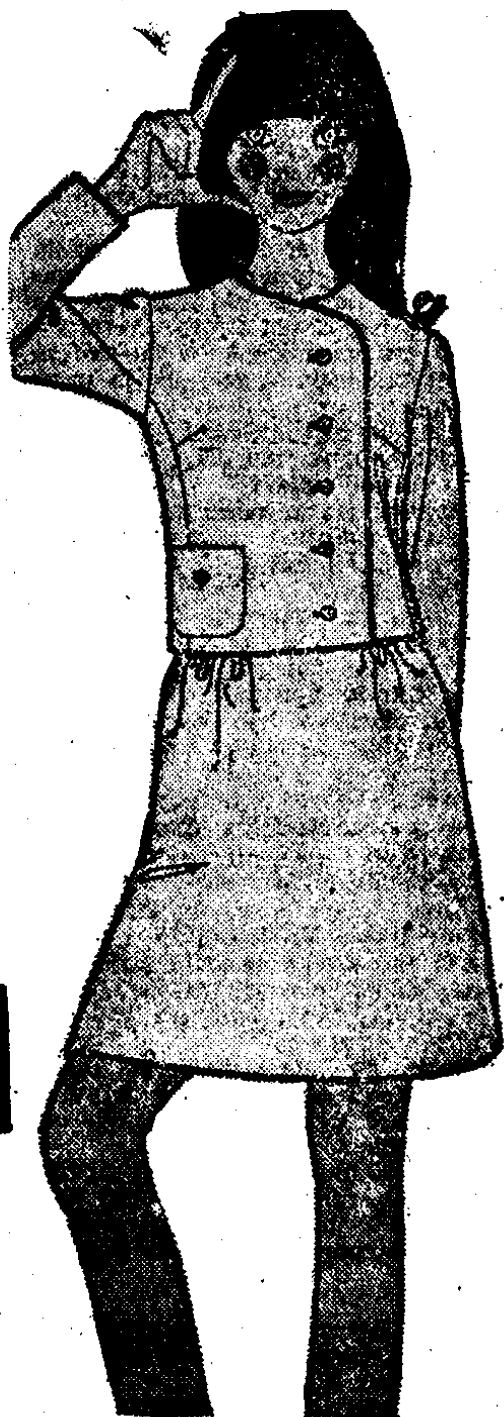
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ZENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

— Nismo izgubili ni pola tuceta grla — obavijesti Dusty ujaka kad su pokušali sračunati s koliko su grla stoke prešli na drugu stranu rijeke South Concho.

— Odlično, moram te pohvaliti — reče Goodnight.

— Ali, sam zato izgubio dva čovjeka — podsjeti ga Dusty, koji nije volio da ga hvale.

— Dobro, dobro. Nemoj sebi ništa predbacivati. Za to sme svi pojednako krivi. No, da nije bilo tebe, tko zna koliko bih već desad izgubio i ljudi i stoke. Doista ne znam kako ću starom Darbyju Sutherlandu reći da je ostao bez sina.

— Znam što osjećaš, ujače. Stoga valja da širom otvorimo oči i pripazimo da se to više ne ponovi.

— Nadam se da neće kad jednom zagazimo u pustinju.

— Da, da... ali mene još muči tko je dao Willocku piti?

— A nije mu mnogo ni trebalo, već se bio pomalo odvikao od alkohola.

Cijeli je dan Dusty pozorno motrio momke. Bili su potišteni, ali radili su složno i marljivo kao da se prošle noći nije ništa dogodilo. Kako su napredovali prema Staked Plainsu, trava je bila sve rjeđa i tanja, a vrućina sve žešća, nepodnošljiva. Srećom, naiđe na neku rupčagu s vodom te napojiše stado prije noćenja.

Barbara se, činilo se, oporavila od sinoćnjeg šoka. Vraćajući se iz remude, gdje je ostavio konja, Dusty začu njezin glas iza sebe u grmlju. Gotovo da je pošao dalje, kad ga zaustavi glas njezina pratioca.

— Pukovnik Charlie ne bi mi nikad dopustio da to učinim. On je zabranio fotografiranje u blizini stada — reče Austin Hoffman.

— Ali, ti bi to mogao učiniti i mi bismo ti oboje, moj brat i ja, bili vrlo zahvalni. A zašto bi ih morao uopće i pitati za dopuštenje? — upita Barbara naivno.

— Kako?

— Uzmi aparat, sakrij se u blizini i tada snimi stado kako ide prema tebi — predloži mu Barbara.

— Znači, moram sići s konja?

— Zar se bojiš? — upita izazovno Barbara.

— Ne, ali nisam ni lud. Stado bi me zgazilo.

— Ali vrijedi pokušati, Austin — prela je Barbara kao mačkica. — Zamisli koju bi vrijednost imala takva jedna fotografija. Još nitko nikad nije snimio takvu sliku. Postao bi slavan. A poslije, s talentom koji imaš za fotografiju, mogao bi otvoriti fotografski studio u nekom gradu na istoku gdje bih i ja mogla živjeti. Hoćeš li, Austin?

U tom trenutku Dusty odlučio da mora prekinuti taj razgovor, te se nakašlja glasno da su ga mogli čuti. Potom je čuo brze korake kroz gustiš.

— Tko je? — povika Dusty.

— Mi smo. Vraćamo se u logor — javi se Austin, dok je djevojka sitno i sporo koracala za njim.

— Idemo onda zajedno — predloži Dusty. Neko su vrijeme hodali bez riječi, a onda Dusty upita Barbaru: — Znaite li možda, Miss Barbara, da li vaš brat misli fotografirati stado ovih dana?

— Možda — odgovori Barbara pogledavši ga sa sumnjom.

— Moram mu reći da se toga okani. Osobito fotografiranja iz blizine. Bljesak magnezija mogao bi uplašiti stado i natjerati ga u stampedo, a to nitko od nas ne želi da se dogodi, nije li tako Austin?

— Svakako — složi se Hoffman svim srcem.

— Baš mi je drago što sam vas sreo miss Barbara, sad vi možete brata zamoliti umjesto mene da ne čini gluposti. Ne zaboravite ga upozoriti.

— Hoću — obeća Barbara hladnim glasom i odmah ih ostavi kad su došli u logor.

— Što ste sve čuli, kapetane Fog, prije nego što ste se nakašljali? — upita zabrinuto Austin.

— Sasvim dovoljno. I budi pametan, Austine. Nemoj se prenatragiti. Ne zgazi li te stoka, natjerat ćeš ih u stampedo i bilo kako bilo nikad nećeš imati otmen fotografski studio u nekom gradu na istoku.

Pošto je Austin otišao za svojim poslom Dusty je neko vrijeme promatrao DeMartinova kola, a onda se sporim korakom uputio prema logorskoj vatri, gdje je pukovnik Goodnight raz-

govarao s momcima. Neki se kauboj potužio kako je zemlja toliko kamenita i kvrgava, da na njoj neće moći spavati.

— Od sutra o tom više nećete morati brinuti — reče Goodnight.

— Kako to mislite, pukovniče Charlie? — upita netko od kauboj a oko vatre.

— Kad sutra pođemo zorom, nećemo se više zaustavljati dok ne izbijemo na obalu rijeke Pecos — reče Goodnight, a svi zašutješe.

— Znači, gonit ćemo stado bez odmora? — upita Ahlen.

— Bez odmora. Zemlja je sušna i jalova. Nema pitke vode, nema trave, nema nikog, pa nema zašto da se zaustavljamo sve do Pecos — potvrdi Goodnight.

— A što će ljudi jesti? — želio je znati Sherman.

— Rowdy će poći naprijed i dijeliti će vam u prolazu suhu hranu koju ćete jesti na sedlu, dok jašete. Stado ne smije stati ni jednog trena, ni po danu ni po noći.

— Što će biti s mojom sestrom, Charles? Ona to neće izdržati — upita DeMartin.

— Mora — reče kratko Goodnight.

— Mogli biste stati preko noći i stići nas preko dana. Kolima možete brže napredovati, nego mi sa stadom — predloži Dusty.

— A nije li to opasno? — upita DeMartin.

— Ne, nije. U pustinji nema ni žive duše, a izgubite li se, poslat ću Kida da vas potraži.

— Dođi draga, idemo se naspavati prije sutrašnjeg dana — reče fotograf i povuče za ruku svoju sestru koja je zaustila da nešto kaže.

— Valja nam svima slijediti Edmondov primjer i dobro se noćas naspavati — reče Dusty uz smiješak.

Budući da je Kid bio i oštra uha i laka san, probudio ga je neki neobičan i njemu nepoznat šušanj. Uobičajeni zvukovi logora nisu ga smetali, ali sad su ga probudili nečiji nepoznati koraci, lagani, ali ipak čujni. Ogledao se oko sebe. Nije opazio ništa osobito. Svi su spavali oko vatre. Jedino su bile prazne vreće za spavanje momaka na noćnoj straži. A, ipak, netko se

iskrađao iz logora i nije želio da ga se vidi i čuje. Kid je u to bio siguran.

Brzim, tihim pokretom Kid odbaci gunjeve i ustade, uze svoj nož te šmugnu u tamu ko sjena ne uznemirujući ostale koji su tvrdo spavali.

Tkogod da ga je probudio, taj se uputio prema mjestu gdje je noćivalo stado, nekih četvrt milje od logora. Kid napokon ugleda ispred sebe taman pogrbljeni lik, koji se zaustavio nekih pedesetak metara od stada. U ruci mu je zasvjetlucao neki metalan predmet.

— Ostav to! — zasikta Kid.

— Što...! — zareža poznat glas iz tame, a čovjek posegne za revolverom.

Znajući što se može dogoditi Kid, zamahnu rukom najprije prema gore, a onda snažno prema dolje i nož poletje bljesnuvši kroz noć, te svom snagom pogodi noćnog šetača. Pogođen, razbojnik ispusti revolver i pade ne ispustivši ni glasa.

— Tko je? — povika Mark Cuonter iz mraka.

— Imali smo nezvani posjet. Što će se Dusty začuditi kad ga vidi — reče Kid zagledajući u lice čovjeka kojega je onemogućio da uplaši stado.

I Dusty se uistinu iznenadio. Kad se Kid vratio u logor, Rowdy i njegov pomoćnik već su pripremali doručak. Kid priđe Dustyju i lagano ga poče drmati kako bi ga probudio.

— Hajde da čujemo što će nam reći Edmond DeMartin kad čuje tu vijest — reče Kid.

— Vidi, vidi, taj više ne spava pod kolima — začudi se Dusty kad su stigli do DeMartinovih kola.

— Pa gdje je onda? — ironično će Kid.

Uto se i DeMartin pojavi iza zastora na kolima. Raskuštrane kose i golih prsa, činilo se da se upravo probudio.

— Što se dogodilo? — upita sanjivo fotograf.

— Sidite trenutak, molim vas — zamoli ga Dusty.

— Odmah, samo trenutak — reče DeMartin i povuče se u kola. Kad se opet pojavio, bio je odjeven u ogrtač koji se vrlo dopao kaubojima. — No, što me trebate?

— Heenan — razvuče Kid svako slovo.

— Što mu se dogodilo? — upita fotograf.

— Upravo sam ga ubio. Htio je stado natjerati u stampeo.

Te su riječi zgrozile DeMartina, što nije izbjeglo Dustyju koji ga je pozornom promatrao da vidi kako će podnijeti tu vijest.

— Ja... ja doista ne razumijem — zinu od čuda DeMartin.

— Mi još manje. Nego, recite gdje ste unajmili Heenana? — upita ga Dusty.

— U Grahamu. Ponudio mi se sam kao vodič. Koliko sam znao, i sam je želio otići iz Teksasa zbog neke zavađe.

— Vrlo je lakomisljeno uzeti nepoznata čovjeka za vodiča — prigovori mu Kid.

— Molim vas, Dusty, možemo li ovaj razgovor nastaviti nekóm drugom zgodom. Moja je sestra užasno preplašena što će morati preko Staked Plainsa, pa sam morao spavati uz nju u kolima da je smirim. Ne bih želio da je više uzbuđujem.

— U redu. Hajdemo, Lon — odlučit Dusty.

— Dusty, tko je ovdje lud? — upita Kid kad su se udaljili od DeMartinovih kola.

— Ako je Heenan radio za Haydena te vidio da njegov poslodavac ne napada stado i stoga odlučio da sam nešto učini, onda to sve objašnjava.

— No, kladim se da DeMartin nije znao što smjera Heenan? — reče Kid.

— Da. Previše se iznenadio da bi to mogao tako dobro odglumiti — složi se Dusty te doda: — Hajde, dodi, valja da kažem i ujaku Chrlesu što se dogodilo.

XIV

Idućeg je jutra započelo epsko putovanje, prvo u povijesti Divljeg Zapada, o kojem se još dugo vremena pričalo sa poštovanjem. Doista, ljudi koji su ga poduzeli, nikad ga nisu zaboravili. I baš kako ga je Goodnight i zamislilo, kretalo se danonoćno.

Mark Counter i Švede Ahlen jahali su na začelju stada, gdje su snage, izdržljivosti i iskustvo bili najpotrebniji, a uz čelo bijahu Boiler Benson i Billy Jack. Svi su maramama zaštitili usta i nos od prašine. Neka su goveda mahitala od vrućine i žedi. Kauboji su se morali čuvati njihovih oštarih i dugih rogova, a mnoge je spasila samo vještina i htre noge njihovih konja. S konja su silazili samo da ih zamijene svježima ili da obave nuždu. Jahali su na zapad bez zastanka.

Kid je jahao daleko ispred stada. Njegova je zadaća bila da pronade slana jezera i otrovne barušine te da odmah javi Goodnightu njihov položaj kako bi se na vrijeme moglo promijeniti smjer stada prije nego žedno blago nanjuši vodu. Tako su nastojali izbjeći jednu od najvećih opasnosti.

Dawn je obavljala svoj posao kao da želi obaviti ne samo svoj nego i bratov dio posla. To je momentima uz stado davalo snagu da izdrže. Jer, koji bi se kauboj mogao pokazati slabijim od jedne djevojke?

Ujutro četvrtog — a svi su se nadali i posljednjeg dana putovanja preko pustinje — Dusty je poslan Dawn da vidi kako su DeMartinovi i da li im treba pomoć. Tek kad se odvojila od stada, osjetila je koliko je umorna, neispavana od jahanja bez odmora, te nesvjesno zadrijema na sedlu. Odjednom je trgnu vrištav, srdit ženski glas. Otvorila je oči i vidjela da je blizu svojega cilja. Nedaleko od nje stajala su kola DeMartinovih s razgrnutim zastorima na stražnjem dijelu, pa je Dawn mogla vidjeti što se u njima zbiva.

— Ne mogu više izdržati, poludjet ću! — derala se tamnokosa Barbara raščupane kose i bijesno se unijela u lice svom bratu. — Rekao si da ćemo to za čas obaviti a još smo tu,...

Tada fotograf tako snažno pljusnu sestru preko lica da je pala preko neuredna kreveta te zauriala od boli i poniženja. Kad je čuo topot konjskih kopita, DeMartin pograbi revolver

— Oh, to si ti Dawn — reče fotograf i spusti oružje.

— Kapetan Fog me šalje da vidim jeste li živi i zdravi — objasni Dawn

začudena kako fotograf tako vješto i brzo barata revolverom.

— Hvala. Ne treba nam ništa. Barbara je samo malo histerična — reče DeMartin te sjedne na krevet uz sestru i položi joj ruku na rame.

— Ako vam mogu što pomoći, ja ću rado... — počeo Dawn.

— Ne, ne, hvala — spremno će DeMartin.

— Dobro, idem onda natrag gdje sam potrebna — zaključivši Dawn razgovor okrenu konja i odjaha natrag k stadu. I još prije nego što je stigla do začelja, dogodilo se nešto što ju je toliko začudilo da je zaboravila na svađu DeMartinovih.

— Pred nama je jezero u nekoj rupčagi. Ako vjetar promijeni smjer... — upozori Dusty Goodnighta.

Neka su goveda već počela dizati glave i jezovito rikati. Rika je postajala sve jača a korak dugorogih goveda sve brži i brži, te na kraju potrčase u vodu.

— Prokleta glupava stoka — prokune Goodnight iz očaja dok su umorni nespavani kauboji pokušavali da je ustave.

Stado je pretrčalo oko milju u hitru vodu, ali još nije došlo do vode. Kauboji je sve više zahvaćao bolan osjećaj nemoći.

— Nije to jezero! — nadvikivao je Billy Jack tutanj tisuću papaka. — To je Pecos!

— Pecos! — dovikivali su jedan drugom kauboji sve dok vijest nije stigla do začelja.

I bio je Pecos! Umjesto otrovna jezera pred njima se pružila rijeka Pecos koju su goveda osjetila na tri milje.

Stado se razvuklo u nekoliko redova, a jača su grla tiskala ona slabija probijajući se k vodi. Bivol, predvodnik, zagazio je prvi u vodu, a ostali su ga gurali sve dalje. Činilo se u jednom trenutku da će doći do nesreće, no stado se sve više širilo obalom i svako je grlo nastojalo naći mjesto u plićaku da se rashladi i napoji.

Momci su od sreće skakali u vodu u odjeći. Premda Pecos nije bio kristalno bistra rijeka, nikog to nije smetalo. Tog im se treća ta voda učinila boljom od najfinijeg viskija na svijetu.

— Huraaa! Uspjeli smo! — povikao Dawn i zagrlivši prvog momka koji se uza nju našao te ga poljubi u njegovo neobrijano i bodljikavo lice.

— I jesmo — javi se Billy Jack koji je dobio taj cjelov pun ushita, ali brzo otužno doda: — Samo nemoj ostati uza me. Kakve sam ja sreće učas ćemo utonuti u živi pijesak.

— Pošalji ljude natrag na posao! — zapovijedi Goodnight Dustyju. — Valja i ostali da se napiju i netko ih mora zamijeniti.

Prešli su Staked Palins, rijeka Pecos tekla je oko njihovih bedara, ali posao još nije bio završen.

Tek oko podne sva su grla bila napojena, svi ljudi okupani. Stigao je i Rowdy sa svojim kolima na zapadnu obalu rijeke, gdje je već bila smještena remuda. Posljednji su stigli DeMartinovi svojim kolima koja su momci uz vesele poklike pregurali na drugu obalu rijeke. Nekoliko se grla stoke utopilo, nekoliko ih je nestalo za vrijeme prijelaza preko pustinje, ali sve u svemu, gubici nisu ugrozili uspjeh gonidbe.

— U redu momci. Zaslužili ste odmor. Sutra uvečer nastavljamo s poslom — reče Dusty okupljenim kaubojima.

Dawn je zaspala na hrpi gunjeva koje su kauboji razbacali tražeći odjeću i čisto rublje.

Kad se probudila, bilo je već kasno poslijepodne. Do nje je dopro glas DeMartina kako govori: — Barbara se otišla okupati, Jacko. Pođi dolje na obalu i kaži joj da se odmah vrati, molim te.

— A kojim je putem otišla? — upita Jacko s ushitom.

— Uz rijeku. Pošao bih sam, ali moram snimiti nekoliko fotografija — objasni mu DeMartin.

Dawn se učas spremila, objesila na rame opasač s revolverom, sišla s kola i potrčala za Jackom.

— Hej, Jacko! Traži te kapetan Dusty. Odmah mu se javi — reče mu Dusty.

— Što hoće?

— Idi pa ga pitaj.

— Idem. Ako slučajno vidiš Barbaru, kaži joj da se odmah vrati. Traži je njezin brat.

— Ne brini, — obeća Dawn te pomisli kako će se poslije opravdati da se samo šalila s Jackom ako je Dusty pozove na odgovornost.

— Zapravo, ne znam, zašto se ja uopće u to miješam. Možda ne želim da posrami djevojku i da se poslije hvali kako ju je vidio polugolu — kaže sama sebi Dawn.

Dawn zađe među grmlje uz obalu, kad odjednom začu krik.

Barbara je stajala na pješčanoj obali u providnoj svilenoj kratkoj košuljici preko najizazovnijeg ženskog donjeg rublja koje je Dawn ikad vidjela. Rub košuljice zakvačio se na trnovitu granu grma i ispod nje vidjele su se njezine gole lijepe noge.

— Zakvačila sam se. Pomozite mi, molim... — počeo umiljatim glasom Barbara, a kad ugleda Dawn, preko njezine se lica preli izraz dosade i prezira, te reče: — Oh, to si ti!

Dawn odmah sinu da se Barbara sama postavila u taj položaj, jer je očekivala nekog drugog da je izbavi iz »nevolje«.

— A koga si ti očekivala? — upita Dawn te spusti svoje čisto rublje na zemlju i objesi opasač s revolverom na vrh grma.

— Pusti ja ću ti pomoći — reče joj, uhvati rub te ga snažno potegnue i rasparsa košulju.

— Namjerno si mi rasparsala košulju, ti trapava seljakinjo! — zasikta Barbara ko' ljuta guja.

— Pazi ti što govoriš, ti gradska...! — nije joj Dawn ostala dužna. — Misliš li ti da ja ne znam koga si očekivala?

— Gledaj svoja posla. Već ste mi se svi popeli na vrh glave!

— Obuci se, nitko neće doći da te gleda — reče pakosno Dawn.

Barbara reče nešto što Dawn nije uopće razumjela, a onda se pograbiše te počеше udarati.

— Dobro, kad baš tražiš batine, onda ćeš ih i dobiti — procijedi kroza zube Dawn.

Dawn se cijelo djetinjstvo tukla s dječucima, te odmah stekne prednost. Za trenutak je pomislila da je Barbara dosta tučnjave i prestade je stiskati, ali Barbara ponovno nasrnu na nju. Obje se djevojke srušise, izgubivši ravnotežu, te se nastaviše valjati po pijes-

ku i plitkoj vodi parajući jedna drugoj odjeću i čupajući se za kose. Barbarina se svileni odjeća sasvim raspala.

Sasvim izmorena, Barbara je pokušala prekinuti tučnjavu. Jecajući pokušala je otpuzati u grmlje. Dawn poskочи za njom, uhvati je za njezinu crnu kosu i udari po nosu. Barbara posrnu natrag i uhvati se rukama za lice.

— Ne po licu! — poviče očajno. — Molim te, ne po licu!

— Dobro, ako nećeš da ti unakazim lice, kaži mi kakvu ti to igru igraš cijelo vrijeme? — upita sva zadihana Dawn postavivši se nad Barbaru.

— Nemoj me više udarati po licu. Sve ću ti reći, cijelu istinu — cviljela je Barbara.

Pucanj odjeknu i metak zauvijek prekine priznanje lijepe Barbare. Zanjihala se i srušila na bok. Iscrpljena od tučnjave, Dawn nije prvog trena ni shvatila što se dogodilo. Stajala je na mjestu gledajući u Barbaru kojoj je smrt obilježila lice. Tada nešto padne uz Dawn muklim udarcem: njezin revolver iz cijevi kojeg se još izvijao tanak plavičasti dim. Onda u daljini Dawn začu povike i vidje ljude kako trče prema njoj.

Sasvim zbunjena: ne razmišljajući što radi, Dawn se sagnula i uzela revolver. U glavi joj se užasno vrtjelo. U trenu kad je osjetila da gubi svijest čula je glas koji kao da je dolazio iz velike daljine.

— Gospode! Ubila mi je sestru!

XV

Čim je čuo pucanj, Dusty je s ostalima potrčao da vidi što se dogodilo. Ljudi su šutke stajali i buljili preda se. Dusty je znao da je opet u škripcu, čak prije nego što se pojavio DeMartin. Čim je fotograf izrekao tešku optužbu protiv Dawn, ljudi su počeli gundati, a kad se Dawn onesvijestila, Dusty se odlučno okrenu prema ljudima.

— Natrag! Rowdy, molim te, pogledaj može li joj se još pomoći — zapovijedi Dusty.

KWIZ

• križaljke • testovi • rebusi
• ljubavne i krimi priče • žale

**izlazi svake
druge srijede**

40 STRANA - 3 DINARA

Premda su ga gotovo svi odmah poglušali, DeMartin osta uz svoju sestru, a Josh Narth uz Dawn.

— Njoj više nema pomoći — reče Rowdy pošto je pregledao Barbaru.

— Gospode, zašto se to baš meni moralo dogoditi? Zašto? Zašto? — zava pio je DeMartin, a onda se bacio na svoju sestru i počeo je ridati glavom zarinutom među njezine dojke.

— Dawn se onesvijestila. Moramo je odnijeti u logor, — reče Rowdy pogledavši vitku djevojku.

— Cim sve pregledam, odnesite je i smjestite u kola — odgovori Dusty.

— Ma, zašto su se potukle? — upita patetično DeMartin.

— To ćemo ispitati — odgovori Dusty.

I prije nego što je Dusty mogao bilo što drugo učiniti, DeMartin podigne glavu, a oči mu bijahu crvene od suza. Polako je podigao ruku i pokazao je na Dawn u Narthovu naručju.

— A kako ćete nju kazniti? — upita DeMartin Dustyja.

— Što želite reći? — upita sad Dusty fotografa okrenuvši se prema njemu.

— Ubila je moju sestru...

— Gospode, vi ne znate što govorite... — zareža na nj Narth.

— Zar nije? Pogledajte samo tragove. Mora da je napala jadnu Barbaru, pretukla je i onda ustrijelila kao psa.

— Slušajte, skratite tu važu jezičnu! — povika Narth te korakne prema DeMartinu, ali Rowdy ga uhvati za rame i čvrsto stisnu.

Jacko koji je ostao uz DeMartina dohvati svoj revolver. Učas Mark na nj potegne svoj kolt.

— Natrag, prijatelju. Smiri se. Ne želiš valjda još više zamrsiti cijelu situaciju? — upozori ga Mark a prijetnjom u glasu.

— Htjeli ste suditi Willocku zbog Ver na, hoćete li suditi njoj zbog Barbare? — nastavi DeMartin glasno.

— Hoćemo — odgovori Dusty.

— Ne pre nagljujte se kap'tane Fog. — javi se Narth i pokuša se osloboditi Rowdyjeva stiska.

— Svi natrag u logor, što čekate, što buljite — zaurila Dusty.

— Hajdemo momci — reče Mark spremajući svoj kolt u korice.

Ljudi se počеше razilaziti gundajući. Posljednji je otišao Jacko. Trenutak prije odlaska buljio je u Barbarino tijelo, a tad uzdahnuo, odlučno se okrenuo, kao da je donio neku vrlo važnu odluku, te pošao za ostalima prema logoru.

— Josh, pomози Rowdyju da odnese Dawn u logor. Neka ostane u kolima dok se ja ne vratim — zapovijedi Dusty pošto su se ljudi razišli.

— Dovraga, kap'tane nećete valjda dopustiti da je objese? — upita prestrašeno Narth.

— Nadaјmo se da do tog neće doći, ali moramo je saslušati, Narth. Budući je ujak Charlie izjahao s Kidom u izviđanje, ja ću sve sam srediti — pokuša Dusty utješiti Nartha.

— A pukovnik Charlie postupio bi isto ko' i kap'tan Fog — dometnu Rowdy.

— Pazi da ne učiniš kakvu glupost ili da pokušaš s njom pobjeći, jer to bi za nju samo bilo gore — opomenu Dusty Josha Nartha.

Tada se obrati DeMartinu: — A vi, Edmonde, ostanite uz svoju sestru. U ovakvim je trenucima teško naći riječi utjehe, ali doista mi je žao — reče blagim glasom Dusty.

— Hvala, Dusty. Dawn je morala odista mrziti Barbaru kad ju je ubila — odvрати DeMartin.

— Možda, ali istinu ćemo doznati tek poslije saslušanja.

— Znači, nećete joj suditi?

— O da, ali prvo je moramo saslušati, čovječe — reče Dusty te dobro pogleda djevojačin revolver i kako je opasao obješen preko grma, te onda doda: A sad je vrijeme da i vi počete sa mnom.

— Zar da ostavim Barbaru samu? Ovdje? — upita tužno DeMartin.

— Naredit ću da je donesu u logor — reče Dusty.

Uhvativši fotografa za ruku, Dusty mu pomogne da ustane. Trenutak Edmond zasta, kao da se htio oduprijeti, a onda popusti uz jecaj i pođe s Dustyjem.

U logoru su svi bili tužni i zabrinuti. Okupljali su se u skupinama i šaptali. Atmosfera je svakim čarom bila sve napetija. Jacko je bio okružen Willockovim prijateljima i drugim kaubo-

jima iz Mineral Wellsa. Čim je stigao u logor, DeMartin se uputi svojim kolima, a Jacko pođe za njim.

— Mark, molim te, otiđi na mjesto ubojstva. I neka Pick Visscher pođe s tobom. Čekajte ondje dok vam ne javim da se možete vratiti ili pošaljem smjenu. Pazi da nitko, ponavljam, nitko, ništa ne dira — zapovijedi Dusty.

Čim je Mark otišao s Pickom Visscherom, kaubojem iz Mineral Wellsa, Dusty se uputi prema kolima u kojima je ležala Dawn. Ljudi koji su u grupicama stajali oko kola, uskomešali su se i počeli uzbuđeno šaputati. Sad su već bili razdvojeni u dva tabora, a u logoru nije bilo ni Goodnighta ni Kida. Osim toga Swede Ahlen, Serm Sherman, Red Blaze i Billy Jack bili su na straži uz stado, pa je Dusty ostao bez podrške među kaubojima.

Dawn se dovoljno oporavila da je mogla odgovarati na Dustyjeva pitanja.

— Dusty, vjeruj mi, ja nisam ubila Barbaru — zavapi Dawn čim ga je ugledala.

— Smlri se, molim te, i sve mi ispričaj što se dogodilo. Sve od prvog trenutka i ništa mi nemoj zatajiti. Jesi li čula?

— Dobro, Dusty.

Pošto je pažljivo saslušao sve što mu je djevojka ispričala, Dusty ustane bez riječi.

— Vi joj vjerujete, zar ne? — upita ga Narth izazovno. On je sjedio u kolima uz Dawn i čuvao je.

— Možeš li za pola sata doći na saslušanje, ako zatreba? — upita je Dusty ne obazirući se na Narthovo pitanje.

— Da, Dusty.

— Dobro, poslat ću po tebe kad te budem trebao.

Skočivši s kola Dusty ugleda Jacka i kauboje iz Mineral Wellsa okupljene oko DeMartinovih kola i pođe ravno prema njima.

— Dawn mi je rekla što se i kako dogodilo... — počeo Dusty.

— Što ste vi uzeli pravo za gotovo — upadne DeMartin.

— Ja sam je pozorno saslušao — ispravi ga Dusty, te nastavi: — Ona tvrdi kako je čula da ste zamolili Jac-

ka da pođe po nju dolje na rijeku gdje se kupala i da joj kaže da se odmah vrati.

— Da. Želio sam da mi pomogne snimiti neke fotografije.

— Samo, Dawn kaže da niste smjeli poslati muškarca po djevojku koja se kupala poluodjevena pa je prevarila Jacka i sama pošla da joj prenese vašu poruku.

— Na to nisam uopće mislio, a i zašto? Ja u Jacka imam potpuno povjerenje.

— Dawn je postupila po svojoj savjesti. Kad je stigla našla je vašu sestru gotovo голу a košulja joj je bila zakvačena za grm. Dawn kaže da se košuljica potrgala dok ju je pokušavala otkvačiti i zbog toga ju je vaša sestra napala.

— Moja sestra to nikada ne bi učinila.

— A što-mislite, što se poslije dogodilo?

— Ne bih želio da išta kažemo što bi moglo štetiti Dawn prije suđenja, ako joj uopće budete sudili.

— Sudit ćemo joj ako treba, ne bojte se — dometnu Dusty.

— Pa dobro, Dusty, ali ne zaboravite da ste sami tražili da govorim. Od prvog dana Dawn je bila ljubomorna na Barbaru. Barbara je bila ljepša i Dawn više nije bila središte pažnje momaka u pratnji, pa je danas iskoristila priliku, prevarila Jacka, otišla na obalu, napala Barbaru i ubila je.

— Vaša se sestra odlično branila za jednu damu.

— Iz straha i očaja, pa se Dawn prestrašila, potegnula revolver i ustrijelila je.

— I vi tvrdite da se sve tako dogodilo?

— A kako drukčije?

— Ne zaboravite da je Dawn objesila opasač s revolverom preko grma tako da su korice bile s druge strane grma. Kako je Dawn mogla na brzinu, kad znamo kako se Barbara dobro branila, pretrčati do druge strane grma, a da je Barbara u tome ne spriječi. Dawn tvrdi da je netko drugi ustrijelio Barbaru njezinim revolverom, a potom joj ga bacio pred noge, a ona ga je zabunom pokupila.

— I vi mislite da je to moguće? A tko bi drugi mogao imati i najmanji razlog da ubije moju sestru? — upita DeMartin gledajući drsko Dustyja u oči.

— Nitko drugi! — povika zajapureno Jacko.

— Možete li dokazati to što ste rekli, Dusty? — nastavi ga izazivati DeMartin.

— Nismo toliko pričali kad je Willock ustrijelio Verna — dobaci Jacko iz svega glasa.

— Možda Dusty želi dokazati da za Dawn ne vrijede ista pravila kao za ostale — dometine DeMartin ulje na vatru.

Začuli su se ljutiti povici sa svih strana, duboki i prijeteci glasovi koji su nagovještavali oluju. Tad Dusty progovori, a svi ostali zašutleše od iznenađenja, osupnuti.

— Kad govorite o svojoj, hm... sestri, Edmond DeMartin, ne govorite li vi zapravo o svojoj ženi?

Iako iznenađen, DeMartin se brzo snašao.

— Ne razumijem vas... — poče De Martin.

— Ne vrijedi vam se izmotavati. Sjećate se da sam vidio sliku s vašeg vjenčanja — prekinu ga Dusty.

— Ali, ja sam vam objasnio...

— Eto, tako sam i doznao istinu. Jer, da ste doista bili brat i sestra, ne biste skrili te slike od mene, nego biste mi ih pokazali. A danas mi je sve postalo jasno.

— Zašto danas? — upita slomljenim glasom DeMartin.

— Zato jer se sestru ne ljubi u dojkę, čak ni mrtvu. A tko mi ne vjeruje, neka potraži i donese ovamo album sa slikama iz DeMartinovih kola — odvrati Dusty.

Jedan od starijih kaubojja iz Mineral Wellsa, Solly Sodak, svjestan koliko je situacija napeta i u želji da se izbjegne ono najgore, kimnu glavom i pode prema DeMartinovim kolima.

— He! Solly. Pričekaj da ti dam ključ — povika za njim DeMartin i posegnu rukom u džep.

Još dok je govorio, fotograf izvuče ruku iz džepa i uperi na Dustyja mali revolver remington. Hitac bljesnu, a Dusty izbjegne za vlas smrti — bacivši

se u stranu. Metak okrznu Dustyja po licu, al' u tom trenu Dusty je već izvukao svoj kolt i pucao. Fotograf raširi oči od iznenađenja dok mu je olovo paralo grudi. Zavrteo se ispustio svoj revolver i srušio se na leđa.

— Ma kako... kako ste... tako brzo... tako brzo... — poče stenjati u hropcu DeMartin kad mu je prišao Dusty.

— Znao sam da ste naoružani — prizna mu Dusty.

— Zašto je pucao? — upita s nevjericom Jacko.

— Zato što radi za Haydena — objasni mu Dusty, pa nastavi: — Sjećate se kako smo svi očekivali da će nas Hayden napasti? — upita Dusty i pokaza glavom na fotografa, a onda reče: — Umjesto da nas napadne, poslao nam je ovog čovjeka i njegovu ženu. Oni su nas trebali spriječiti da na vrijeme stignemo sa stadom u Fort Sumner — objasni im Dusty, a potom zamoli Rowdyja da DeMartinu previje ranu.

Spustila se noć. DeMartin je ležao teško ranjen u svojim kolima. Uza nj su bili Dusty, Dawn, Jacko i Rowdy. Po njihovim je licima znao da su mu sati odbrojani, iako je Rowdy učinio sve što je mogao da mu spasi život.

— Vi ste lukav lisac, Dusty Fog. Nitko drugi nije u me posumnjao — reče tihim glasom DeMartin.

— Sve mi je bilo jasno kad ste Heenana poslali da natjera stado u stampe — reče mu Dusty.

— Nisam baš tako glup da bih mu ja to naredio — odgovori mu DeMartin.

— Hoćete reći da je to učinio bez vašeg znanja? — upita iznenađeno Dusty.

— Nagovorila ga je moja lijepa i glupa žena, kojoj je bilo svega dosta i koja je željela da sve što brže svrši — objasni DeMartin.

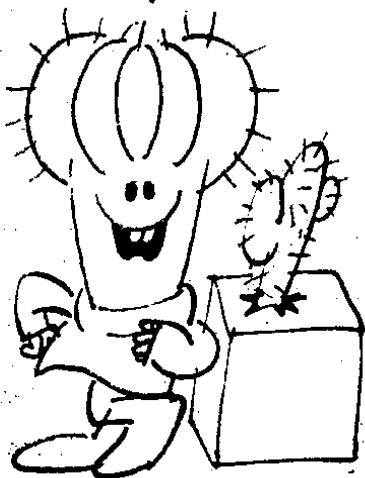
— Zašto tako govorite sada kad ste je ubili? — upita slomljeno Jacko.

— I prestrašila se da će joj Dawn unakaziti njezino lijepo lice, pa joj je od straha gotovo sve izbrbljala. Morao sam je usutkati da ne izgubim svoj život i zaradu.

— Htjeli ste nas natjerati da se međusobno poubijamo, zar ne? — upita Dusty.

— Taj sam način borbe naučio još za vrijeme rata kad sam sijao mržnju i razdor među vojnicima Konfederacije, i poţnjeo sam dobre rezultate. Stoga sam mislio da i vi možete zavladati, osobito kad sam čuo da je pratinja stada s nekoliko rančeva. Računao sam na suparništvo između kaubojâ s raz-

**Tko je dobio
kaktus?
Svi koji ne
čitaju** **STUDIO**

nih rančeva. No, nisam računao na sjajno vodstvo pukovnika Goodnighta i kapetana Dustyja. Odlično ste se bili dosjetili, u početku, ono s Markom Counterom, da ga podmetnete kao udvarača Barbari. Čija je to bila ideja? Vaša, sigurno.

— Ne pukovnika Goodnighta, ali i ja bih isto tako postupio — prizna Dusty.

— Nema sumnje. Taj vam je plan gotovo uspio bolje nego što ste se i nadali. Moja draga žena, koja je bila se u Marka, ili bolje u njegov novac. Uvijek je sanjariła o udaji za bogatog rančera. To joj se učinilo udobnijim nego život s profesionalnim smutljivcem koji se potuca od nemila do nedraga. No, uspjelo mi je da je nagovorim da se kani te veze. Stoga je morala otpraviti Marka, a ja sam u prikrajku čekao da me ne bi možda prevarila. Da me je pokušala izigrati ubio bih oboje i pravio se uciviljenim bratom koji je našao svoju sestru silovanu i koji je zabunom i nju ustrijelio zajedno s napasnikom. Mark je gotovo nastradao te noći.

— A i vi. Kid vas je cijelo vrijeme slijedio, premda tad još nismo u vas ništa sumnjali — reče Dusty.

— A tko da i posumnja u čovjeka koji se bavi fotografiranjem? A onda sam rekao Barbari da zavodi mlade momke, pa je izazvala Willocka i Verna, ali ste ipak uspjeli uspostaviti red i mir.

— A Heenan je ustrijelio Willocka da ne bismo doznali tko ga je nalio viskijem, zar ne?

— Da, al' onda sam se nadao da ću pobuniti ljude i da neće htjeti poći preko Staked Plainsa. Bože, Barbara je gotovo poludjela za vrijeme tog putovanja. Bio sam joj obećao da će sve biti gotovo prije nego što pođemo preko pustinje. Stoga sam htio da nagovorim Austina da uplaši stado u stam-pedo, ali i u tom ste me osujetili.

— Austin je odbio da to učini i prije nego što sam s njime razgovarao — ispravi ga Dusty.

— I cijela je zamisao propala. Onda je Heenan odlučio da poduzme nešto na svoju ruku, a na nagovor moje žene. Poslije, htio sam nešto poduzeti za vrijeme prijelaza preko pustinje, ali Barbara je postala histerična i nisam je mogao ostaviti ni časa samu. Dawn je vidjela jednu od njezinih scena.

— Oh, da. Sjećam se — potvrdi djevojka.

— Onda sam smislio novi plan kad smo izbili na rijeku. Poslao sam Bar-

baru na kupanje i Jacka za njom. Milio sam o svemu obavijestiti Austina i kazati mu da sam zabrinut za Barbaru. Dakako, Austin bi pošao za Jackom i kad bi vidio da mu se Barbara otima, priskočio bi joj u pomoć.

— A ja sam sve pokvarila — dometnu Dawn.

— Kad sam ugledao Jacka kako se vraća, užasno sam se raspalio na Dawn. Pomislio sam da Dawn u nešto sumnja pa sam pošao za njom. Promatrao sam ih kako se čerupaju. Tad sam shvatio da bih jednim udarcem mogao ubiti dvije muhe; unijeti razdor u pratnju stada i riješiti se lakomislene žene. Uzeo sam Dawnin revolver i ustrijelio je.

— Zar je ona uistinu bila vaša žena? — upita Dawn.

— O da, i vrlo loša.

— Zamalo vam je uspjelo da nas zavadite i upropastite — prizna Dusty.

— Za puno jer inače ne bih ovdje ležao raskrinkan i na samrti — reče otužnim glasom DeMartin.

— A zašto ste nam to sve ispričali? — upita ga Dawn.

— Hoćete me upitati zašto sam izdao svog poslodavca? E, pa zato što želim da i njega stigne kazna.

XVI

— Dolazi Chisum, pukovniče Charlie! — najavi Ysabel Kid čim je ušao u salun »Yellow Stripes«, gdje je Goodnight sjedio slaveći sa svojim ljudima.

Chisum se pojavio drugog dana po njihovu dolasku u Fort Sumner. Vojni nakupac stoke sa zadovoljstvom je kupio cijelo stado; tri tisuće tri stotine i dvadeset i osam grla stoke i platio je šesnaest centi kilogram žive vage. Osim toga pukovnik Hunter, zapovjednik tvrđave priznao je da je Goodnight ispunio sve uvjete ugovora koje je potpisao za prošlog posjeta tvrđavi. Bivola, predvođenika stada, nisu prodali. Momci se nisu htjeli s njim rastati.

Dusty i Dawn ostali su uz DeMartina koji je prije smrti potpisao izjavu kojom raskrinkava svog poslodavca.

Poslije DeMartinove smrti, ostatak puta prošao je bez ikakvih neprilika. Pošto je dobio novac za stado, Goodnight je isplatio kauboje koji su zaradili više novca nego što su se nadali. Momci su tu večer priredili takvo slavlje kakvo Fort Sumner još nije bio vidio.

Ustavši od stola, Goodnight dobaci ozbiljan pogled Dustyju i Marku Couteru. Svi se okupiše oko svojih vođa namještajući opasace s revolverima.

— Podimo mu u susret — predloži Austin Hoffman.

— Stojte! — povika Goodnight i zauzvati ljude.

— John Chisum mi je jednom spasio život, i vrati li stoku koju je ukradio s rančeva u Mineral Wellsu, smatrat ćemo da smo s njim izravnali račune.

— Slažemo se! — povika prvi Ahlem, a ostali prihvate.

Budući da mu je stoka bila hitno potrebna za hranu u rezervatima Apaša, pukovnik Hunter je odmah razdijelio stado u nekoliko manjih i poslao ga u rezervate. Tako su vojni korali zjapili prazni i Chisum nije ni po čemu mogao znati da ga je Goodnight pretekao. Visok, plećat, hladnih proračunatih očiju koje su bile u suprotnosti s njegovim uvijek nasmijanim licem, čelavi je rančer bio odjeven poput siromašna trapera. A djelovao je još bezazlenije, jer nikad nije nosio uza se revolver. Otvorivši širom vrata najbližeg korala, ujahao je u nj, a za njim njegovi ljudi.

— Utjerajte ih! — povika grubo Chisumov nadzornik. Gledajući kako njegovi kaubojski zatvaraju vrata iza stada koje je utjerano u korali, reče: — Tko zna da li se druga skupina probila kroz zasjedu Kweharehnuha?

— Valjda jesu — odgovori Chisum, pa onda doda: — A nadam se da će se i Goodnight probiti.

— On se već probio — povika jedan kauboj pokazujući na ulicu.

Okrenuvši se, Chisum ugleda Goodnighta, Dustyja, Ahlena i ostale kako dolaze ulicom između kuća koje bijaše pedesetak metara udaljene od korala. Ali, gdje je Ysabel Kid? — pomisli

Chisum koji se trsio da sačuva hladnokrvnost.

— Ono bogme, nije Targue, nadzornik kojeg je imao kad je bio u Grahama — začudi se Dusty.

— Ma, svi su oni jednaki — odgovori Goodnight.

— Zdravo, Charlie! Kunem ti se da te nisam ovdje očekivao. Kako si nas to nadmudrio? — upita Chisum poslije pozdrava.

— Možda smo vas pretekli noću, pa nas niste vidjeli — odgovori Goodnight.

— Hajde, šališ se. Al' drago mi je da te vidim živa i zdrava — reče Chisum uz smijeh.

— Nismo se mi došli šaliti, John. Vрати nam stoku koji si ukrao iz Mineral Wellsa.

— Stooo... — počeo Chisum — svjestan da se njegovi ljudi iskusniji revolveraši nego goniči, počeo je prestrojivati za borbu, te dodao: — Sad znam da se šališ, Charlie. A čak da sam je uzeo, koje ti pravo na nju imaš?

— Ako nemam ja, ima Swede Ahlen, nadzornik s ranča 22. Mi imamo punomoć da pokupimo svu stoku s rančeva P, D4S, F, H i 22, gdje god ih nađemo — odvrati mu pukovnik Goodnight.

— To baš nije jako šaljivo, Charlie... — počeo Chisum blagim glasom.

— Čudnovato kako se mišljenja nekih ljudi razlikuju — dometnu Dusty opazivši pokret Chisumovih ljudi, pa Chisumu pokaže na okolne zgrade. Ysabel Kid i njegovi momci smjestili su se na krovove kuća radi sigurnosti.

Chisumovi ljudi počeo su psovati. Sad se pojaviše i ostali s puškama i to svi dobro zaklonjeni i spremni na borbu. Chisumovi se ljudi ukrutiše, a Chisum je hinio veselo raspoloženje premda je ostao vrlo oprezan pazeći da li će mu se ukazati prilika da se izvuče iz škripca u koji je upao.

— Rekli ste da ste umjesto nas ova-mo dognali našu stoku, zar ne, Mr. Chisum? — upita polako Ahlen.

— Platit ćemo ti pet dolara po grlu za tvoj trud — izjavi Goodnight.

— Pet dolara? — podsmješljivo će Chisum znajući da svako grlo vrijedi barem šezdeset dolara po cijeni od šesnaest centi za kilogram žive vage.

— Slušaj Chisum, pukovnik Hunter zna da si ukrao s naših rančeva većinu svoje stoke i neće ti za nju platiti ni centa.

— Malo je pet dolara, Charlie — zagrunda Chisum, jer je barem tri četvrtine grla u njegovu stadu bilo ukradenog s drugih rančeva koje je malo prije nabrojio Goodnight.

— A gadno je kad te objese ko kraljica stoke — doda naglašujući svaku riječ Ahlen.

— Još uvijek će ti ostati dosta novaca da isplatiš plaće svojim ljudima — namjerno doviknu Dusty.

Kad je to čuo, Chisum se zajapuri i zacrvni od bijesa, te umalo izgubi kontrolu. Dustyjeve su riječi primirile Chisumove goniče koji bi se možda i suprotstavili Goodnightovim ljudima da nisu čuli kako će Chisum dobiti dovoljno novaca da ih isplati. Sad ih više nitko nije mogao natjerati da gube glave uzalud.

— Baš mi je drago što sam dotjerao vašu stoku umjesto vas — odvrati Chisum opet šaljivim tonom pošto se malo pribrao.

— Znali smo mi da će te to veseliti, stoga te nismo ni smetali za vrijeme gonidbe. Pukovnik Hunter stići će svakog časa, pa će ja sada isplatiti tvoje ljude da mogu otići popiti koju čašicu, sigurno su žedni. Moji su goniči već utažili žed, pa će oni pričuvati stado što si ga dognao.

— I još nešto, gospodo! — javi se Dusty. — Šerif je imenovao Marka Countera, Ysabela Kida i mene svojim pomoćnicima. Stoga, zabavljajte se, ali sve u granicama pristojnosti i bez pucnjave, molim vas. Jasno?

— A ja sam Mark Counter, da vam se predstavim, ako me tkogod još ne poznaje — javi se i Mark.

— Ne, gospodo, nećemo narušavati mir i red u gradu — obeća im Chisumov nadzornik.

I tako propade i posljednja nada Johna Chisuma da bi mogao izigrati ili poraziti Charlesa Goodnighta. Kad prime plaću, njegovi ga momci više neće slušati. Bit će isplaćeni i slobodni ljudi. I dok je u njemu sve kipjelo od pritajena gnjeva, promatrao je

kako njegovi ljudi primaju plaću i odlaze u grad da se zabave a Goodnight i pukovnik Hunter obavljaju poslove formalnosti oko stoke koju je Chisum doznao u Fort Sumner.

— A gdje se skriva Hayden, Mr. Chisume? — upita Dusty Chisuma kad su se svi okupili u salunu čekajući Goodnighta da donese ostatak novca za isplatu Chisuma.

— Tko?

— Znate, onaj čovjek koji vam je platio da izigrate ujaka Charlesa — dometnu Dusty.

— Ne poznajem ja nikakva Haydena — odvrati Chisum.

— U sve ću povjerovati, i u vile i vukodlake, ali u to ne Mr. Chisum — odvrati mu hladno Dusty.

— Pa dobro, eto, mislili smo da nitko ne može dognati stado od tri tisuće grla do sort Sumnera, stoga smo se podijelili u dva manja stada, ja sam uzeo jedno, a Hayden drugo. Ja sam odmakao naprijed, dok me je Hayden s drugom polovicom morao slijediti nešto sjevernije. Tamo negdje oko Pecoša jedva smo izmakli velikoj skupini indijanaca Kweharehnuha.

— A Hayden? — upita Mark Counter koji je zajedno s Kidom slušao razgovor.

— Ne znam.

— A zašto mu niste priskočili u pomoć? — upita Kid.

— O ne! Nisam ja lud. S tim Indijancima... oprostite Kid... nema šale. Morao sam brinuti o svojim ljudima i svom stadu. Nisam smio riskirati njihove živote. No, nadam se da se Hayden probio.

— I do tog ti je stalo ko' do lanjskog snijega, kladim se — dobaci mu podrugljivo Kid.

Razgovor bijaše prekinut i Chisum se ogleda po salunu. Nije baš uživao u veselju i zadovoljstvu drugih. Nije se raspoložio ni kad mu je Goodnight donio ostatak novca, pošto je isplatio njegove goniče. Bio je to mršav iznos, osobito kad ga je usporedio s gomilom novca koju je zaradio Goodnight, a za koju se nadao da će biti njegova.

Kad je primio novac, Chisum pođe prema izlazu s ono malo ponosa što mu je još ostalo. Zamišljen... razmišljajući kako se idući put neće dati tako

lako namagarčiti. Ni jednom mu nije palo na pamet da se novac može zaraditi i čestitim radom... No nije ni opazio kad su se otvorila vrata saluna i kad mu tri čovjeka zakrčiše put k izlazu.

— Aa, tu si, Chisume! — reče hladan i gnjevan glas.

Trgnuvši se od iznenađenja i razmišljanja, Chisum bljedio pogleda u tri čovjeka koji su se pred njim ustobechili. No, prepoznao ih je odmah, iako su bili zarašteni i prašni od duga putovanja. Hayden više nije bio otmjen i dotjeran gospodin. Odjeća mu bijaše rasparana, prljava, a izmoždeno lice upalih očiju bijaše neobrijano. Uza nj, svaki s jedne strane, stajali su krupan i snažan Targue i Scabee, zlokoban ko' pakao. Scabeejeva je glava bila povita krvavim zavojem, pa se doimao još zlokobnijim. Obojica su imala revolvere o pasu, a ruke im bijahu prazne, no Hayden je držao u rukama henrijevku uperenu preda se, a prst mu bijaše na kokotu kad je oslovio Chisuma.

— Joel! Joe Hayden! Hvala Bogu, živ si i zdrav! — reče Chisum.

— Samo njemu to mogu i zahvaliti! Zašto nam nisi poslao glasnika i upozorio nas na Indijance? — zareža Hayden okomivši se na Chisuma.

Tajac zavlada salunom i svi se okrenuše prema vratima. Gosti i osoblje počеше se povlačiti u zaklon.

Chisum je bio svjestan da u salunu nema prijatelja, a kamoli da je mogao računati na nečiju pomoć. Čak mu je Goodnight, kad mu je isplatio ostatak novca, dao do znanja da su time njihovi računi izravnani.

— Kako nisam? Poslao sam! Zar vas nije stigao? — upita Chisum ne trepnuvši ni okom.

— Ne laži! Pustio si nas na milost i nemilost Indijancima, mislio si kako da spasiš svoju kožu, dok smo mi ginuli — istrese se Targue.

— A zašto da učinim nešto tako podlo? Zašto me vrijeđate? Ja sam cijelo vrijeme samo mislio...

— Kako ćeš spiskati novce koje ćeš dobiti kad prodaš moja goveda! Chisume, kad sam vidio kako si nas izgrao,

zakleo sam se da ću te naći i ubiti — zaprijeti Hayden.

Kad ih je od Indijanaca spasila vojna patrola, Hayden i njegova dva kauboja pošli su za Chisumom. Izgubili su stado, ali su se nadali svom dijelu novca od stada koje je Hayden dognao u sort Sumner. No, kad su saznali za njegovu izdaju, odlučili su da mu se osvete i da ga ubiju. Premda je Hayden smislio prepređen način kako da se riješi Chisuma, kad ga je ugledao s novcem u rukama, zaboravio je na svoje planove.

— Al'... ja... ja nemam revolvera! — promuća Chisum.

— Nitko mi neće zamjeriti što sam te ustrijelio kad čuje razlog — reče Hayden.

A najgore je bilo, za Chisuma, što je Hayden govorio istinu. Kad pukne glas o njegovoj izdaji, svaka će porota na zapadu osloboditi Haydena svake krivnje. Budući da je Chisum dobro poznavao narav ubojica, znao je po izrazu Haydenova lica da mu nema spasa. Samo jednom... što je moglo biti prvi i posljednji put... rančera je izdala njegova slatkorječivost i njegov osobni šarm. Da je imao na raspolaganju samo malo više vremena, možda bi mu uspjelo da se nekako izvuče... ali njegovi trenuci bijahu izbrojeni.

— Mr. Hayden! — čuo je Chisum kako je Dusty zazvao Haydena, a Dustyjev mu glas nikad nije bio tako milozvučan. Okrenuvši polako glavu, Hayden srdito pogleda tri mlada čovjeka koji su pošli prema njemu. Nije mogao prepoznati ni jednog od tri Teksašana, ni Dustyja, ni Marka, a ni Kida, ali njegovi su ih pratilci dobro poznavali.

— Što je? Što želite, čovječe? — upita Hayden.

— Moram s vama razgovarati — izjavi Dusty.

— Nemam vremena. I ne poznajem vas, uostalom — odbi ga Hayden.

Chisum iskoristi taj kratki razgovor i polagano, korak po korak, počeo se povlačiti sve dok se nije našao iza tri Teksašana. Dobro je znao što će se sad zbiti, jer je Dusty dugo čekao na priliku da se obračuna s Haydenom.

— Ali ja vas dobro poznajem. Imali smo zajedničkog znanca DeMartina, čije je pravo ime bilo Harley.

Iznenaden, Hayden počeo pažljivo promatrati Dustyja. Premda nije znao koje će ime uzeti, posjetilac s kojim je razgovarao u hotelu u Throckmortonu uistinu se zvao Harley.

Praveći se da ga se to ništa ne tiče, Hayden slegnu ramenima.

— Nikad nisam čuo ni za jednog ni za drugog.

— Ali, on je vas dobro poznavao, čak je na samrti, pod zakletvom, potpisao da ste ga potplatili da osujete dolazak stada Charlesa Goodnighta u ugovoreno vrijeme u Fort Sumner. Ljudi na samrti nikad ne lažu.

— I nije lagao — povika vrištavim glasom Chisum misleći da se dobro zaklonio iza drugih gostiju u salunu, te da može Haydenu zakuhati poparu.

— Da si proklet, Chisume! — Viknu Hayden i uperi u njega cijev svoje henrijevke.

I Targue i Scrabge posegnuše za revolverom. Još brže tri Teksašana potegnuše svoje. Dustyjevi koltovi počeo sipati vatru. Pucao je u Haydena, ne da bi zaštitio Chisuma, nego da spriječi Haydena da ne ubije nekog nevinog čovjeka. Jer, Hayden bi ispraznio svoju henrijevku nasumce bez obzira koga će pogoditi. Oba hica iz Dustyjevih koltova pogodila su Haydena. Puška mu je ispala iz ruku prije nego što je dospio opaliti i metka.

Tren kasnije i koltovi u Markovim rukama izrešetaše Targuea. Kid i Scabee povukli su revolvere, činilo se u isti čas, samo što je Scabee, ne računajući na Kida, uperio svoj revolver na Dustyja. Kid ga pogodi u prsa, Scabee se prvi i polako sruši preko tijela mrtvog Targuea.

— Spasili ste mi život kap' tane Fog — promrmlja Chisum blijed ko' krpa od straha.

— Nosite se dovraga! Ne želim vas više vidjeti — istrese se na nj Dusty, a čelavi rančer kao da se uvukao u se i smanjio od njegova hladna prezirna pogleda. — Što se mene tiče mogli su vas izrešetati ko sito, ja ne bih ni prstom maknuo. Ja sam samo htio osvetiti živote dvojice mladića, Verna,

Sutherlanda i Burlea Willocka, koji su svojim glavama platili Haydenovu podlu igru.

• • •

I tako je završila jedna od najvećih gonidbi stoke koja je utrla put ostvarenju Goodnightova sna. Po povratku u Teksas, ljudi iz pratnje uvelike su

se okoristili svojim iskustvom kako valja organizirati iduće gonidbe. Glas o Goodnightovu uspjehu pukao je preko teksaških prostranstava, zajedno s nadom da će se uskoro otvoriti i nova tržišta uz kanzaške željezničke čvorove. Idućih je godina gotovo četvrt milijuna grla dugoroge stoke prošlo putem koji su utrli goniči s ranča G do Fort Sumnera.

KRAJ

ZA SVAKU ŽENU

Ako se odlučite:

- da se odijevate onako kako sami želite
- da uštedite novac
- da budete elegantni

sve to, bez ičije pomoći i bez ikakvog predznanja omogućit će vam do sada i najbolja i u Evropi najtiražnija knjiga

KROJENJE I ŠIVANJE

knjigu su napisali najpoznatiji njemački stručnjaci a izdala je poznata ženska revija »NEUE MODE« iz Hamburga.

Kupon narudžbe za knjigu

»KROJENJE I ŠIVANJE«

Naručujem pouzećem — poštom knjigu »Krojenje i šivanje« po cijeni od 70,00 dinara i troškovima poštarine.

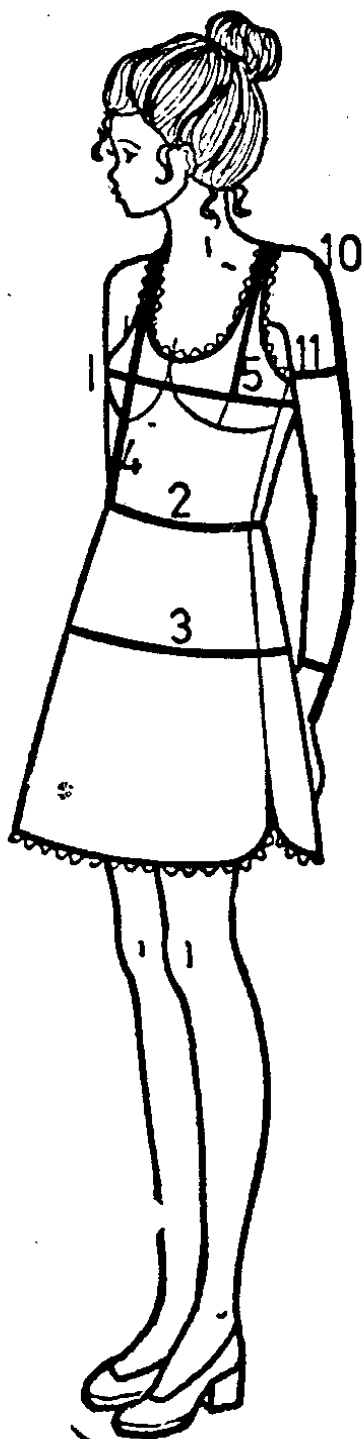
Ime i prezime naručioca:

Mjesto stanovanja (poštanski broj):

.....

Ulica i broj:

Kupon narudžbe slati na adresu: Vjesnikova Press Agencija, 41000 Zagreb, Ljubice Gerovae 1.

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

73. H. Werner: ZLOČIN OTACA
74. L. Wallis: U OLOVNOJ OLUJI
75. C. Martin: IZASLANICI PAKLA
76. R. McLeod: TEŽAK PUT DO MEKSIKA
77. R. Hogan: OVAJ GRAD PRIPADA JESSUPOVIMA
78. S. C. Lawrence: TEKSAŠANIN
79. Paul Evan Lehman: PAKAO U NOVOM MEKSICU
80. H. S. Sharon: DRUŽINA SMRTI
81. L. Ernenwein: SNJEŽNI JAHACI
82. L. L'Amour: UTAH BLAINE
83. F. Short: ZAŠTITNIK IZ TEKSAŠA
84. Hal Warner: LESINARI TONTO BASINA
85. John Gilmore: PAKLENA PJESMA PUSTINJE
86. William O'Connor: DVOBOJ S PRIJATELJEM
87. Al Cody: NA STRANI INDIJANACA
88. Jim Sheridan: NAMAMI VUKOVE U ZAMKU
89. H. S. Sharon: SMRTI U SUSREĆ
90. H. S. Sharon: ĐAVOLJI RANC
91. Clay Hunter: USAMLIJENIK S RIO BRAYA
92. Robert Ullman: MOHIKANINA DRUŽBA
93. H. S. Sharon: LOV NA DOLAR
94. Robert Ullman: ŠANSA ZA BENA
95. Shepard Rifkin: PUT KINGA FISHERA
96. L. L'Amour: DOLINA MIRA
97. H. Hatton: KONJANICI IZ PAKLA
98. B. Arthur: DVA REVOLVERA
99. Dudley Dean: TVRD ORAH
100. D. B. Newton: POVRATAK OSVETNIKA
101. H. S. Sharon: OSVETA BUNTOVNIKA
102. H. S. Sharon: PLJACKA U LOS ALAMOSU
103. J. T. Edson: ČOVJEK KALIBRA 44
104. Matt Chisholm: POBJEDA MCALLISTEROVIH
105. Lee Martin: ZLODUH SANTA RITA
106. Robert Ullman: KOLORADO KID
107. Bill Fargo: OTMJENI PLJACKASI
109. Frederick H. Cristian: DOUSNIK
110. U. H. Wilken: GROBAR JOE
111. Louis L'Amour: OPASAN PUT
112. G. F. Unger: UNAJMLJENI REVOLVERAS
113. Frederick H. Christian: SUDDEN U ŠKRIPCU
114. Lee Florent: REVOLVERI IMAJU RIJEČ
115. F. G. Unger: UMRIJETI ZA VIRGINIJU
116. Matt Chisholm: KRVAVE OKLADE
117. Marshall Grover: TREĆA PLJACKA
118. J. T. Edson: VRIJEME OBRACUNA
119. U. H. Wilken: NA ZMIJSKOJ RIJEČI
120. J. H. Edson: U SUSRET BORBI

U PRIPREMI:

121. Matt Chisholm: TRAGOVI BARUTA

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA

**BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKIH
ROMANA**